

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 5 listopada 2007 r.

Nr 166

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁY RADY GMINY W KOLNIE:

- 2178** - Nr XIII/66/07 z dnia 28 września 2007 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami. 8858
- 2179** - Nr XIII/67/07 z dnia 28 września 2007 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kolno. 8930

DECYZJA PREZESA URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI:

- 2180** - Nr OPO-4210-37(10)/2007/181/IV/AS z dnia 24 października 2007 r. 8931

2178

UCHWAŁA Nr XIII/66/07

Rady Gminy w Kolnie

z dnia 28 września 2007 r.

w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 84, ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, Nr 169, poz. 1199, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1832 z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 124, poz. 859 i Nr 88, poz. 587) oraz art. 14 ust. 6 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 i Nr 88, poz. 587) Rada Gminy w Kolnie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Ochrony Środowiska łącznie z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Kolno na lata 2007-2010 z uwzględnieniem działań przewidzianych do realizacji w perspektywie lat 2011-2014, który stanowi jego

integralną część - Program i Plan stanowią załącznik nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

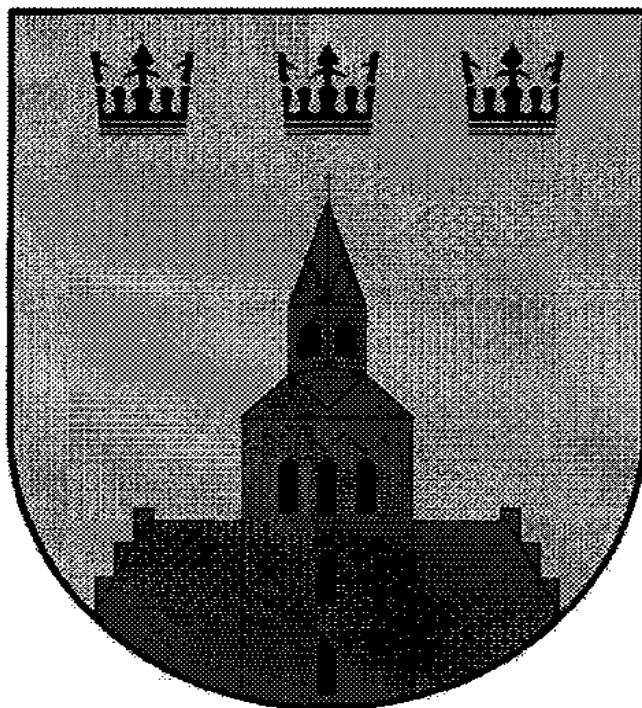
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kolno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Andrzej Bancierz

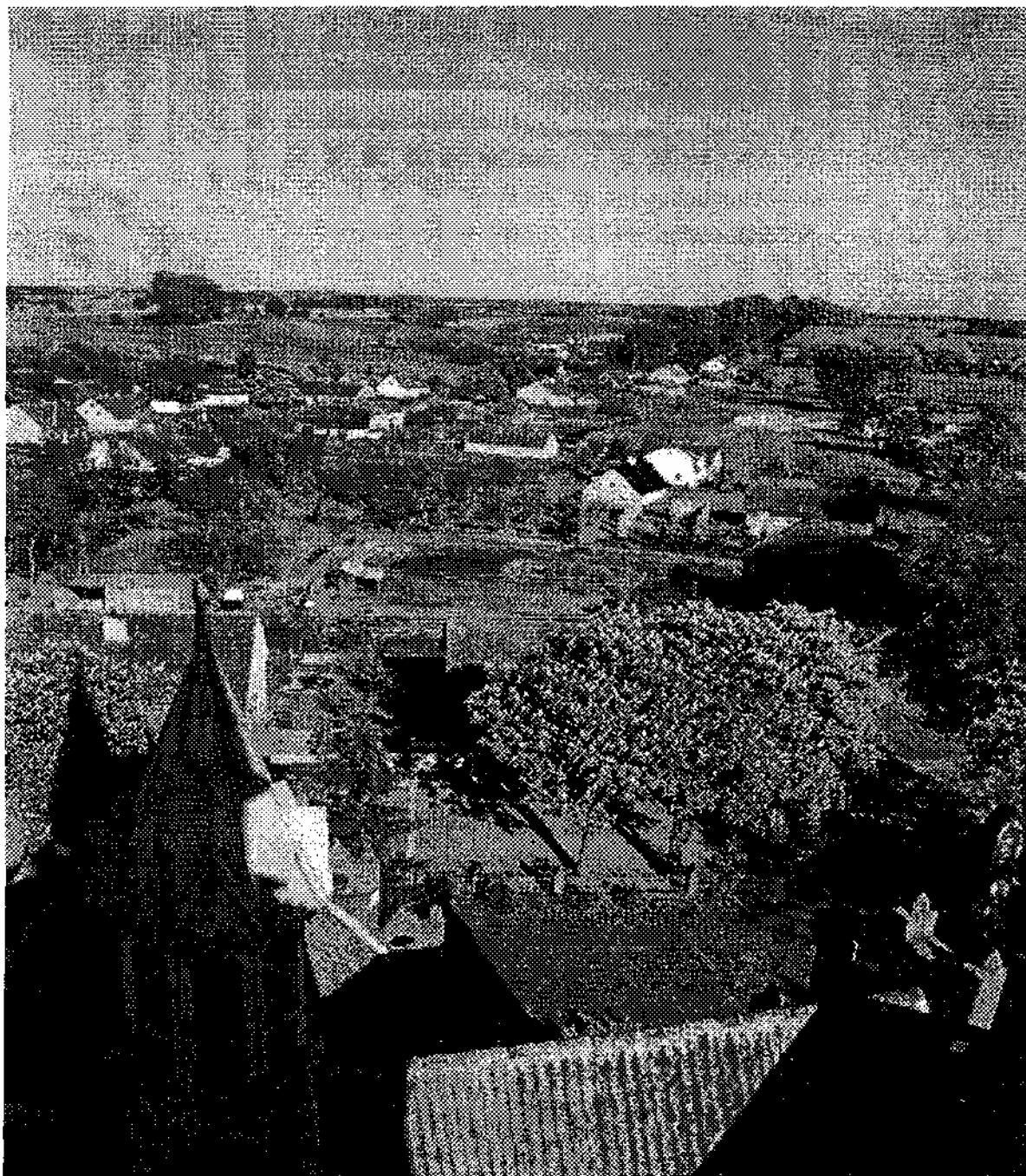
Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XIII/66/07
Rady Gminy w Kolnie
z dnia 28 września 2007 r.

GMINA KOLNO

PROGRAM

OCHRONY ŚRODOWISKA

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.

- 1.1 Podstawa prawna.
- 1.2 Metoda opracowania.
- 1.3 Cele opracowania Programu.
- 1.4 Okres obowiązywania Programu.

2. STRESZCZONE PROGRAMU.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.

- 3.1 Struktura gminy i jej zróżnicowanie przestrzenne.
- 3.2 Charakterystyka środowiska naturalnego gminy.
 - 3.2.1 Elementy przyrody nieożywionej.
 - 3.2.1.1 Budowa geologiczna i zasoby geologiczne.
 - 3.2.1.2 Rzeźba terenu.
 - 3.2.1.3 Gleby.
 - 3.2.1.4 Sieć hydrograficzna.
 - wody powierzchniowe,
 - wody podziemne.
 - 3.2.1.5 Warunki klimatyczne.
 - 3.2.2 Elementy przyrody ożywionej.
 - 3.2.2.1 Świat roślin.
 - 3.2.2.2 Świat zwierząt.
 - 3.2.3 Formy ochrony przyrody.
 - 3.2.3.1 Parki narodowe.
 - 3.2.3.2 Parki krajobrazowe.
 - 3.2.3.3 Rezerваты.
 - 3.2.3.4 Obszary chronionego krajobrazu.
 - 3.2.3.5 Pomniki przyrody.
 - 3.2.3.6 Użytki ekologiczne.
 - 3.2.3.7 Inne formy ochrony przyrody (zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, parki wiejskie, lasy ochronne, sieć NATURA 2000).
 - 3.2.3.8 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

4 DIAGNOZA STANU I ZAGROIEŃ ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY.

- 4.1 Zasoby geologiczne i rzeźba terenu.
- 4.2 Gleby.
- 4.3 Sieć hydrograficzna.
 - wody powierzchniowe,
 - wody podziemne.
- 4.4 Powietrze atmosferyczne.
- 4.5 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.
- 4.6 Przyroda.
 - 4.6.1 Świat roślinny.
 - 4.6.2 Świat zwierzęcy.
- 4.7 Krajobraz.
- 4.8 Obszary oddziaływania na środowisko.
 - 4.8.1 Działalność gospodarcza.
 - 4.8.2 Społeczeństwo.
 - 4.8.3 Turystyka i rekreacja.
 - 4.8.4 Transport i infrastruktura.
 - 4.8.4.1 Transport.
 - 4.8.4.2 Gospodarka wodno-ściekowa.
 - 4.8.4.3 Gospodarka odpadowa.
 - 4.8.4.4 Zaopatrzenie gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
 - 4.8.5 Rolnictwo.
- 4.9 Ograniczenia i szanse rozwoju gminy, wynikające ze stanu środowiska.

5 CELE I ZADANIA PROGRAMU.

- 5.1 Dotychczasowa realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska.
- 5.2 Formułowanie strategii i planu działań.
 - 5.2.1 Określenie celów ochrony środowiska.
 - 5.2.2 Zakres działań.

6 HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.

- 6.1 Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.
- 6.2 Poprawa jakości środowiska.
- 6.3 Edukacja ekologiczna.

7 NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU.

- 7.1 Wybrane narzędzia i instrumenty realizacji Programu.
- 7.2 Integracja Programu Ochrony Środowiska z innymi dokumentami strategicznymi dla gminy.
- 7.3 Udział społeczeństwa.

8 OCENA REALIZACJI PROGRAMU.

- 8.1 Kontrola realizacji Programu.
- 8.2 Wskaźniki oceny realizacji Programu.

9 NAKŁADY FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU.

- 9.1 Finansowanie działań.
- 9.2 Nakłady finansowe.

10 ZAŁĄCZNIKI.

- 10.1 Spis tabel.
- 10.2 Wykaz dokumentów strategicznych.
- 10.3 Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Programu.

1. WSTĘP.

Przyjęta w 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5), ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę, powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).

Człowiek wraz ze swoją działalnością jest ściśle sprzężony z systemem przyrodniczym. Zachowanie równowagi w tym systemie, wymaga spójnego i łącznego zarządzania, zarówno dostępem do zasobów środowiska oraz likwidacją i zapobieganiem powstawaniu negatywnych dla środowiska skutków działalności gospodarczej (ochrona środowiska), jak i racjonalnym użytkowaniem zasobów przyrodniczych (gospodarka wodna, leśnictwo, ochrona i wykorzystanie zasobów surowcowych i glebowych, planowanie przestrzenne).

Głównym celem nowej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego w XXI wieku oraz stworzenie podstaw dla opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kraju.

1.1 Podstawa prawna.

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Ochrony Środowiska, wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. Nr 129 z 2006 r. poz. 902 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy Program ten sporządza organ wykonawczy gminy, a następnie uchwała go Rada Gminy.

Projekt Programu został zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Olsztyńskiego.

1.2 Metoda opracowania.

Przy tworzeniu Programu wykorzystano różne metody i techniki aktywnego i otwartego planowania.

Jednym z najważniejszych sposobów, zastosowanych przy realizacji Programu, było podejście sektorowe, polegające na analizie problemów i sformułowaniu celów na podstawie poszczególnych sektorów ochrony środowiska.

Przy tworzeniu Programu zastosowano również podejście regionalne, koncentrując się na najważniejszych problemach gminy.

W trakcie prac zostały zaangażowane różne strony, będące zainteresowane zrównoważonym rozwojem gminy.

Został powołany Panel Roboczy, w skład którego weszli:

1. Andrzej Bancercz - Przewodniczący Rady Gminy Kolno.
2. Aleksander Jabłoński - Inspektor Urząd Gminy Kolno.
3. Kazimierz Górka - Podinspektor Urząd Gminy Kolno.

Autorzy Programu uwzględnili również opinie i informacje różnych instytucji i jednostek, prowadzących działalność na terenie gminy. Były to m.in. Agencja Nieruchomości Rolnych, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad o/Olsztyn, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku i w Olsztynie, Rejonowy Zarząd Infrastruktury, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zespół ds. Gospodarki Wodnej, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Konserwator Przyrody, ENERGA SA Zakład Energetyczny w Olsztynie, Zakład Gazowniczy w Olsztynie, Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Do pracy nad Programem wykorzystano dane przekazane przez Urząd Gminy, dostępne opracowania naukowe, wyniki badań i ekspertyz, ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przyjęte przez gminę oraz organy powiatu i województwa strategię i programy sektorowe, a także obowiązujące akty prawne.

Robocza wersja dokumentu została poddana procesowi konsultacji społecznych. Informacje o pracach nad Programem i możliwościach składania uwag i wniosków do projektu zamieszczono w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej <http://bip-kolno.sprint.com.pl/>

Projekt udostępniano również wszystkim zainteresowanym w formie elektronicznej w Urzędzie Gminy w Kolnie.

1.3 Cele opracowania Programu.

Opracowanie Gminnego Programu Ochrony Środowiska, służy realizacji polityki ekologicznej państwa, regionu oraz oczekiwań i potrzeb społeczeństwa gminy.

Kompleksowe ujęcie problematyki środowiska, umożliwi wykorzystanie Programu do następujących celów:

- rozwiązywania ważnych problemów i eliminowania zagrożeń środowiska w gminie poprzez podejmowanie wspólnych działań;
- podejmowania decyzji w zakresie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska i finansowania inwestycji ekologicznych;
- kreowania regionalnej polityki ochrony i racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- koordynowania i intensyfikowania działań na rzecz ochrony środowiska, realizowanych przez jednostki samorządu, administrację publiczną, jak również jednostki gospodarcze, instytucje oraz organizacje społeczne.

1.4 Okres obowiązywania Programu.

Okres obowiązywania Programu to 4 lata, tzn. lata 2007-2010.

Program uwzględnia też działania, przewidziane do realizacji w perspektywie kolejnych 4 lat, tj. w latach 2011-2014.

2. STRESZCZENIE PROGRAMU.

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy Prawo ochrony środowiska, Program sporządza organ wykonawczy gminy, a następnie uchwała go Rada Gminy.

Przy tworzeniu Programu wykorzystano różne metody i techniki aktywnego i otwartego planowania.

Podczas prac powołano Panel Roboczy, a także przeprowadzono konsultacje wśród społeczeństwa gminy.

Program zawiera ogólną charakterystykę gminy. Opisuje zarówno elementy przyrody nieożywionej, jak i ożywionej. Uwagę zwrócono również na prawne formy ochrony przyrody, występujące na terenie gminy.

Ważnym elementem Programu jest diagnoza stanu i zagrożeń środowiska naturalnego gminy Kolno. Dotyka ona wszystkich, istotnych aspektów wzajemnych oddziaływań człowieka i środowiska, w którym żyje.

Wskazane są również ograniczenia i szanse rozwoju gminy, wynikające ze stanu środowiska.

Program ocenia dotychczasowe działania z zakresu ochrony środowiska oraz formułuje strategię, cele, a także przedstawia plan działań w okresie programowania.

Szczegółowy harmonogram realizacji ujęty jest w trzech płaszczyznach działań:

- 1) Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych;
- 2) Poprawa jakości środowiska;
- 3) Edukacja ekologiczna.

Program wskazuje również sposób kontroli oraz wskaźniki oceny jego realizacji.

Zostały wskazane również konieczne nakłady na realizację zadań oraz potencjalne źródła finansowania.

Istotnym elementem Programu jest Plan Gospodarki Odpadami, który stanowi odrębny dokument i prezentuje szczegółowe podejście do zagadnień gospodarki odpadowej na terenie gminy.

Podczas prac nad Programem, przeprowadzona analiza stanu i zagrożeń środowiska oraz ocena społeczna najważniejszych potrzeb, pozwoliły ustalić najważniejsze wnioski z opracowania Programu:

1) Gmina posiada wiele cennych, naturalnych siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, tym samym obowiązkiem wszystkich uczestniczących w kształtowaniu życia gminy, jest przede wszystkim zapobiegać negatywnym przekształceniom środowiska naturalnego gminy. Działania te powinny być realizowane m.in. poprzez:

- tworzenie prawa lokalnego, uwzględniającego konieczność zachowania i ochrony środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wodno-błotnych i korytarzy ekologicznych,
- stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie,
- zachowanie wysokich walorów krajobrazowych i niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu,
- racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych m.in. poprzez uruchomienie programów oszczędzania wody, energii, w tym również do celów przemysłowych,

2) Warunki naturalne, stan środowiska, duża ilość naturalnych zbiorników wodnych (jezior), tworzących dzięki licznym rzekom i kanałom połączone systemy wodne, będąca atutem gminy, wymusza dalsze zintensyfikowanie prac na rzecz ograniczenia oddziaływania człowieka na środowisko naturalne. Jako priorytetowe przyjęto:

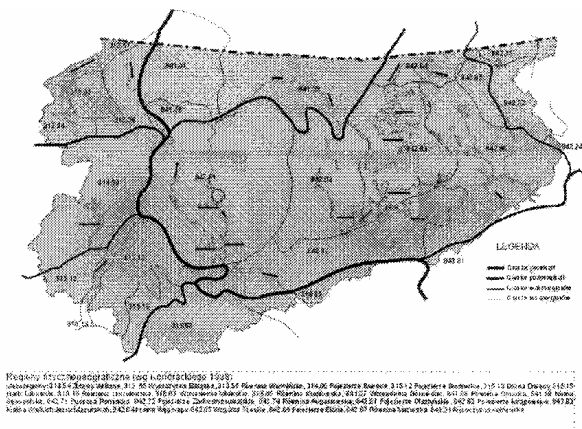
- wprowadzenie gospodarki odpadami, zgodnie z przyjętymi założeniami w Planie Gospodarki Odpadami,
- wprowadzanie infrastruktury chroniącej środowisko na obszarach atrakcyjnych turystycznie,
- kompleksową modernizację oczyszczalni ścieków na terenie gminy,
- dalszą, systematyczną budowę kanalizacji sanitarnej i podłączanie kolejnych mieszkańców gminy,
- modernizację systemu dostarczania wody, ze szczególnym uwzględnieniem stacji uzdatnienia wody,
- wprowadzanie technologii spalania opartych na odnawialnych źródłach energii,

3) Szczególne istotne jest prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej wśród mieszkańców gminy, dążąc do świadomego kształtowania postaw i zachowań, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

3.1 Struktura gminy i jej zróżnicowanie przestrzenne.

Obszar gminy Kolno zajmuje powierzchnię 178,36 km². Teren położony jest w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego na pograniczu dwóch jednostek fizycznogeograficznych: Pojezierze Olsztyńskie (zachodnia część gminy) i Pojezierze Mrągowskie (wschodnia część gminy). Obie jednostki wyodrębniono w granicach makroregionu Pojezierze Mazurskie stanowiącego część prowincji Niż Środkoeuropejski.

Regiony fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego 1998

Gmina graniczy z pięcioma gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Biskupiec, Bisztynek, Jeziorany, Reszel, Sorkwity.

Gmina Kolno należy do powiatu olsztyńskiego, stanowiąc jego jedną z najbardziej wysuniętych na wschód gmin. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w miejscowości Kolno.

Znajdujące się na terenie gminy Kolno 18 miejscowości, podzielono na 15 sołectw.

Gminę zamieszkuje **3 482¹ mieszkańców**.

Zróźnicowanie przestrzenne gminy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1 Zróźnicowanie przestrzenne gminy Kolno.

	Powierzchnia [Ha]	Udział [%]
Ogólna powierzchnia ewidencyjna	17 836	100
Użytki rolne	11 132	62,41
w tym:		
grunty orne	7 846	43,99
łąki trwałe	1 258	7,05
pastwiska trwałe	2 016	11,30
sady	12	0,07
Użytki leśne i grunty zadrzewione	4 881	27,37
Grunty zurbanizowane i zabudowane	561	1,15
Nieużytki	421	2,36
Wody (stojące i płynące)	840	4,71
Tereny różne		
w tym:		
tereny komunikacyjne	1	0,01
użytki kopalniane		
pozostałe		

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

3.2 Charakterystyka środowiska naturalnego gminy.

3.2.1 Elementy przyrody nieożywionej.

3.2.1.1 Budowa geologiczna i zasoby geologiczne.

Gmina położona jest w skrajnej części wielkiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Gmina położona jest w skrajnej części wielkiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Od paleozoicznych struktur Europy Zachodniej oddziela ją synklinorium brzeżne. Platforma zbudowana jest ze skał metamorficznych i głębinowych - głównie z granitoidów (granity, granodioryty, sjenity), gnejsów, migmatyków i amfibolitów.

Na powierzchni prekambryjskiego podłoża Pojezierza Mazurskiego zalegają młodsze skały z ery paleozoicznej, mezozoicznej i kenozoicznej.

Na utwory powierzchniowe gminy Kolno składają się utwory czwartorzędowe wiekowo związane ze zlodowaceniem północno-polskim (utwory plejstoceny) oraz osady holoceny powstałe po zaniku lądolodu. Szczególną różnorodnością odznaczają się utwory plejstoceny. Reprezentowane są m.in. przez: utwory morenowe (gliny, piaski naglinowe, piaski całkowane i żwiry zwałowe), utwory pochodzenia wodnego (piaski i żwiry sandrowe, piaski i żwiry akumulacji szczelinowej, pyły i ropy zastoiskowe) oraz utwory eoliczne (piaski wydymowe).

Na obszarze gminy Kolno osady holoceny występują przeważnie w postaci torfów i namulów występujących w obrębie bezodpływowych zagłębień w dolinach rzecznych i na obszarze wysoczyzn polodowcowych. Piaski i żwiry akumulacji rzecznej budują terasy zalewowe rzek lub wypełniają koryta rzek.

Na terenie gminy Kolno udokumentowano i zarejestrowano:

- 1 złoża surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego - glinoportu „Wółka - Oterki” - jest to złożo, którego zasoby geologiczne bilansowe zostały szczegółowo rozpoznane i określone na 5,912 mln ton;
- 33 złoża torfu, które zawierają 5,9 mln m³.

Wytypowane są również 3 obszary prognostyczne występowania kruszywa naturalnego:

Samławki-Kabiny, Wysoka Dąbrowa i Orłowo-Górowo.

3.2.1.2 Rzeźba terenu.

Dominującym elementem rzeźby terenu jest pofałdowany obszar moreny dennej. Mniej licznie reprezentowane są słabo przekształcone formy akumulacji - równiny sandrowe oraz wały moren czołowych. Obszar gminy charakteryzuje się urozmaiconą hipsometrią.

Szczególnie dynamiczną rzeźbą charakteryzuje się część zachodnia obszaru gminy (rejon Kruz, Tejstym, Wójtowa, Kolna i Wysokiej Dąbrowy). W rejonie Tejstym i Kruz wzgórza osiągają do 210 metrów n.p.m. Wschodnia i północna część gminy charakteryzuje się mniej urozmaiconą rzeźbą terenu. Najwyżej położony punkt (210 m n.p.m.) znajduje się w miejscowości Augustówka.

Ukształtowanie powierzchni jest konsekwencją położenia geograficznego gminy na pograniczu dwóch jednostek fizycznogeograficznych: Pojezierze Olsztyńskie (zachodnia część gminy) i Pojezierze Mrągowskie (wschodnia część gminy). Obie jednostki wyodrębniono w granicach makroregionu Pojezierze Mazurskie stanowiącego część prowincji Niż Środkoeuropejski.

¹ Na podstawie danych GUS na dzień 31.12.2006 r.

Pojezierze Olsztyńskie zasięgiem swym odpowiada zasięgowi wyodrębnionego w czasie ostatniego zlodowacenia płata lodowcowego tzw. lobu Łyny. Obniżenia międzymorenowy oraz dna rynien lodowcowych i mis jeziornych zajmują torfowiska i łąki.

Bardziej urozmaicona pod względem rzeźby terenu, jest część gminy należąca do Pojezierza Mrągowskiego, stanowiąca wyniesiony teren, górujący nad sąsiadującym od zachodu Pojezierzem Olsztyńskim. Mezoregion ten charakteryzuje „garbaty” krajobraz pojezierny z kulminacjami dochodzącymi do ponad 200 metrów. Wzniesienia terenu porożcinane są szeregiem długich rynien jeziornych.

3.2.1.3 Gleby.

Skalami macierzystymi dla gleb tego regionu są utwory czwartorzędowe, przede wszystkim plejstocenijskie - gliny, piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej i lodowcowej.

Do holocenijskich utworów glebotwórczych należą głównie piaski i żwiry rzeczne, torfy i mady.

Na terenie całej gminy przeważają gleby płowe, brunatne wylugowane i odgórnie oglejone wytworzone najczęściej z piasków gliniastych, glin lekkich i pyłów (przepuszczalność średnia do małej) oraz z piasków gliniastych i pyłów (średnia przepuszczalność). W obniżeniach terenu, w miejscach wilgotnych powstały gleby hydrogeniczne: torfowe, mułowotorfowe, murszowotorfowe i murszowo-mineralne.

Gmina Kolno położona jest w strefie klimatu wilgotnego, gdzie opady przewyższają parowanie. Efektem tego jest stale zachodzący proces przemiany gleb i przemieszczania składników mineralnych z poziomów powierzchniowych do poziomów głębszych. W wyniku tego procesu następuje tzw. bielcowanie gleb (głównie pod lasami iglastymi) i powstawanie gleb zbielcowanych. Pod lasami liściastymi i mieszаныmi zachodzą procesy brunatnienia, które kształtują główną grupę gleb na terenie gminy.

Gleby klas III zajmują 4 665 ha, zaś gleby klas IV zajmują 5 193 ha, co stanowi odpowiednio 42 i 47 % powierzchni użytków rolnych. Szczególnie wysoki odsetek gruntów klas III powyżej 50 % użytków rolnych występuje w obrębach: Tarniny - 57 %, Ryn Reszelski - 52 %, Wysoka Dąbrowa - 52 %; powyżej 40 % w obrębach: Wągsty - 48 %, Kruzy - 48 %, Bęsia - 45 %, Kabiny - 44 %. Grunty klas IV przeważają w obrębach: Wójtowo - 57 %, Kominki - 55 %, Lutry - 54 %, Górkowo - 53 %, Samławki - 50 %, Kolno - 50 % użytków rolnych. Powyżej 40 % użytków rolnych, klasy IV stanowią w obrębach: Kruzy - 48 %, Kabiny - 48 %, Bęsia - 47 %, Ryn Reszelski - 41 % i Wysoka Dąbrowa - 41 %.

Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb na terenie gminy wynosi 62,1 przy średniej dla województwa 50,1.

Na terenie gminy brak jest gruntów I i II klasy bonitacyjnej.

3.2.1.4 Sieć hydrograficzna

- wody powierzchniowe

Gmina położona jest w dorzeczu Pregoły. Charakterystyczne dla gminy są cieką o niewielkich przepływach.

Głównym cieką płynącym jest rzeka Ryn, która jest głównym dopływem Sajny (rzeka IV rzędu, lewobrzeżny dopływ Gubra).

Natomiast z jeziora Luterskiego swój początek bierze rzeka Symasarna, będąca prawobrzeżnym dopływem Łyny.

Cechą charakterystyczną sieci rzecznej wykształconej na terenie gminy Kolno, jest jej młody wiek. Rzeki na terenie gminy, bardzo często łączą ze sobą jeziora, doprowadzając i odprowadzając z nich wodę.

Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają liczne niewielkie bezimienne cieką, bardzo często prowadzące wody okresowo oraz sztuczne rowy.

Na terenie gminy znajdują się 3 jeziora o powierzchni powyżej 1 ha. Jeziorność obszaru gminy wynosi 4,7 %.

Zestawienie jezior na terenie gminy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Jeziora w obrębie administracyjnym gminy Kolno

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia jeziora [ha]
1	Bęsia	59,33
2	Bierdawy	41,54
3	Luterskie	735,02

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Dodatkowo, granica gminy Kolno przebiega linią brzegową jeziora Tejstymy (położonego w całości na terenie gminy Biskupiec), a od strony wschodniej - linią brzegową jeziora Legińskiego (położonego na terenie gminy Reszel).

Zdecydowana większość jezior to zbiorniki eutroficzne, a wszystkie są wykorzystywane na cele rekreacyjne.

Jezioro Luterskie jest jednym z większych jezior Pojezierza Olsztyńskiego o głębokości maksymalnej 20,7 m i powierzchni zlewni całkowitej 50,8 km².

Na podstawie badań WIOŚ w Olsztynie (1999 r.), jezioro Luterskie należy do zbiorników przeciętnie reagujących na wpływy zlewni i zostało zaliczone do II kategorii podatności na degradację. Sumaryczny wynik punktacji, w wyniku przeprowadzonej kontroli, kwalifikuje wody jeziora Luterskiego do II klasy czystości.

- wody podziemne

Główne poziomy wodonośny wód słodkich, stanowiące jedyne źródło zaopatrzenia w wodę dla celów komunalnych i przemysłowych, występują w utworach czwartorzędowych.

Na obszarze gminy rozpoznano dwa użytkowe horyzonty wodonośne wód podziemnych:

- horyzont wodonośny wód podziemnych zalegający na głębokości 5-20 m, a na niektórych obszarach gminy również 0-5 m o lokalnym rozprzestrzenieniu. Jego wody ujmowane są przez część gospodarstw studniami kopanymi. Wody tego poziomu nie są izolowane od powierzchni terenu, przez co w znacznym stopniu narażone są na zanieczyszczenia;
- horyzont wodonośny wód wgłębnych, gdzie warstwy wodonośne zalegają na głębokościach 20-100 m o regionalnym rozprzestrzenieniu i podstawowym znaczeniu jako użytkowy poziom wodonośny, gdzie ujmowany jest studniami wierconymi. Wody tego poziomu są na ogół dobrze izolowane w sposób naturalny serią glin zwałowych, w związku z czym w niewielkim stopniu są narażone bezpośrednio na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Ze względu na izolację utworami nieprzepuszczalnymi, zasilanie warstw wodonośnych jest głównie podziemne.

Południowa i środkowa część obszaru gminy wchodzi w skład jednego z głównych, wstępnie rozpoznanych, zbiorników wód podziemnych w Polsce. Jest to Główny Zbiornik Wód Podziemnych - czwartorzędowy Zbiornik Międzymorenowy Nr 208 Biskupiec.

Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 75 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć - 20 - 30 m.

3.2.1.5 Warunki klimatyczne.

Gmina Kolno leży w obrębie Mazursko-Białostockiego Regionu Klimatycznego. Klimat opisywanego terenu należy do typu klimatu pojeziernego, odznaczającego się cechami przejściowymi od klimatu kontynentalnego do klimatu morskiego.

Różnorodność klimatu wyraża się w znacznych wahaniami temperatury i opadów w tych samych miesiącach poszczególnych lat. Średnie roczne temperatury wynoszą 6,4°C; średnia półroczna zimowego - 0°C, a półroczna letniego - 1°C.

Długość bezmroźnego okresu wynosi średnio 125 dni. W pierwszej połowie maja niemal corocznie występują przymrozki.

Średnie sumy roczne opadów dla terenu gminy wynoszą 624 mm, z przewagą opadów półroczna letniego. Średnia liczba dni z opadem wynosi około 160-170 rocznie.

Okres wegetacyjny trwa około 160-190 dni i znacznie różni się w poszczególnych latach, nawet o kilka tygodni.

Dominujące wiatry zachodnie, północno-zachodnie i południowo-zachodnie często uzyskują znaczne prędkości.

3.2.2 Elementy przyrody ożywionej.

3.2.2.1 Świat roślin.

Świat roślin na terenie gminy jest bardzo urozmaicony, można obserwować bogactwo gatunków północnych, wygasanie zasięgów licznych gatunków roślin środkowo- i zachodnioeuropejskich.

Florę najliczniej reprezentują gatunki charakterystyczne dla elementu borealnego i subborealnego.

Teren gminy zaliczany jest do obszarów Polski wyróżniających się bogactwem flory wodno-błotnej i łąkowo-zaroślowej. Stale i okresowo podmokłe obszary najczęściej występują w strefach przyjeziernych lub w obrębie niecek wykształconych w glinie zwałowej.

Pewną część gminy zajmują lasy, które stanowią niespełna 26 % przy średniej województwa ponad 30 %. Największy kompleks, wykraczający poza obszary gminy występuje w części południowo-wschodniej, są to tzw. Lasy Sadłowskie. Większe kompleksy leśne występują również w części zachodniej gminy - na północ od Lutry i na wschód od jez. Tejstymy.

Pozostałe lasy cechuje znaczne rozproszenie stosunkowo niedużych powierzchni leśnych.

Przeważają lasy liściaste (buk, dąb, brzoza), mniej jest iglastych - świerkowych.

Wiele z występujących tu roślin to gatunki rzadkie lub objęte ochroną gatunkową, m.in. wawrzynek wilczełyko, pióropusznik strusi, zawilec wielkokwiatowy.

Na terenie gminy występuje łącznie kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

3.2.2.2 Świat zwierząt.

Różnorodność siedlisk i zespołów roślinnych stwarza dogodny warunki bytowania dla wielu gatunków zwierząt, przy czym najcenniejsze gatunki związane są z siedliskami leśnymi, wodnymi i wodno-błotnymi. Spotkać tu można zarówno gatunki środkowo-, jak i północno- i wschodnioeuropejskie z wyraźnym zaznaczonym udziałem gatunków pochodzenia borealnego i wschodniego.

Wiele z występujących tu gatunków należy do zagrożonych zarówno w skali kraju, jak i świata. Spośród bezkręgowców wymienić należy rzadsze gatunki owadów: tęcznik liszkarz, kozioróg dębosz, paż królowej, paż żeglarski i mieniak tęczowiec. Płazy reprezentuje m.in. traszka zwyczajna i grzebieniasta, kumak nizinny, grzebiuszka, rzekotka, żaby: wodna, jeziorkowa, trawna, moczarowa i śmieszka. Spośród gadów wymienić należy jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, padalca, zaskrońca i żmiję zygzakowatą.

Szczególnie interesującą i bardzo licznie reprezentowaną grupę stanowi awifauna. Miejsca żerowiskowe i lęgowe znajduje tu m.in. myszołów, krogulec, kormoran, gągoł, pustułka, kobuz, żuraw, dzięcioł zielony oraz gatunki objęte szczególną ochroną prawną, które podlegają ochronie wraz z miejscami rozrodu i regularnego przebywania. Obserwowane są również polujące osobniki gatunków ptaków drapieżnych, które zwabia duże nagromadzenie ptaków wodno-błotnych.

Wśród ssaków stwierdzonych na terenie gminy warto wymienić wilka, który jest tu sporadycznie obserwowany.

3.2.3 Formy ochrony przyrody.

Wszystkie formy ochrony przyrody stanowią układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form, łączonych korytarzami ekologicznymi. Obszary prawnie chronione, tworzą krajowy system obszarów chronionych.

3.2.3.1 Parki narodowe.

Forma wielkoobszarowej ochrony przyrody, w założeniu obejmująca obszary o największej randze przyrodniczej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, nie występuje na obszarze gminy.

3.2.3.2 Parki krajobrazowe.

Kolejna forma wielkoobszarowej ochrony przyrody, również nie występuje na obszarze gminy.

3.2.3.3 Rezerwaty.

Na terenie gminy znajduje się 1 rezerwat przyrody:

1. Rezerwat leśny „Bukowy”

Ad. 1.

Rezerwat „Bukowy” powołany został w 1954 r. (MP Nr 123, poz. 1781), jednak już wcześniej obiekt ten chroniony był przez władze niemieckie, a w pierwszych latach powojennych został uznany za zabytek na mocy zarządzenia Wojewody Olsztyńskiego nr IV-4-5-49 z dnia 17.02.1949 r. Rezerwat liczy 8,35 ha powierzchni i znajdujący się koło miejscowości Otry na terenie Nadleśnictwa Mragowo. Został on utworzony dla ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu bukowego położonego na wschodnim krańcu zasięgu geograficznego buka zwyczajnego. Głównym składnikiem drzewostanów rezerwatu jest około 150-letni, dorodny buk. Zarówno znaczny wiek tego gatunku, jak również

mało sprzyjające mu warunki klimatyczne są przyczyną pewnego osłabienia drzewostanu, co znajduje swój wyraz w znacznie większym niż przeciętnie wypadaniem drzew i zmniejszeniem naturalnego odnawiania się. Rezerwat zlokalizowany jest na terenie moreny czołowej, stosunkowo silnie sfalowanym. Drzewostany rezerwatu przedstawiają typ siedliskowy lasu liściastego. Panującym gatunkiem jest w rezerwacie buk pospolity w wieku 130-150 lat, któremu towarzyszy w domieszce świerk pospolity, klon zwyczajny, lipa drobnolistna, brzoza brodawkowata, grab zwyczajny, bardzo rzadko sosna zwyczajna, a w zagłębieniach terenu również olsza czarna. W podrostach i nalotach trafiają się ponadto: wiąz pospolity, jesion wyniosły, dąb szypułkowy. W podszyciu poza wymienionymi gatunkami, występuje pospolicie leszczyna, trzmielina brodawkowata, trzmielina zwyczajna. Z roślin chronionych trafia się stosunkowo często wawrzynek wilczelyko. Runo jest bogate w gatunki, z przewagą roślin właściwych lasom liściastym. Jest tu między innymi z roślin objętych ochroną gatunkową bluszcz pospolity, lilia złotogłów, konwalia majowa, podkolan biały, gnieźnik leśny, buławnik czerwony, marzanka wonna.

3.2.3.4 Obszary chronionego krajobrazu.

Na terenie gminy Kolno na mocy Rozporządzenia Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, zostały utworzone następujące obszary chronionego krajobrazu:

1. „**Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny**” o powierzchni 19.329,8 ha, położony również w gminach Lidzbark Warmiński, Kiwity, Biskupiec, miasto i gmina Jeziorany.
2. „**Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber**” o powierzchni 14.363,8 ha, położony również w gminach Sępólno, Korsze, Barciany, Bisztynek, Kętrzyn, miasto Kętrzyn, Reszel i Ryn.
3. „**Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko - Mragowskich**” o powierzchni 20.615,9 ha, położony także w gminach Reszel, Mragowo, Mragowo miasto, Sorkwity, Biskupiec.

Granice obszarów zostały określone następująco:

Ad.1.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny

Od punktu zlokalizowanego na prawym brzegu rzeki Symsarny przy jej ujściu do rzeki Łyny na terenie Miasta Lidzbark Warmiński w kierunku południowym do granic miasta przebiega prawym brzegiem i dalej granicą administracyjną Miasta do szosy Lidzbark Warmiński - Jeziorany. Wzdłuż tej drogi na południe do mostu na Symsarnie w okolicach miejscowości Medyny. Tam przed mostem skręca w drogę lokalną i biegnie w kierunku południowo-wschodnim. Następnie zmienia kierunek na północno-wschodni i ponownie południowo-wschodni, przechodzi przez miejscowość Świętnik i za nią skręca w kierunku rzeki Symsarny (na południowy-zachód). Doprowadza do mostu na rzece i dalej jej prawym brzegiem doprowadza do kolejnego mostu na Symsarnie na drodze Lidzbark Warmiński - Jeziorany. Następnie wzdłuż szosy w kierunku południowo-zachodnim przez Klutajny do Regot i za Regotami przechodzi na drogę lokalną Regoty - Potryty. Przed Potrytami na rozwidleniu

dróg skręca w kierunku wschodnim do miejscowości Modliny. Dochodzi do drogi Lidzbark Warmiński - Jeziorany, biegnie nią w kierunku południowo-wschodnim. Nie zmieniając kierunku, za wsią Modliny wkracza na drogę lokalną Modliny -Tłokowo i dochodzi do miejscowości Tłokowo. Dalej biegnie w kierunku południowym i wzdłuż drogi prowadzącej do miejscowości Jeziorany dochodzi do granicy administracyjnej tego miasta. Dalej wzdłuż granicy administracyjnej Jezioran w kierunku zachodnim W granicach administracyjnych miasta Jeziorany przebiega prawą stroną rzeki, a następnie ponownie granicą miasta aż do drogi asfaltowej Jeziorany - Olszewnik. Wzdłuż drogi przez miejscowości: Olszewnik, Piszewo, Wągsty, Lutry i Kol. Lutry dociera do miejscowości Wysoka Dąbrowa. Tam skręca na południowy-wschód w drogę lokalną doprowadzającą do toru kolejowego Sątopy - Czerwonka. Wzdłuż tego toru biegnie na południe przez miejscowości Kolno i Górowo do miejsca przecięcia się toru z drogą Górowo - Bęsia. Przechodzi na tę drogę i dochodzi nią do miejscowości Bęsia. W obrębie wsi skręca na wschód wzdłuż drogi prowadzącej do miejscowości Kabiny. Po krótkim odcinku dochodzi do jeziora Bęskiego. Wzdłuż jego linii brzegowej biegnie na wschód, a następnie stopniowo zmieniając kierunek na południowy dochodzi do granicy administracyjnej gminy Biskupiec. Wzdłuż granicy gminy Biskupiec doprowadza do szosy Samławki - Bredynki (wzdłuż tej drogi posiada wspólną granicę z OChK Jezior Legińsko - Mragowskich). Drogą na południe do Bredynek, gdzie biegnąc nadal wzdłuż drogi skręca na zachód, a następnie na północny-zachód w drogę biegnącą do Stryjewa. Za wsią Bredynki skręca z tej drogi na zachód w drogę lokalną dochodząc do szosy Biskupiec - Bęsia. Wzdłuż tej drogi na północ do wysokości oddz. lasu nr 88, gdzie skręca w drogę leśną biegnącą w kierunku zachodnim, od południa otaczając jezioro Węgój. Dochodzi do miejscowości Węgój, gdzie skręca w kierunku zachodnim wzdłuż drogi lokalnej Węgój - Łabuchy. Dochodzi do linii kolejowej z Biskupca do Czerwonki i następnie w miejscu jej połączenia z linią kolejową Olsztyn - Korsze skręca na północny-wschód. Od tego miejsca posiada wspólną granicę z OChK Pojezierza Olsztyńskiego. Biegnie wzdłuż torów i przed miejscowością Zarębiec skręca na drogę lokalną prowadzącą do tej miejscowości. W obrębie wsi skręca na zachód wzdłuż drogi biegnącej do Biesowa (koniec wspólnej granicy z OChK Pojezierza Olsztyńskiego). Dochodzi do drogi Czerwonka - Tejstymy, wzdłuż niej podąża na północny-zachód, by za wsią Biesowo skręcić na zachód w drogę biegnącą do miejscowości Biesówka. W obrębie wsi skręca na zachód w drogę lokalną, a następnie na rozwidleniu dróg kieruje się na północny-zachód w stronę lasu. Biegnie dalej drogą przez las do oddz. 68, przy którym zmienia kierunek na południowo-zachodni. Dochodzi do granicy lasu. Wzdłuż linii lasu dochodzi do drogi leśnej, łączącej się z drogą Zerbuń - Jeziorany. Najpierw wspomnianą drogą leśną, a potem wzdłuż drogi Zerbuń - Jeziorany w kierunku północno-zachodnim dochodzi do granic administracyjnych miasta Jeziorany. Wzdłuż granicy miasta Jeziorany do rzeki Symsarny i lewym jej brzegiem do drogi Jeziorany - Dobre Miasto. Drogą tą na zachód przez Wojtówko i Studnicę. Przed miejscowością Radostowo skręca na północny-wschód w drogę lokalną wiodącą w kierunku jeziora Blanki. Przed jeziorem wzdłuż tej drogi skręca na zachód, a później na północny-zachód, mijając wieś Gaility. Na odcinku drogi od Gailit do skrzyżowania z drogą do Suryt opisywany obszar ma wspólną granicę z OChK Doliny Dolnej Łyny. Dalej granica skręca w kierunku wschodnim w drogę lokalną i przez Suryty, Blanki, Maków

doprowadza do Kłębowa. W Kłębowie skręca na północny-wschód wzdłuż drogi biegnącej przez wieś, po czym dochodzi do szosy Jeziorany - Lidzbark Warmiński. Wzdłuż tej szosy dociera do mostu na Symsarnie i dalej prowadzi lewym brzegiem rzeki i skrajem lasów nadrzecznych do ujścia lewego dopływu Symsarny na wysokości miejscowości Dębiec. Tym ciekim w górę biegu do drogi Jarandowo – Lidzbark Warmiński. Wzdłuż tej drogi do granicy gminy Lidzbark Warmiński, a potem granicą, a jednocześnie wzdłuż południowego skraju Lasu Miejskiego prowadzi do lewego brzegu rzeki Symsarny i dalej w granicach administracyjnych miasta do miejsca połączenia tego brzegu z rzeką Łyną. Tam przechodzi na drugi brzeg rzeki dochodząc do punktu, w którym rozpoczęto opis.

Ad.2.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber

Od punktu styku byłego toru kolejowego z drogą Ryn - Kętrzyn na południe od wsi Knis nad jeziorem Guber. Dalej na północny-zachód omijając wieś Salpik i Bałowo (oraz PGR Bałowo) drogą Ryn - Kętrzyn do zetknięcia odejścia byłego toru przed miejscowością Nakomiady, gdzie przechodzi na ten tor i wkracza z powrotem na tę drogę omijając w ten sposób Nakomiady. W lesie skręca w drogę lokalną biegnącą na północny-wschód skrajem lasu w kierunku rzeki Guber. Od wysokości mostku biegnie lewym brzegiem rzeki aż do granicy administracyjnej miasta i przez miasto generalnie w kierunku północno-zachodnim i później zachodnim. Po minięciu granic administracyjnych przechodzi z lewego brzegu przy mostku kolejowym na tory, a po ok. 1000 m na drogę gruntową, omijając częściowo wieś Biedaszki Małe i wraca na południową stronę torów. Na mostku na dopływie Gubra - Dajnie zachowuje kierunek południowy biegnąc skrajem zarośli i prawego, wschodniego brzegu rz. Dajny i jego górnego prawobrzeżnego dopływu, wracając do Dajny przeciwległym jego brzegiem, a następnie w górę biegu Dajny aż do miejscowości Bezławki. W tym miejscu występuje styk z OChK Jezior Legińsko - Mrągowskich. Dalej granica wraca na północ, początkowo skrajem zarośli i meandrów lewego brzegu dochodząc do mostu kolejowego relacji Kętrzyn - Korsze, a potem skręca na północny-zachód, prowadząc po północnej stronie torów na wysokość miejscowości Filipówka, a stąd lewym brzegiem lewobrzeżnego dopływu i biegnie lewym brzegiem Gubra do wysokości mostku na tej rzece na drodze z Kotkowa do Kolonii Jeżewo, gdzie przechodzi na tę drogę i przez Kotkovo i Linkowo do łuku drogi przed miejscowością Starynia, skąd drogą na północny-wschód wzdłuż rzeki Guber dochodzi do granicy gminy. Tam skręca na północny-wschód i zgodnie z biegiem lewego dopływu dochodzi do Gubra i biegnie drogą wiodącą lewym brzegiem tej rzeki oraz rowami opaskowymi tego brzegu. Po przecięciu drogi asfaltowej Kętrzyn - Bartoszyce zmierza drogą lokalną przez Wamikajmy, Równinę Dolną w kierunku miejscowości Pomnik. Przed tą miejscowością skręca na północny-zachód drogą w kierunku północno-zachodnim i dalej przebiega zgodnie z lewym dopływem Gubra do przecięcia z drogą Korsze - Barciany. Tam poprzez ok. 50 m odcinek tej drogi w kierunku Parys przechodzi na drogę gruntową przechodzącą przez Wiklewo, Wągniki do Marfut. Tam skręca drogami na zachód do Łekajna, a potem południowy-zachód do miejscowości Stawnica. W Stawnicy zmierza drogą lokalną na południe generalnie w górę biegu rzeki Sajny przez miejscowości Bykowo, Stępy, Dąb, Główny, Krzemity (bez terenów b. PGR). Na południe od Krzemity droga i granica dochodzi do lasu nadrzecznego i ciekum którym w górę jego biegu dociera do

szosy Kętrzyn - Bartoszyce w okolicach miejscowości Łankiejmy i tam wieszce najbliższym rzeki odgałęzieniem drogi przez wieś w kierunku Krzeszewa. Przy mostku na Sajnie dochodzi do prawego brzegu rzeki i w kierunku południowym dociera brzegiem i linią graniczną starorzeczy do drogi Grzęda - Reszel, a z niej skręca w drogę gruntową idącą w kierunku miejscowości Pleśnik, a po jej minięciu zachowuje przebieg na południe zgodnie z granicą gminy Reszel, do momentu zetknięcia z torem kolejowym relacji Sątopy - Reszel, gdzie przechodzi dalej torem do Dębniek i tam biegnie na południe granicą miasta Reszel. Na szosie Reszel - Lutry granica prowadzi w kierunku Mnichowa. Na wysokości przejścia rzeki Sajny pod drogą granica przebiega lewym brzegiem rzeki (zgodnie z jej biegiem), a następnie południowy-zachód dopływem rzeki do granicy gminy Reszel, a potem na zachód do granicy gmin Kolno i Bisztynek. W punkcie styku granicy gminy Kolno z drogą Młodyty - Kominki przechodzi na tę drogę i skręca w Kominkach najpierw na zachód drogą prowadzącą w kierunku Rynu Reszelskiego, a potem odbija na północ drogą do miejscowości Tarniny, gdzie zawraca i pod prąd ciekum wieszce do drogi gruntowej na Ryn Reszelski. Po przekroczeniu rzeki Ryn biegnie drogą w kierunku północnym, a przed miejscowością Pokrzywnik skręca w kierunku lewego jej dopływu i prowadzi w górę strumienia jego prawym brzegiem, a na granicy gminy Kolno zawraca jego lewym brzegiem do rzeki Ryn. Lewym brzegiem tej rzeki doprowadza do drogi Sątopy - Młodyty i po ok. 100 m w kierunku Sątóp przechodzi na drogę lokalną biegnącą wschodnią stroną miejscowości Sątopy-Samulewo, a potem biegnie dopływem (w dół biegu) i doprowadzając do jego ujścia w okolicach mostku na rzece Ryn. Obwałowaniami (lewym brzegiem) doprowadza do ujścia do rzeki Sajny. Lewym brzegiem rzeki Sajny biegnie na północ do mostu na szosie Bartoszyce - Kętrzyn i dalej przechodzi na drogę lokalną przez miejscowość Rarki i Sarkajmy. Po minięciu Sarkajm skręca w drogę lokalną do Korsz i w miejscu styku lasami przybrzeżnymi lewego brzegu Sajny wieszce po skraju lasów i po lewym brzegu rzeki aż do dopływu ciekum płynącego od strony miejscowości Sajna Mała. W górę tego ciekum prowadzi do drogi przez Sajnę Wielką do Sątoczna. W Sątocznie doprowadza na zachód drogą na Sępopol do skrzyżowania z drogą z Łabędnika, gdzie zbacza na drogę gruntową w kierunku rzeki Guber. Od miejsca ujścia lewobrzeżnego dopływu biegnie brzegiem rzeki potem skrajem lasu do drogi przecinającej kompleks leśny i wiodącej do Sępopola. W miejscu styku w/w drogi z granicą administracyjną miasta zmierza w kierunku rzeki i w granicach administracyjnych prowadzi lewym brzegiem rzeki Guber łącząc się z Łyną (wzdłuż rzeki posiada granicę wspólną z OChK Rzeki Łyna). W miejscu ujścia do rzeki Łyny granica przechodzi na prawy brzeg rzeki Guber i biegnie na południe zgodnie z jej prawym brzegiem do ujścia ciekum płynącego od strony miejscowości Suliki. Wkracza pod prąd ciekum, dochodzi do przepustu pod szosą Sępopol - Kotki, którą dociera do miejscowości Proсна zgodnie z biegiem drogi na południowy-wschód. Przed Proszą zmienia kierunek na południowo-zachodni, przechodzi na drogę gruntową w kierunku rzeki i wzdłuż niej na południowy-wschód, omijając b. PGR wraca na szosę, skąd drogą przez Błuskiejmy Wielkie i Małe dociera do granicy gminy Sępopol. Tą granicą na południowy-wschód do rzeki Guber i prawym brzegiem rzeki dociera do mostu i drogi do Lwowca, skąd drogami lokalnymi nie wchodząc na teren zwartej zabudowy zmierza do Lwowca i do Krelikiejm. W okolicach mostu na rzece Liwna przechodzi na prawy brzeg rzeki, który doprowadza granicę do mostu na drodze Krelikiejmy - Skandawa w miejscowości Silginy. Tą drogą wieszce na północny-

wschód i przekraczając most na rzece Solka wkracza na drogę do Modgarb, Kudwin. Na południe od Gęsich Gór skręca na południowy-wschód i północny-wschód drogą bliżej rzeki, a dalej wkracza na drogę do Barcian i na południowym krańcu tej miejscowości poniżej mostu na rzece Liwna przechodzi na lewy brzeg tej rzeki, zmieniając kierunek przebiegu (generalnie na północny-zachód i zgodnie z prądem) dociera do mostku i drogi w miejscowości Modgarby (położonej na prawym brzegu). Drogą wzdłuż rzeki w kierunku północno-zachodnim doprowadza do szosy przed Kreliekiejmami i omijając od południa tą miejscowość wchodzi na drogę biegnącą na południe skrajem terenów, opasanych rowami położonymi w szerokiej dolinie rzeki Guber. Drogami i skrajem rowów przechodzi przepustem na torze kolejowym Korsze - Granica Państwa na południe od przystanku kolejowego Drogosze dociera do kompleksu leśnego. Otacza go biegnąc północnym skrajem lasu i wkracza na drogę w Wilkowie Wielkim. Drogą z Wilkowa Wielkiego przez miejscowości: Równina Górna, Saduny, Dubliny dociera do Garbna, a stamtąd drogą lokalną na południe w kierunku granicy gminy Korsze, przecina ją i biegnie dalej na południe drogami i granicą rowów opaskowych przez Kolonię Jeżewo do prawobrzeżnego cieku, którym biegnie w stronę rzeki, do drogi na Marszewo, a dalej na południe przez miejscowość Marszewo do mostu na rzece Guber na drodze do Biedaszek. Od mostu biegnie prawą stroną prawobrzeżnego dopływu rzeki Guber i dochodzi najpierw do drogi lokalnej, a potem do prowadzącej w kierunku Os. Trzy Lipy (Lipy) i omijając to osiedle od południa dociera do granic administracyjnych miasta Kętrzyna. Przez miasto przebiega prawym brzegiem rzeki Guber. Na wschodniej granicy miasta przechodzi na tor kolejowy relacji Kętrzyn - Giżycko i przebiega w kierunku wschodnim. W miejscu przepustu cieku dopływającego do Gubra w górę tego cieku przechodzi na drogę Kętrzyn - Giżycko, a potem skręca w drogę lokalną, biegnącą na północ w kierunku Kolonii Karolewo i przechodzi w kierunku południowo-wschodnim do drogi biegnącej skrajem lasu, która skręca na drogę biegnącą w kierunku Czernik. Omijając zabudowania od strony wschodniej po cieku i rowie na północ. Z drogi lokalnej skręca na wschód w drogę polną, a potem leśną omijając jezioro Mój i od leśniczówki Dąbrowa przebiega na południe drogą do miejscowości Czerniki Kolonia. Od tego miejsca przechodzi na drogę z Kętrzyna do Parcza i po ok. 300 m. skręca na południowy-wschód w las przez Wilczą Jamę wchodzi na lokalną drogę leśną prowadzącą do miejscowości Pożarki. Z tej drogi skręca z kolei na drogę przez Osewo, a po minięciu tej miejscowości zmierza w kierunku granicy gminy Kętrzyn, zachowując swój dotychczasowy południowo-wschodni przebieg. Granicą powiatu w kierunku południowym. doprowadza do szosy Kętrzyn – Giżycko i tą szosą do przejazdu kolejowego tej relacji. Od przejazdu granica zmierza na południe otaczając las od wschodu i południa do momentu powtórnego styku z granicą powiatu na południowym krańcu jeziora Łławki. Dalej przebieg granicy OChK jest zgodny z granicą gminy Kętrzyn, a w miejscu gdzie skręca ona w kierunku jeziora Guber przechodzi na drogę biegnącą jego wschodnim skrajem w kierunku miejscowości Głębowo. Nie obejmując tej miejscowości wchodzi na były tor kolejowy (wzdłuż granicy powiatu, która biegnie na południe aż do tego miejsca posiada granicę wspólną z OChK Krainy Wielkich Jezior Mazurskich), gdzie zmienia kierunek na północno-zachodni i tym torem doprowadza do punktu stanowiącego początek opisu.

Ad.3.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrażowskich

Od skrzyżowania drogi ze wsi Leginy z drogą Bredynki - Reszel drogą w kierunku m. Kocibórz, a następnie odgałęzieniem do m. Pasterzewo, a potem drogą na północny-wschód przez las do szosy Pilec - Kętrzyn. Szosą na północ do m. Święta Lipka. Tam we wsi skręca w drogę lokalną wiodącą zachodnim skrajem jeziora do m. Klewno. Tam skręca na wschodnią i następnie na południowo-wschodnią stronę doliny jeziornej do szosy Kętrzyn – Bisztynek i wraca do Św. Lipki. Przez wieś otacza zabudowania klasztorne i wychodzi drogą na Beżławki by po kilkunastu metrach wkroczyć na drogę lokalną i przez Stagniewo na południe, a potem skręcając na północny-wschód dotrzeć z powrotem do ww. szosy przed m. Stąpławki i przez m. Beżławki - styk na rz. Dajnie pokrywa się z granicą OChK Doliny Rz. Guber Dociera do Stachowizny. We wsi Stachowizna granica skręca na południowy - zachód i drogami lokalnymi dociera do m. Pilec. Poniżej wsi wkracza na szosę i w kierunku południowym doprowadza do m. Lemburk. Tam opuszcza szosę i drogą lokalną najpierw na północ a potem na południe wraca na szosę w m. Sobęcín i kieruje się na południowy-wschód do m. Kiersztanowo, gdzie przechodzi na drogę gruntową w kierunku Ruskiej Wsi (wcześniej przecinając szosę Mrażowo - Kętrzyn) i dalej na północny-wschód przez Bożą Wólkę i Witamin Łukiem dociera do Gronowa. Z Gronowa granica biegnie na południowy-wschód do m. Boże, a następnie szosą w kierunku Wyszemborka. Drogami gruntowymi otacza wieś od zachodu i podąża dalej drogą śródpolną (obok pkt. wys. 175.8) do m. Zalec. Od tej wsi prowadzi najpierw na południe, a potem na południowy-zachód szosą i następnie wkracza na drogę lokalną wiodącą przez Kol. Zalec do Śniadowa, Pełkowa, kol. Uźranki (kluczając polami i otaczając od wschodu bagna położone na wschód od południowej części jez. Juksty) dociera do przejazdu kolejowego na linii Ełk - Biskupiec. Od w/w przejazdu granica skręca na zachód i torami dociera do przejazdu drogowego przed jez. Czos. Ten odcinek granicy pokrywa się z granicą OChK Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Dalej granica biegnie drogą wzdłuż jeziora na północ i dociera do granicy Miasta Mrażowo. Otaczając od wschodu m. Młynowo dochodzi do szosy i z powrotem dociera do granicy administracyjnej miasta. Zgodnie z jej przebiegiem w kierunku zachodnim opuszcza ją na północno-zachodnim krańcu miasta i drogą na Polską Wieś, a następnie na Gązwę. W połowie drogi między Polską Wsią a Gązwą skręca na południe i drogami lokalnymi do kolonii Polska Wieś, gdzie skręca na zachód do skraju lasu, a dalej skrajem lasu na południe, dalej drogą na wschód i do lasu. Dalej granica biegnie skrajem lasu po stronie północnej i wschodniej (odcinek około 800 metrów, zgodny z zachodnim przebiegiem granicy miasta). Następnie otacza jezioro Piecuch (od południa skrajem lasu i drogami), jez. Średnie (od wschodu, częściowo brzegiem tego jeziora) oraz jeziora Głębokie i Kociołek (skrajem lasu nadbrzeżnego od wschodu). Na południowym krańcu jeziora prowadzi drogami na zachód i południe i wkracza na drogę lokalną do Bagienic Małych i skręca na południe do toru kolejowego Biskupiec Reszelski - Mrażowo. Torem kolejowym Biskupiec Reszelski - Mrażowo granica biegnie na zachód do Sorkwit, gdzie wkracza na drogę Biskupiec - Mrażowo, po przekroczeniu Sorkwickiej Strugi skręca w drogę lokalną na północ w kierunku m. Stary Gieląd. Tam wkracza na szosę i przez Pustniki dociera przed jez. Warpuńskim do rozwidlenia dróg. Następnie drogą lokalną na północ otacza jez. Warpuńskie od zachodu i dalej

przebiega szosą relacji Szymanowo - Burszewo w kierunku wschodnim, a potem na północ do Burszewa i na zachód do spotkania z granicą gminy. Granicą gminy biegnie na południowy-zachód do wysokości oddziału 251 i 238, gdzie skręca w drogę leśną która doprowadza do szosy Bredynki - Samławki w miejscu południowego krańca dużego kompleksu leśnego. Wyżej wymienioną drogą na północ do skrzyżowania z drogą leśną przed m. Otry (powyżej oddziału 104) i drogą leśną w kierunku północno-wschodnim, przecina las i dociera do granicy gminy biegnącej na północ, skrajem lasu aż do drogi Łężany - Samławki, wkracza na tę drogę i dalej skręca w drogę do m. Leginy, którą dociera do punktu, w którym rozpoczęto opis.

Obszar wyłączony z terenu OchK Jez. Legińsko-Mragowskich (rejon Gizewa)

Jako punkt początkowy przyjmuje się skrzyżowanie dróg w Gizewie. Z centrum wsi granica terenu wyłączonego z OchK skręca na wschód na drogę gruntową w kierunku Kiersztanowa, po czym na granicy gmin Sorkwity i Mragowo skręca tą granicą na południe a następnie na południowy-zachód, dochodząc na skraju lasu do drogi lokalnej Gizewo - Mragowo. Drogą tą granica skręca na południe do wsi Gązwa, gdzie skręca na południowy-zachód i drogą polną dochodzi ponownie do granicy w/w gmin (przy punkcie 163,4 m npm) prowadząc dalej tą granicą na zachód brzegiem lasu i doprowadza do drogi gruntowej Botowo - Gązwa. Stąd granica OchK biegnie dalej na zachód do wsi Botowo i przed pierwszymi zabudowaniami skręca na północ w drogę polną i dochodzi do drogi lokalnej Mragowo-Warpuny. Dalej tą drogą najpierw na zachód a później na północ przez wieś Zyndaki doprowadza do wsi Warpuny. Z Warpun granica wchodzi na drogę lokalną do Gizewa (na wschód), z której po ok. 200 m skręca na północ w drogę polną, przez kolonię Warpuny doprowadza do granicy gmin Sorkwity i Reszel przed Kolonią Burszewo. Stąd granicą w/w gmin skręca na wschód, prowadząc na przemian granicą polno-leśną do przepustu na cieku w pobliżu Kolonii Gizewo, gdzie skręca na południe na drogę gruntową Śpigiel - Gizewo i doprowadza ponownie do wsi Gizewo (początek opisu).

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu zakazuje się:

- lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,
- lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymywania otwartych rowów i zbiorników ściekowych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnołotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych,
- umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, tarłisk i złożonej ikry, ptasich gniazd oraz wybierania jaj,
- wpyalania roślinności,

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym.

Zakazy, o których mowa, nie dotyczą zadań realizowanych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa, inwestycji realizujących cele publiczne oraz gospodarki łowieckiej lub rybackiej, prowadzonej w oparciu o odrębne przepisy oraz racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej.

3.2.3.5 Pomniki przyrody.

Kolejną formą prawnej ochrony przyrody są pomniki przyrody. Są to pojedyncze twory przyrody żywej bądź nieożywionej, odznaczające się indywidualnymi cechami, o wartości szczególnej z różnych względów.

Na terenie gminy Kolno utworzono dotychczas następujące pomniki przyrody:

- pojedyncze drzewa:
 - nr 377 - Dąb obw. 460 cm, wys. 22 m,
 - nr 410 - Dąb obw. 490 cm, wys. 26 m,
 - nr 502 - Dąb obw. 450 cm, wys. 24 m,
- grupy drzew:
 - nr 411 - 6 Dąb o obw. 300-432 cm i wys. 23-26 m,
- głązy narzutowe lub ich grupy:
 - nr 294 - granitognejs szary o obw. 900 cm i wys. 0,8 m.

3.2.3.6 Użytki ekologiczne.

Ta forma ochrony przyrody, obejmuje obszary zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Na obszarze gminy nie występuje powyższa forma ochrony przyrody.

3.2.3.7 Inne formy ochrony przyrody (zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, parki wiejskie, lasy ochronne, sieć NATURA 2000).

Kolejną formą ochrony, nie będącej jednak prawną formą, są parki wiejskie. Na terenie gminy znajdują się on w Górowie, Bęsi (zespoły pałacowo-parkowe), Tejstymy, Oterki.

Cały teren gminy Kolno znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Celem istnienia ZPP jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego.

Oprócz powyższych form ochrony przyrody, część ww. obszarów może zostać objęta systemem europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej.

W skład sieci NATURA 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony

dzikich ptaków, tzw. „Ptasiej”, dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy,

- specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowej”, dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II do Dyrektywy.

Obszary te powinny mieć ustalony status ochronny, plan ochrony wraz z kosztami jego realizacji. NATURA 2000 zintegrowana będzie z rozwojem turystyki obszarów wiejskich, zwiększaniem zalesień i lokalnym zagospodarowywaniem ostoi przyrodniczych przy założeniu niepogarszania warunków środowiskowych. Jest to tzw. prospołeczna koncepcja ochrony różnorodności przyrodniczej.

3.2.3.8 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

Wiele z występujących w gminie roślin, to gatunki rzadkie lub objęte ochroną gatunkową, m.in. wawrzynek wilczełyko, pióropusznik strusi, zawilec wielkokwiatowy.

Na terenie gminy występuje łącznie kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

Wiele z występujących w gminie gatunków zwierząt, należy do zagrożonych zarówno w skali kraju, jak i świata. Spośród bezkręgowców wymienić należy rzadsze gatunki owadów: tęczań liskarz, kozioróg dębosz, paż królowej, paż żeglarski i mieniak tęczań.

Ptaki reprezentuje m.in. traszka zwyczajna i grzebieniasta, kumak nizinny, grzebiuszka, rzekotka, żaby: wodna, jeziorkowa, trawna, moczarowa i śmieszka. Spośród gadów wymienić należy jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, padalca, zaskrońca i żmiję zygzakowatą.

Szczególnie interesującą i bardzo licznie reprezentowaną grupę stanowi awifauna. Miejsca żerowiskowe i lęgowe znajduje tu m.in. myszołów, krogulec, kormoran, gągoł, pustułka, kobuz, żuraw, dzięcioł zielony oraz gatunki objęte szczególną ochroną prawną. Obecnie obserwowane są również polujące osobniki gatunków chronionych, które zwabia duże nagromadzenie ptaków wodno-błotnych.

Wśród ssaków stwierdzonych na terenie gminy warto wymienić wilka, który jest tu sporadycznie obserwowany.

4. DIAGNOZA STANU I ZAGROZEŃ ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY.

4.1 Zasoby geologiczne i rzeźba terenu.

Występujące zasoby kopalin na terenie gminy są udokumentowane. Dużym problemem jest intensywnie pozyskiwanie kruszywa, które powoduje istotne zmiany w krajobrazie oraz wpływa na negatywne oddziaływanie na środowisko.

Aktualnie na terenie gminy Kolno eksploatowane jest jedno złożo Wólka -Oterki. Na terenie gminy Kolno złoża torfu nie podlegają eksploatacji.

Ważne jest zwrócenie uwagi podczas procesu eksploatacji ograniczenie oddziaływania oraz konieczność rekultywacji terenu do stanu pierwotnego.

Zachowanie ukształtowania krajobrazu, jego cennych form polodowcowych, powinno być uwzględnione zarówno w procesie planistycznym, jak i podczas procesów inwestycyjnych.

4.2 Gleby.

Ze względu na rolniczy charakter gminy, ważne jest racjonalne gospodarowanie tymi zasobami oraz skuteczna ich ochrona. Ostatnie lata pokazują znaczące nasilenie się degradującego oddziaływania człowieka na gleby.

Główne zagrożenia degradacją gleb to:

- degradacja chemiczna (niewłaściwe stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów) oraz zakwaszenie gleb,
- degradacja fizyczna (związana z działalnością górnictwem, mechanizacją rolnictwa oraz erozją),
- degradacja przez niewłaściwą meliorację: nacisk położony na odwodnienie gruntu, nie funkcjonowanie urządzeń melioracyjnych pod kątem nawadniania. Dotyczy to w szczególności ważnych przyrodniczo kompleksów gleb hydrogenicznych. Skrajnie niekorzystne zabiegi to osuszanie torfowisk.
- intensyfikacja użytkowania rolniczego i zagospodarowania turystycznego.

Na terenie gminy Kolno, w terenie dość silnie urzeźbionym i o dużej zmienności gleb, stosunkowo małe zalesienie skutkuje erozją wodną powierzchniową, polegającą na przemieszczaniu się, zwłaszcza w czasie ulewnych deszczy i roztopów wiosennych, najurodzajniejszych mas gleby zajmujących partie wierzchowinowe. Spływające duże masy gleby spływają zbiorniki wodne i dolinki. W wyniku tego powstają bardzo charakterystyczne dla obszaru Pojezierza Olsztyńskiego i Mrągowskiego, tzw. łyse pagórki i bardzo żyzne dolinki.

Zjawisko potęgowane jest niewłaściwym kształtowaniem krajobrazu wiejskiego, polegającym na likwidacji istniejących remizów śródpolnych oraz braku wprowadzania nowych zadrzewień i zakrzewień.

W związku z zagrożeniem erozją niektórych obszarów gminy, ze szczególnym niepokojem, należy odnotować niezbyt duże zainteresowanie zalesieniami gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej.

Znaczna ilość gleb na terenie gminy zaliczana jest do gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Związane jest to z przewagą gleb lekkich, powstałych ze skał ubogich w wapń. Zakwaszenie gleb z punktu widzenia rolniczego jest zjawiskiem niekorzystnym, gdyż ułatwione jest przemieszczanie w głąb profili glebowych m.in. wapnia i magnezu, a tym samym upośledzone przyswajanie przez rośliny składników pokarmowych. W połowie lat 80-tych na terenie gminy praktycznie zaprzestano wapnowania gleb. Degradację pokrywy glebowej powoduje także odkrywkowa eksploatacja kopalni pospolitych.

Na terenie gminy występują następujące problemy, związane z ochroną gleb i gruntów rolnych:

- degradacja gruntów rolnych, rozumiana jako zmniejszenia się ich wartości użytkowej,
- degradacja użytków leśnych wskutek zmian środowiska, działalności przemysłowej oraz wadliwej działalności rolniczej,
- brak regularnej konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, co przyczynia się do zwiększania arealów nieużytków, gruntów zakrzaczonych i zabagnionych.

4.3 Sieć hydrograficzna.

- wody powierzchniowe.

Niepokojący jest poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Aktualne badania wskazują, co prawda na zahamowanie wzrostu stężeń zanieczyszczeń, ale też na utrzymujący się wciąż wysoki ich poziom.

Monitoringiem jakości wód prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie nie objęto cieków na terenie gminy Kolno.

Głównym punktowym źródłem zanieczyszczenia rzeki Ryn są ścieki z oczyszczalni dla miejscowości: Bęsia, Kolonia, Lutry poprzez rowy melioracyjne. Rzeka Sejna jest natomiast odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków w Wólce, również poprzez rów melioracyjny.

Wody jezior są w podobnym stanie. Wśród jezior objętych monitoringiem (jez. Luterskie), zaliczono je w 1999 r. do II klasy czystości.

Jednym z głównych powodów złego stanu wód, jest nadal nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowej.

Kolejnym głównym źródłem zanieczyszczeń wód w gminie Kolno są spływy powierzchniowe nawozów i wpływ nieskanalizowanych miejscowości a także niezainwentaryzowane źródła punktowe, bytowo-gospodarcze i komunalne.

Obszarowe źródła zanieczyszczeń wiążą się głównie z:

- źle prowadzoną gospodarką rolną, w tym szczególnie nawożeniem i chemizacją,
- niskim standardem sanitarnym wsi,
- gospodarką turystyczną,
- gospodarką odpadami,
- brakiem czynnych stref ochronnych w pobliżu wód,
- źle przeprowadzoną w latach 60. regulacją wodną (melioracje),
- niską na ogół świadomością i kulturą ekologiczną mieszkańców.

Ze względu na charakter gminy i brak prowadzonej uciążliwej działalności, ścieki przemysłowe nie stanowią istotnego ładunku zanieczyszczeń. Największym źródłem zrzutu zanieczyszczeń jest nieskanalizowana zwarta zabudowa wsi.

- wody podziemne

Wody podziemne gminy należące do piętra czwartorzędowego, charakteryzują się dużą zawartością związków żelaza (od 0,5 do 8,65 mg/l), manganu (od 0,1 do 0,65 mg/l). Zawartość siarczanów nie przekracza dopuszczalnych poziomów. Wody ujmowane do spożycia wymagają uzdatniania.

Południowa i środkowa część obszaru gminy wchodzi w skład jednego z głównych, wstępnie rozpoznanych, zbiorników wód podziemnych w Polsce. Jest to Główny Zbiornik Wód Podziemnych - czwartorzędowy Zbiornik Międzymorenowy Nr 208 Biskupiec.

Wody tego zbiornika objęte są regionalnym monitoringiem wód podziemnych, w ramach którego od lat jakość tych wód oceniana jest w II klasie jakości (średniej).

Ze względu na niewielkie zainwestowanie terenu gminy wody podziemne narażone są na zanieczyszczenia w stopniu małym i średnim. Jakość głębiej zalegających warstw wód podziemnych jest dobra lub bardzo dobra.

Ze względu na istniejącą łączność hydrauliczną, zanieczyszczone płytkie wody gruntowe mogą pogarszać również jakość wód położonych głębiej.

Można przyjąć, że podstawowym problem zasobów wód podziemnych na terenie gminy jest nadmierna zawartość żelaza i manganu.

Wody gruntowe są na ogół gorszej jakości niż wody wgłębne, głównie ze względu na czynniki antropogeniczne.

Jakość płytko zalegających wód podziemnych ujmowanych przez studnie kopane jedynie w około 40 % odpowiada obowiązującym normom wody do picia. W wielu studniach pojawiają się zanieczyszczenia bakteriologiczne i chemiczne (głównie azotany).

Jakość wód podziemnych uzależniona jest również od sposobu postępowania z odpadami ciekłymi. Brak sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich przyczynia się zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek przesiąków z nieszczelnych szamb, o czym mogą świadczyć podwyższone wartości miana Coli.

Do głównych zagrożeń wpływających na pogorszenie jakości wód gruntowych i podziemnych zaliczyć można:

- brak dostatecznej ilości systemów oczyszczania ścieków (w tym indywidualnych i szczelnych) oraz niedostateczna efektywność oczyszczania istniejących,
- brak systemów kanalizacyjnych przy jednoczesnym zwodociągowaniu,
- nieodpowiednio izolowane składowiska odpadów,
- nadmierne i niewłaściwe stosowanie nawozów (w tym również naturalnych - gnojowicy) oraz środków chemicznych (SOR) w rolnictwie i leśnictwie – spływy powierzchniowe.

4.4 Powietrze atmosferyczne.

Na terenie gminy występuje wiele punktowych źródeł zanieczyszczenia powietrza. Największymi emitarami, wprowadzającymi zanieczyszczenia do powietrza są obiekty publiczne. Duży udział w emisji ogólnej posiada niska emisja ze źródeł rozproszonych (paleniska domowe, lokalne kotłownie, w których wykorzystywany jest głównie węgiel i drewno).

Brakuje jednak danych, by przedstawić zestawienie rodzajów paliw stosowanych w gospodarstwach domowych w gminie Kolno.

Istotne znaczenie ma również niekontrolowana emisja z transportu samochodowego.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłów, utrzymuje się na terenie gminy na w miarę stałym poziomie i wykazuje tendencję spadkową. Związane jest to przede wszystkim z ograniczeniem spalania paliw wysokoemisyjnych w kotłowniach lokalnych (zmiana paliwa) oraz łagodnego przebiegu ostatnich zim. Na ograniczenie emisji ma również wpływ ograniczenie działalności gospodarczej i emisji ze źródeł przemysłowych.

W ramach monitoringu stanu powietrza, na terenie gminy nie prowadzono badań przez WIOS w Olsztynie.

4.5 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Hałas i wibracje to także oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Jest ono powszechne i powodowane przez wiele źródeł.

Hałas stanowi poważne zagrożenie, także dla ludzi. Często jest ono bagatelizowane, lecz niekiedy groźniejsze w skutkach, niż zanieczyszczenia chemiczne.

Hałas pochodzenia antropogenicznego, występujący w środowisku, podzielić można na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny i przemysłowy.

Podstawowym wskaźnikiem technicznym poziomu hałasu, jest tzw. równoważny poziom hałasu wyrażany w decybelach (dB).

Hałas komunikacyjny powodowany jest głównie przez użytkowników dróg krajowych (nr 57) i wojewódzkich. Nie przeprowadzono pomiarów jego zasięgu i poziomu.

Trasy kolejowe, to kolejne źródło hałasu komunikacyjnego, które ze względu na położenie na obrzeżach terenów zamieszkałych, nie są poważnym źródłem hałasu.

Hałas przemysłowy na terenie gminy nie stanowi poważnego zagrożenia. Zakłady przemysłowe, emitujące hałas o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne (50 dB w dzień i 40 dB nocą) nie występują.

Odczuwalnym problemem jest zlokalizowanie części zakładów na terenach zabudowanych, w bliskim sąsiedztwie budynków mieszkalnych, co powoduje pewnego rodzaju uciążliwość.

Innym typem hałasu jest również hałas od linii elektroenergetycznych. Przez gminę przebiega linia 110 kV.

Pracująca napowietrzna linia elektroenergetyczna WN prądu przemiennego może być liniowym źródłem hałasu. Hałas generowany przez pracującą linię WN spowodowany jest mikrowyładowaniami elektrycznymi na powierzchni przewodów (na skutek ulotu). Zjawisko ulotu występuje wówczas, gdy natężenie pola elektrycznego na powierzchni przewodu jest wyższe od krytycznego (natężenia początkowego jonizacji). Dopóki natężenie pola elektrycznego na powierzchni przewodu jest niższe od krytycznego pojawiają się pojedyncze (losowe) mikrowyładowania, natomiast po przekroczeniu wartości krytycznej natężenia pola elektrycznego następuje zjawisko intensywnego ulotu, charakteryzującego się regularnymi wyładowaniami na powierzchni przewodu.

Z badań przeprowadzonych przez PIOŚ, w różnych warunkach pogodowych, wynika, że:

- brak jest niekorzystnego oddziaływania akustycznego linii elektroenergetycznych 110 kV,
- niewiele, ale jednak powyżej wartości dopuszczalnych, oddziałują na środowisko linie elektroenergetyczne 220 kV,
- w istotny sposób (z przekroczeniami dopuszczalnych wartości) wpływają na klimat akustyczny linie przesyłowe 400 kV.

Hałas stanowi również problem poza obszarami zabudowanymi, zwłaszcza na terenach atrakcyjne turystyczne. Okolice zbiorników wodnych, położonych na terenie gminy nie są objęte strefami ciszy. Taka strefa jest ustanowiona na jeziorze Tejstymy, sąsiadującym z gminą Kolno, co wprowadza uchwała Nr VII/95/03 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 25 czerwca 2003 r.

Na tym jeziorze obowiązuje zakaz m.in. zakaz używania motorowych jednostek pływających.

Inną kwestią jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Działania w tej dziedzinie polegają na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,

- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Źródłami emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są:

- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej,
- urządzenia elektroenergetyczne.

W ostatnich latach coraz częściej budowane są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz przekaźniki radiowe. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny w czasie ich pracy. Moc promieniowania izotropowo jest różna w zależności od wielkości stacji bazowej (często również powyżej 100 W). Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz.

Na terenie gminy Kolno stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej znajdują się w miejscowościach: Lutry, Górkowo, Bęsia. Swoje anteny zainstalowali tam operatorzy tj. Centertel (Idea), Polska Telefonia Cyfrowa (Era), Polkomtel (Plus). W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla przebywania ludzi.

Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie i urządzenia elektroenergetyczne. Wokół źródeł pól elektromagnetycznych (linii i stacji elektroenergetycznych oraz obiektów radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych) tworzy się, w razie potrzeby obszary ograniczonego użytkowania.

4.6 Przyroda.

4.6.1 Świat roślinny.

Główną formą, która kształtuje klimatu, wpływa na skład atmosfery, ma udział w regulacji obiegu wody w przyrodzie, przeciwdziałaniu powodziom, osuwiskom, ochronie gleb przed erozją i stepowieniem, zachowaniu potencjału biologicznego wielu gatunków i ekosystemów, a także różnorodności krajobrazu i lepszych warunków produkcji rolniczej są lasy.

Spełniają one również funkcje produkcyjne czy też gospodarcze, pozwalając na trwałe użytkowanie drewna i surowców nieдрzewnych pozyskiwanych z lasu.

Szczegółowe zasady ochrony lasów określa ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

Gospodarkę leśną prowadzi się w oparciu o następujące zasady:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- powiększania zasobów leśnych.

Struktura lasów w gminie Kolno przedstawia się następująco:

Tabela 3 Struktura lasów w gminie Kolno

Powierzchnia ogółem [ha]	Powierzchnia lasów [ha]	Wskaźnik lesistości [%]
17 836	4 607	25,8

Lasy państwowe [ha]	Lasy prywatne [ha]	Agencja Nieruchomości Rolnych [ha]	Inne [ha]
4 394	177	36	-

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Lasy obsługuje w gminie Nadleśnictwo Mrągowo, Wipsowo i Bartoszyce przy czym w ramach porozumienia ze Starostą Olsztyńskim, prowadzą one też nadzór nad lasami, nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Lasy prywatne zajmują jedynie 177 ha, co stanowi 3,8 % ogólnej powierzchni zalesionej gminy. Są to najczęściej rozproszone niewielkie kompleksy - od 10 arów do kilku hektarów W większości nie przedstawiają one większej wartości gospodarczej, gdyż wiele z nich powstało na przykład na ścianie lasów z samosiewów gatunków lekkoasiennych (głównie olszy, osiki, brzozy), rzadziej głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna i świerk. Nadzór nad gospodarką w lasach niepaństwowych powierzony został nadleśnictwom. Dla tak niewielkich kompleksów lasów prywatnych, jakie występują na omawianym terenie, nie ma wymogu sporządzania planów urządzania, co też skutkuje bardzo ograniczonym zakresem wykonywanych prac pielęgnacyjnych, albo też prace takie nie są wykonywane w ogóle.

Problemem gospodarki leśnej jest nadmierne i niecelowe rolnicze użytkowanie gruntów marginalnych, o bardzo niskiej zdolności produkcyjnej.

Podstawowym instrumentem prowadzenia gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych są uproszczone plany urządzania lasu. Są to jednak często materiały niepełne bądź nieaktualne, dla niektórych obrębów zaś brak ich zupełnie.

Gospodarkę leśną utrudniają też liczne rozbieżności i niezgodności między danymi, zapisanymi w ewidencji gruntów, a stanem faktycznym w terenie. Fakt dokonania udanego zalesienia gruntu prywatnego nie jest najczęściej na bieżąco odnotowywany w ewidencji gruntów, gdyż koszt przeprowadzenia takiej operacji jest znaczny.

4.6.2 Świat zwierzęcy.

W ostatnich latach nastąpiło pogorszenie się warunków siedliskowych wielu zagrożonych, chronionych i rzadkich gatunków. Wiąże się to m.in. z wzrastającą penetracją obszarów cennych przyrodniczo a atrakcyjnych turystycznie przez ludzi.

Rzutuje to bezpośrednio na wskaźnik bioróżnorodności biologicznej i krajobrazowej - czynnika uznawanego za najważniejszy w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego państwa.

Przykładem szczególnie widocznym w gminie Kolno są zmiany w strukturze zwierzyny drobnej (zając, kuropatwa) i zwiększenie populacji lisa.

4.7 Krajobraz.

Istotnym elementem środowiska naturalnego jest krajobraz. Jest to dobro, które podlegać powinno powszechnej ochronie.

Krajobraz gminy Kolno jest bardzo zróżnicowany, o dużych walorach turystyczno-przyrodniczych.

Głównych zagrożeń można upatrywać w niezwykle silnej ostatnimi laty antropopresji.

Jest ona zwrócona szczególnie na najcenniejsze przyrodniczo tereny, będące często ekosystemami bardzo wrażliwymi.

Ważnym problemem, związanym z ochroną krajobrazu i przyrody jest konieczność zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych, łączących system obszarów cennych przyrodniczo.

4.8 Obszary oddziaływania na środowisko.

4.8.1 Działalność gospodarcza.

Na terenie gminy Kolno w 2004 r. zarejestrowanych było 125 podmiotów gospodarczych, w tym 90 osób prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie gminy nie istnieją większe zakłady produkcyjne.

Najprężniej działające podmioty gospodarcze ma terenie gminy, przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 4 Największe podmioty gospodarcze w gminie Kolno

Nazwa firmy	Miejscowość	Główne produkty
Zakład Usług Leśnych - Roman Trejchel	Samławki	przerób drewna
Irlas - Stefan Kwiatkowski	Lutry	handel

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie.

114 podmiotów stanowiły przedsiębiorstwa prywatne, zaś 11 to firmy z sektora publicznego.

Według podziału prawno-organizacyjnego podmiotów to:

- 11 państwowe,
- 2 spółki handlowe,
- 5 spółki cywilne,
- 4 spółdzielnie,
- 7 fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne,
- 90 osoby fizyczne,
- 6 pozostałe.

Istotnym problemem gminy Kolno jest zjawisko strukturalnego bezrobocia pozostawionego po spuściznie PGR.

4.8.2 Społeczeństwo.

Niezwykle istotnym czynnikiem oddziaływującym na środowisko, determinującym rozwój społeczno-gospodarczy jest sytuacja demograficzna gminy.

Tabela 5 Podstawowe dane demograficzne w gminie Kolno (stan na 2006 r.)

Gmina	Ogółem	Ludność		1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn
		W tym kobiety %	Liczba		
Gmina Kolno	3 482	50,17	1 745	20	100

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 6 Liczba mieszkańców gminy Kolno na 31.12.2006 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba osób
1	Bęsia	556
2	Górkowo	40
3	Górowo	236
4	Kabiny	303
5	Kolno	572
6	Kruzy	261
7	Kominki	111
8	Lutry	528
9	Oterki	27
10	Otry	36
11	Ryn Reszelski	203
12	Samławki	151
13	Tarniny	13
14	Tejstyny	185
15	Wągsty	108
16	Wójtowo	88
17	Wólka	133
18	Wysoka Dąbrowa	206
	Razem	3 757

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Saldo migracji w gminie, według danych GUS, jest od lat ujemne i wskazuje na odpływ ludności z gminy.

Struktura ludności pod względem wieku ma znaczenie ekonomiczne. Podstawowy podział społeczeństwa pod względem wieku dzieli je na trzy grupy: ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym.

Struktura wieku mieszkańców gm. Kolno w roku 2004 charakteryzuje się wysokim poziomem osób w wieku produkcyjnym - 67 % oraz w wieku przedprodukcyjnym - 20,6 %.

Tabela 7 Struktura wieku mieszkańców gminy Kolno (stan na 2004 rok)

Gmina	Razem		Przedprodukcyjny	
	Ogółem	%	Ogółem	%
Gm. Kolno	3 735	100	770	20,6

Produkcyjny		Poprodukcyjny	
Ogółem	%	Ogółem	%
2 502	67	463	12,4

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Ważną grupę wiekową mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym.

Osoby w tej grupie wiekowej stanowią będą w przyszłości o możliwościach rozwojowych danego obszaru. To oni w przyszłości stworzą szkielet rynku pracy. Od liczby ludności w tym wieku zależy również wielkość bazy oświatowej w gminie. Dotyczy to w przypadku gminy szkolnictwa podstawowego.

4.8.3 Turystyka i rekreacja.

W gminie Kolno znajdują się liczne atrakcje turystyczne zarówno naturalne, jak i historyczne.

Bogactwo i różnorodność materialnych zabytków kultury gminy Kolno świadczy o jej burzliwych dziejach. Dodatkowo z gminą tą związane są zdarzenia lub podania, o których informacja nie jest wystarczająca.

W okresie od VI do XIII wieku tereny obecnej gminy Kolno, zamieszkiwane były przez plemiona pruskie. Oterki leżały na pograniczu terytoriów zasiedlonych przez Bartów (na północy) i Galindów (na południu).

Ziemie i mieszkańcy obecnej gminy przez kolejne wieki doświadczali kolejnych wojen, podziałów, zniszczeń i głodu, tworząc w sumie krajobraz kulturowy ściśle przynależny do regionu historyczno-kulturowego Warmia.

Gminy jest nasycona wieloma ciekawymi obiektami zabytkowymi, jednak wobec ogromnego bogactwa wysokiej klasy zabytków województwa warmińsko-mazurskiego są one mało znane, słabo opisane i rozreklamowane dla celów turystycznych.

Ich cechą wyróżniającą jest rozproszenie po terenie całej gminy, co skłania do stosowania różnych form objazdowych wycieczek o dużym nasyceniu miejsc postoju.

Atrakcjami środowiska kulturowego w gminie są przede wszystkim obiekty architektury sakralnej i założenia dworsko-parkowe. Godne uwagi są kościoły parafialne w Kolnie (wraz z XIV - wiecznym ogrodzeniem), Lutrach i Rynie Reszelskim (z drewnianą wieżą) oraz kaplice w Wójtowie, Kabinach, Samławkach, Wysokiej Dąbrowie, Wągstach i Kominkach.

Charakterystycznym elementem warmińskiej tradycji, są przydrożne kapliczki powstałe w XIX wieku, niemalże w każdej miejscowości. Z XVIII wieku pochodzą kapliczki w Lutrach, Wysokiej Dąbrowie, Kolnie, Kominkach, Wójtowie.

W Bęsi, Górowie i Tejstymach znajdują się XVII i XIX - wieczne parki z cennym starodrzewiem wraz z pałacami i dworami o interesującej architekturze. Wyjątkowym obiektem jest wiatrak typu holenderskiego (z 1810 r.) znajdujący się w Bęsi. Obiekt nie jest obecnie użytkowany i niestety ulega zniszczeniu.

Jednak najcenniejszym atutem gminy są niezaprzeczone walory przyrodnicze, wybitnie sprzyjające rozwojowi turystyki.

Miejscowa baza turystyczna jednak nie jest przystosowana do potrzeb intensywnego ruchu turystycznego. Brakuje zarówno miejsc noclegowych, jak i punktów gastronomicznych i innych usług na różnicowanym poziomie cenowym. Wypoczynek turystów odbywa się w dwóch dużych całorocznych ośrodkach znajdujących się w Bęsi (400 miejsc noclegowych) i w Lutrach (60 miejsc noclegowych). Ponadto, coraz większym zainteresowaniem mieszkańców cieszy się organizowanie i prowadzenie gospodarstw agroturystycznych. Obecnie 5 gospodarstw wiejskich prowadzi działalność agroturystyczną - 3 w Lutrach i 2 w Wągstach. Brak jednak urozmaiconej oferty pobytu turystów w okresie zimowym, powoduje, że sezon turystyczny ograniczony jest prawie wyłącznie do okresu letniego.

Liczba miejsc noclegowych z roku na rok jest co raz większa.

4.8.4 Transport i infrastruktura.

4.8.4.1 Transport.

Obszar gminy Kolno obsługują drogi, zaliczane do wszystkich kategorii.

Najwyższą rangą wśród dróg przechodzących przez teren gminy Kolno, jest droga krajowa nr 57.

Opis dróg krajowych i wojewódzkich przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Zestawienie dróg krajowych i wojewódzkich w gminie Kolno.

Kategoria	Nr	Przebieg	Długość na terenie gminy Kolno [km]	Zarządca	Uwagi ogólne o stanie technicznym
drogi krajowe	57	Bartoszyce - Biskupiec - Szczytno	11,213	RDK w Lidzbarku Warmińskim ul. Olsztyńska 12	droga klasy technicznej „G” - główna, o nawierzchni bitumicznej, jezdni szerokości 7,0 m, poboczach nieutwardzonych, nośności 100 kN/oś
drogi wojewódzkie	590	Barciany - Korsze - Reszel - Biskupiec	2,030	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie ul. Warszawska 89	droga klasy technicznej „Z” - zbiorcza, o nawierzchni bitumicznej, jezdni szerokości 5,1m, na której dopuszcza się ruch pojazdów o nacisku na oś 80 kN/oś
	593	Jeziorko - Lutry - Reszel	15,077		droga klasy technicznej „Z” - zbiorcza, o nawierzchni bitumicznej, jezdni szerokości 5,0m, na której dopuszcza się ruch pojazdów o nacisku na oś 80 kN/oś
	594	Bisztynek - Robawy - Kętrzyn	0,598		droga klasy technicznej „Z” - zbiorcza, o nawierzchni bitumicznej, jezdni szerokości 5,5m, na której dopuszcza się ruch pojazdów o nacisku na oś 80 kN/oś
	596	Marcinkowo - Bęsia - Biskupiec	15,424		droga klasy technicznej „Z” - główna, o nawierzchni bitumicznej, jezdni szerokości 5,0-6,30 m, na której dopuszcza się ruch pojazdów o nacisku na oś 80 kN/oś

Na terenie gminy Kolno przebiegają drogi powiatowe o łącznej długości 54,4 km (w tym o nawierzchni twardej około 48,3 km oraz 7 obiektów mostowych oraz 1

wiadukt). Drogi te odznaczają się nie najlepszym stanem technicznym nawierzchni bitumicznej, złym stanem technicznym przepustów i nieregulowanych poboczy.

Sieć dróg lokalnych tworzą przede wszystkim drogi gminne o łącznej długości 35,8 km. Są to drogi o nawierzchni nieulepszanej, tj: żwirowej, żuźlowej, brukowcowej i drogi gruntowe. Są w złym stanie technicznym.

Łączna długość wszystkich dróg na terenie gm. Kolno wynosi 130,358 km, w tym długość dróg utwardzonych 88,458 km, co daje wskaźnik gęstości dróg twardych, wynoszący 49 km /100 km². Wskaźnik ten określa, że jest to gmina o niskiej gęstości sieci dróg twardych (pomijając ich stan techniczny).

Stan techniczny sieci drogowej nie odpowiada wymaganym standardom, zwłaszcza w sytuacji wciąż narastającego ruchu kołowego, tak ciężarowego jak i osobowego. Dotyczy to zarówno stanu nawierzchni, szerokości jezdni, jej wyprofilowania, a także kolizyjności z drogami lokalnymi i siecią kolejową.

Znacznym zagrożeniem dla samochodów osobowych oraz ruchu pieszego i szybko rozwijającej się turystyki rowerowej, jest tranzyt ciężarowy oraz ruch autokarowy, zwłaszcza na drodze krajowej nr 57.

Kolejnym elementem infrastruktury, związanej z transportem, jest sieć kolejowa. Przez gminę przebiega linia relacji Poznań-Olsztyn - Korsze -Skandawa (nr 353), a w miejscowości Górowo zlokalizowany jest przystanek osobowy. Niestety ruch osobowy jest bardzo ograniczony.

Na terenie gminy brak jest szlaków, tras i dróg rowerowych, choć przez województwo warmińsko-mazurskie przebiega korytarz międzynarodowej trasy rowerowej wschód-zachód.

4.8.4.2 Gospodarka wodno-ściekowa.

Obecnie zapotrzebowanie na wodę dla 90 % populacji miejscowości wiejskich oraz byłych PGR-ów, pokrywane jest z wodociągów, na bazie zbiorowych ujęć wody.

W części miejscowości, w szczególności na północno-zachodniej gminy, ludność zaopatrywana jest w wodę z indywidualnych źródeł - studni wierconych i kopanych. Dotyczy to zabudowy rozproszonej.

Na obszarze gminy istnieje 5 wodociągów zbiorczych w miejscowościach:

1) Bęsia:

- ujęcie wody: 2 studnie wiercone w Bęsi o wydajności Q=75 m³/h,
- stacja uzdatniania wody: wydajność Q=336 m³/d,
- produkcja wody: 91,8 m³/d,
- sprzedaż wody: 90,9 m³/d,
- obejmuje miejscowości: Bęsia, Górowo, Wólka, Oterki,
- długość: 10,7 km,
- stan techniczny: dobry,

2) Samławki:

- ujęcie wody: 2 studnie wiercone w Samławkach o wydajności Q=30 m³/h,
- stacja uzdatniania wody: wydajność Q=480 m³/d,
- produkcja wody: 30,1 m³/d,
- sprzedaż wody: 29,6 m³/d,
- obejmuje miejscowości: Samławki, Kabiny, Kominki,

- długość: 22,8 km (w tym 6,5 km - sieć wodociągowa magistralna, 16,3 km - sieć wodociągowa rozdzielcza),
- stan techniczny: dobry,

3) Lutry:

- ujęcie wody: 2 studnie wiercone w msc. Wysoka Dąbrowa o wydajności Q=50 m³/h,
- stacja uzdatniania wody: wydajność Q=443 m³/d,
- produkcja wody: 59,7 m³/d,
- sprzedaż wody: 59,2 m³/d,
- obejmuje miejscowości: Lutry, Wągsty,
- długość: 23,2 km,
- stan techniczny: dobry,

4) Tejstymy:

- ujęcie wody: 2 studnie wiercone w Tejstynach o wydajności Q=46 m³/h,
- stacja uzdatniania wody: wydajność Q=516 m³/d,
- produkcja wody: 40,8 m³/d,
- sprzedaż wody: 40,3 m³/d,
- obejmuje miejscowości: Tejstymy, Kruzy,
- długość: 12,8 km (w tym 3,1 km - sieć wodociągowa magistralna, 9,7 km - sieć wodociągowa rozdzielcza),
- stan techniczny: dobry,

5) Kolno:

- ujęcie wody: 2 studnie wiercone w Kolnie o wydajności Q=48 m³/h,
- stacja uzdatniania wody: wydajność Q=552 m³/d,
- produkcja wody: 36,7 m³/d,
- sprzedaż wody: 36,2 m³/d,
- obejmuje miejscowości: Kolno,
- długość: 3,1 km,
- stan techniczny: niezadowalający, konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci wodociągowej wykonanej z AC

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych. We wszystkich występują jednak ponadnormatywne ilości żelaza i manganu.

W celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę pozostałych miejscowości niezbędna jest rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy.

W gminie Kolno łącznie 90 % mieszkań jest zaopatrywanych w wodę z wodociągów. Pod względem jakości wody nie widać większych zagrożeń. Na szczególną uwagę zasługuje utrzymanie odpowiedniego poziomu zawartości manganu i żelaza oraz odpowiednio prowadzona i nadzorowana eksploatacja, uniemożliwiająca zanieczyszczenia wody pod względem bakteriologicznym.

Gmina jest częściowo skanalizowana, a na jej terenie funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków o bardzo różnych parametrach. Na pozostałym terenie gminy, gospodarka ściekowa funkcjonuje w oparciu o zbiorniki bezodpływowe.

1) Lutry:

- oczyszczalnia ścieków: mechaniczno -biologiczno-chemiczna zrealizowana w 2000 r.,
- technologia oczyszczalni: osad czynny ze wspomaganie strącania związków fosforu za pomocą PIX-u,
- odbiornik ścieków oczyszczonych: rów melioracyjny - dopływ rzeki Ryn,
- przepustowość oczyszczalni wynosi (wg pozwolenia wodnoprawnego):
I etap

- $Q_{dśr}=172 \text{ m}^3/\text{d}$,
- $Q_{dmax}=200 \text{ m}^3/\text{d}$,

II etap

- $Q_{dśr}=344 \text{ m}^3/\text{d}$,
- $Q_{dmax}=400 \text{ m}^3/\text{d}$,
- Aktualne obciążenie oczyszczalni: 22 %,
 - aktualny dopływ $37,9 \text{ m}^3/\text{d}$,
- obejmuje miejscowości: Lutry,
 - na punkt zlewny oczyszczalni ścieków dowożone są ścieki z szamb z następujących miejscowości: Tejstymy, Górkowo, Kikity (gm. Jeziorany), Kabiny, Samławki oraz Kolno (tylko obiekty użyteczności publicznej),
- długość kanalizacji sanitarnej: 7,8 km,
- stan techniczny: dobry,

2) Bęsia:

- oczyszczalnia ścieków: mechaniczno-biologiczna wybudowana w latach 1978-1980, a zmodernizowana w 1998 r.,
- technologia oczyszczalni: osad czynny,
- odbiornik ścieków oczyszczonych: rów melioracyjny - dopływ rzeki Ryn,
- przepustowość oczyszczalni wynosi (wg pozwolenia wodnoprawnego):
 - $Q_{dśr}=108 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{dmax}=130 \text{ m}^3/\text{d}$,
- Aktualne obciążenie oczyszczalni: 42 %,
 - aktualny dopływ $45,5 \text{ m}^3/\text{d}$,
- obejmuje miejscowości: Bęsia - część mieszkalna w całości (poza częścią gospodarczą),
 - na punkt zlewny oczyszczalni ścieków dowożone są ścieki z szamb z następujących miejscowości: Bęsia,
- długość kanalizacji sanitarnej: 1,6 km,
- stan techniczny: dobry,

3) Wólka:

- oczyszczalnia ścieków: mechaniczno -biologiczno-chemiczna zmodernizowana w 1999 r.,
- technologia oczyszczalni: złoża biologiczne Bioclere,
- odbiornik ścieków oczyszczonych: rów melioracyjny - dopływ rzeki Sajny,
- przepustowość oczyszczalni wynosi (wg pozwolenia wodnoprawnego):
 - $Q_{dśr}=18 \text{ m}^3/\text{d}$,
- Aktualne obciążenie oczyszczalni: 62 %,
 - aktualny dopływ $11,2 \text{ m}^3/\text{d}$,
- obejmuje miejscowości: Wólka, Oterki,
- długość kanalizacji sanitarnej: 1 km,
- stan techniczny: dobry,

4) Kolno:

- oczyszczalnia ścieków: mechaniczno -biologiczno-chemiczna wybudowana w 1998 r.,
- technologia oczyszczalni: osad czynny,
- odbiornik ścieków oczyszczonych: rów melioracyjny - Ryn,
- przepustowość oczyszczalni wynosi (wg pozwolenia wodnoprawnego):
 - $Q_{dśr}=22,5 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{dmax}=29,3 \text{ m}^3/\text{d}$,
- Aktualne obciążenie oczyszczalni: 40 %,
 - aktualny dopływ $9 \text{ m}^3/\text{d}$,
- obejmuje miejscowości: część miejscowości Kolno (5 budynków wielorodzinnych byłego osiedla mieszkaniowego PGR),
- długość kanalizacji sanitarnej: 0,6 km,
- stan techniczny: dobry.

W gminie Kolno łącznie 25,8 % mieszkań posiada dostęp do kanalizacji sanitarnej.

Na terenie gminy część budynków jednorodzinnych posiada zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki wywożone są do istniejących oczyszczalni ścieków lub na pola uprawne. Nieszczelności zbiorników powodują prześiąki zanieczyszczeń do gruntu.

Na terenie gminy nierzadko spotyka się również nielegalne odprowadzenia zanieczyszczeń ciekłych do wód powierzchniowych.

Żadna z powyższych oczyszczalni nie stanowi aglomeracji powyżej 2000 RLM (równoważna liczba mieszkańców) i nie została umieszczona w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Tabela 9 Gospodarka wodna ściekowa gminy Kolno

Gmina	Liczba gospodarstw indywidualnych	Gospodarstwa korzystające z:			Liczba gospodarstw nie posiadających żadnych urządzeń gospodarki ściekowej
		Kanalizacji	szamba	Przydomowej oczyszczalni ścieków	
Kolno	1073	120	953		

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

4.8.4.3 Gospodarka odpadowa.

Szczegółowy opis istniejącej gospodarki odpadami oraz przyjęte założenia do realizacji, zawiera Plan Gospodarki Odpadami, stanowiący integralną część niniejszego Programu.

Obecny sposób unieszkodliwiania odpadów w gminie Kolnie opiera się głównie na nieselektywnej zbiórce, transporcie i składowaniu ich na składowisku w Sękitach, gm. Bisztynek.

Szacuje się, iż w ciągu roku trafia na nie około 300 ton odpadów z gminy. Odpady komunalne i zbliżone do nich, wytwarzane w sektorze gospodarczym, trafiają również na składowisko w Sękitach.

Gminne składowisko w msc. Górowo, uruchomione w 1994 r., wymagało wielu nakładów, by dotować je do obowiązujących przepisów. W związku z powyższym zostało ono zamknięte na początku 2007 r. i oczekuje na rozpoczęcie procesu rekultywacji. Ze strumienia odpadów komunalnych nie wyodrębnia się odpadów niebezpiecznych.

Pomatu można zaobserwować działania, podejmowane przez sektor gospodarczy oraz osoby fizyczne, które są ukierunkowane na ograniczenie powstających ilości odpadów. Często brakuje jednak wiedzy, jak w sposób właściwy je zrealizować. Część odpadów z sektora gospodarczego, jest odzyskiwana i albo wykorzystywana we własnym zakresie, albo przekazywana do wyspecjalizowanych firm na podstawie indywidualnych umów.

Na terenie gminy brakuje systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów i sposobu ich zagospodarowania.

Nadal powszechnym jest spalanie odpadów w domowych piecach czy też zakopywanie. Realizacja zadań, ze względu na ograniczone środki własne, przede wszystkim związana jest z możliwościami pozyskania zewnętrznych, tanich środków, przeznaczonych na działania, służące ochronie środowiska oraz infrastrukturze komunalnej.

Istotnym problemem jest brak właściwej konsekwencji w egzekwowaniu ustalonych zasad korzystania ze

środowiska i długotrwałe procedury odtworzenia naruszonego środowiska.

Proponowany model gospodarki odpadami oparty jest na zintegrowanym zastosowaniu efektywnych i proekologicznych metod recyklingu i unieszkodliwiania odpadów.

Obejmuje on stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą.

Przyjęta strategia obejmuje również właściwe wyposażenie planowanego systemu minimalizowania powstawania odpadów i ich selektywnej zbiórki.

Zasadniczą częścią Planu jest odpowiednio przygotowana i wdrażana edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami.

Gmina Kolno dopuszcza również możliwość wspólnej realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami z innymi gminami Regionu N, który został wyznaczony w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Istotne jest to zwłaszcza w świetle planowanej realizacji spełniającego wymogi techniczne i prawne zakładu utylizacji odpadów przez gminy należące do Regionu, a docelowo w ramach projektu pilotowanego przez miasto Olsztyn. Działania takie muszą być jednak zgodne z przyjętą strategią działań, w oparciu o obowiązujące przepisy oraz uzasadnione w sposób techniczny i ekonomiczny.

Zasadniczymi celami przyjętego modelu gospodarki jest:

- ustanowienie efektywnej struktury instytucjonalnej dla sektora gospodarki odpadami,
- ograniczenie niepożądanych kosztów, związanych z funkcjonującym systemem gospodarki i wprowadzenie jako powszechnie obowiązującej zasady „zanieczyszczający płaci”,
- zapewnienie powszechnej akceptacji przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- skuteczna egzekucja przepisów w tym względzie,
- zachowanie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i strategiami.

Główne działania przyjętego modelu gospodarki na terenie gminy, można przedstawić w formie poniższego zestawienia:

- podnoszenie poziomu świadomości społecznej,
- wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów,
- objęcie zorganizowanym systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców gminy najpóźniej do końca 2010 r., zgodnie z zapisami Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami,
- organizacja zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie,
- zmniejszenie do 2014 r. masy składowanych odpadów komunalnych max. do 85t odpadów wytworzonych,
- stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą,
- rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” oraz zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych miejsc składowania odpadów.

Szczegółowy harmonogram realizacji Planu został ujęty w trzech płaszczyznach działań:

I. Edukacja ekologiczna.

II. Zapobieganie powstawaniu odpadów. III. Program selektywnej zbiórki opadów.

Plan wskazuje również sposób kontroli oraz wskaźniki oceny jego realizacji.

Zostały wskazane również konieczne nakłady na realizację zadań oraz potencjalne źródła finansowania.

Podczas prac nad Planem, przeprowadzona analiza istniejącego stanu gospodarki odpadami i zagrożeń środowiska oraz ocena społeczna najważniejszych potrzeb w tym zakresie, pozwoliły ustalić najważniejsze wnioski z opracowania Planu:

- 1) Gmina posiada zorganizowany system gospodarki odpadami, jest on jednak nie pełny i wymaga dostosowania do wymogów i standardów środowiskowych w tym zakresie.
- 2) Szczególnie istotne jest prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej wśród mieszkańców gminy, dążąc do świadomego ograniczania ilości powstających odpadów oraz wdrożenia selektywnej gospodarki odpadami.
- 3) Szczególnie istotne jest prawidłowe zamknięcie i rekultywacja składowiska w Górowie.
- 4) Niezbędne jest stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą.
- 5) Skuteczne egzekwowanie przepisów porządkowych oraz z zakresu gospodarki odpadowej, poprzez działania administracyjne, karne i finansowe, jest niezbędne w celu ograniczenia samowoli w zakresie zagospodarowywania odpadów.
- 6) Najbardziej widocznymi nieprawidłowościami w zagospodarowaniu odpadów komunalnych jest istnienie tzw. dzikich wysypisk oraz powszechne zaśmiecenie terenu, zwłaszcza w okolicach dróg, obrzeży lasów, ośrodków wypoczynkowych.
- 7) Problem stanowi również nieodpowiednie zagospodarowywanie odpadów, tj. ich zakopywanie lub spalanie, stanowiące oprócz zagrożenia dla środowiska, również zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

4.8.4.4 Zaopatrzenie gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Gospodarka cieplna na terenie miasta i gminy Kolno opiera się na kotłowniach lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym.

Na terenie gminy dominują indywidualne kotłownie opalane węglem. Występują także kotłownie opalane olejem opałowym czy gazem płynnym propan-butan.

Istniejące źródła zaspokajają potrzeby odbiorców, jednak stan techniczny większości urządzeń nie spełnia żadnych norm technicznych i ekologicznych.

Na terenie gminy podstawową linią jest sieć średniego napięcia 15 kV, która poprzez sieć stacji transformatorowych dostarcza energię do odbiorców. Średni stopień obciążenia stacji wskazuje na rezerwy mocy w stacjach.

Istniejący stan sieci elektroenergetycznej umożliwia sprawną dostawę do odbiorców.

Istniejąca sieć energetyczna SN-15 kV i nn-0,4 kV w pełni pokrywa zapotrzebowanie użytkowników z terenu gminy na energię elektryczną. Stan techniczny sieci SN-15 kV jest zadowalający.

Konieczna modernizacja i rozbudowa sieci SN-15 kV i niskiego napięcia 380/220 V odbywać się będzie sukcesywnie wraz z realizacją przewidywanego programu urbanistycznego.

Dostawcą energii elektrycznej jest Koncern Energetyczny ENERGA S.A. Zakład Energetyczny w Olsztynie.

Na terenie gminy nie ma poprowadzonej sieci gazowej. Na terenie gminy Kolno są wykorzystywane Odnawialne Źródła Energii w lokalnych źródłach.

Powszechnie wykorzystuje się biomasę, zwłaszcza drewno i jego pochodne. Jednak brakuje danych co do wielkości i jakości stosowanych paliw.

Innym ważnym problemem jest sam proces spalania. Niestety pozyskana biomasa nie jest spalana w nieprzystosowanych do tego urządzeniach, co powoduje większe zużycie, a co za tym idzie też zwiększoną emisję zanieczyszczeń i większe koszty eksploatacji.

Brakuje niestety danych, ile produkowanej w rolnictwie słomy, mogłoby być, po zaspokojeniu wszystkich potrzeb związanych z rolnictwem, wykorzystane do celów **energetycznych**².

Jest to źródło powszechne i tanie, tym samym jego rola będzie coraz większa.

4.8.5 Rolnictwo.

Gmina Kolno jest gminą, w której rolnictwo dominuje.

Według stanu na dzień 31.12.2004 r. ogółem w gminie Kolno użytki rolne zajmowały 11132 ha gruntów, co stanowi 62,41 % ogólnej powierzchni gminy.

W gminie funkcjonuje 380 gospodarstw rolnych, których średnia wielkość wynosi 18 ha i jest wyższa od średniej województwa, wynoszącej 14 ha.

Należy odnotować, że 68,41 % powierzchni gospodarstw rolnych należy do osób fizycznych.

Duża część ziem (10,9 % powierzchni użytków rolnych) leży we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych o/t w Olsztynie i stanowi ona bazę do zagospodarowania.

Gminę charakteryzują dobre warunki naturalne do produkcji rolnej. Produkcja rolnicza ma wielokierunkowy charakter.

Występujące zjawiska ekonomiczne wymuszają konieczność zmiany sposobu wykorzystania terenów i głębokiej restrukturyzacji gospodarki na terenach wiejskich.

Najpoważniejszymi problemami oddziaływania rolnictwa na środowisko jest jego chemizacja i mechanizacja. Środki te, podnoszą wydajność, wpływają jednak negatywnie na glebę, środowisko przyrodnicze a także na zdrowie człowieka.

Wysokie dawki nawozów (stosowane również na łąki i pastwiska) powodują m.in. powstawanie szkodliwych związków, zakwaszenie gleby i ograniczenie rozwoju mikroorganizmów.

Negatywne oddziaływanie wywierają również stosowane w rolnictwie pestycydy. Ich nadużywanie stanowi poważne zagrożenie dla biocenoz glebowych. Oprócz zmian fizykochemicznych, mogą one również prowadzić do zmian genetycznych organizmów żywych, a tym samym powodować całkowitą lub częściową utratę ich naturalnych właściwości (np. ograniczenie zdolności wiązania azotu atmosferycznego przez niektóre bakterie).

Środki chemiczne stosowane w rolnictwie są głównym źródłem zanieczyszczeń obszarowych, czego szkodliwym i często widocznym efektem jest eutrofizacja i skażenie wód powierzchniowych.

Spowodowane to jest przede wszystkim wymywaniem z gleb uprawnych do wód powierzchniowych, gruntowych łatwo rozpuszczalnych związków azotu i fosforu.

Są one również wprowadzane przez źle zagospodarowane odpady pochodzenia rolniczego - zarówno stałe, jak i płynne.

Istotnym oddziaływaniem jest również bezmyślne wypalanie traw a często również słomy. Jest to zjawisko, w wyniku którego nie tylko giną zwierzęta i rośliny, ale również zmienia się niekorzystnie struktura gleby, tracą swe naturalne właściwości.

Kolejne oddziaływania, które w istotny sposób wpływają na stan środowiska, to:

- niewłaściwe zabiegi melioracyjne,
- likwidacja zadrzewień śródpolnych.

4.9 Ograniczenia i szanse rozwoju gminy, wynikające ze stanu środowiska.

Dokonana analiza SWOT opiera się na ocenie eksperckiej oraz ocenie społecznej środowiska naturalnego gminy Kolno.

Mocne strony (szanse):

- spora ilość naturalnych zbiorników wodnych (jezior),
- stosunkowo nieznaczne zanieczyszczenie środowiska,
- dobrze zachowane warunki przyrodnicze, duża różnorodność siedlisk przyrodniczych,
- urozmaicona rzeźba terenu, duże walory krajobrazowe,
- brak uciążliwego dla środowiska przemysłu,
- możliwości rozwoju ekoturystyki i turystyki kwalifikowanej,
- położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski,
- ciekawy krajobraz kulturowy,
- potencjalne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i uprawy roślin energetycznych,
- obecność stanowisk unikalnych gatunków chronionych zwierząt oraz roślin,
- pojawianie się nowych stanowisk zwierząt chronionych,
- duży udział obszarów chronionych przyrodniczo.

Słabe strony (zagrożenia):

- brak prawidłowej gospodarki ściekowej,
- niesatysfakcjonujący stan wód powierzchniowych,
- chaotyczny rozwój indywidualnej zabudowy letniskowej, ograniczający możliwości powszechnego korzystania ze środowiska w przyszłości,

² wg szacunków UG Kolno, wykorzystanie słomy szacuje się na poziomie 50 %.

- brak właściwego systemu gospodarki odpadami,
- niedostateczny stopień egzekwowania przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska przez urzędy, organy ścigania, wymiar sprawiedliwości,
- niedostateczny nadzór budowlany oraz służb ochrony środowiska i przyrody,
- brak swobodnego dostępu do wód publicznych,
- brak dostatecznej ochrony obszarów szczególnie cennych przyrodniczo,
- brak tradycji racjonalnego wykorzystywania surowców i energii,
- zbyt mała współpraca organów ochrony środowiska i jednostek zainteresowanych środowiskiem oraz organizacji pozarządowych,
- brak działań do wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- zaśmiecone środowisko, spotykane dzikie wysypiska śmieci,
- niewystarczający poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- spadek poziomu wód gruntowych i lustra wody większości zbiorników wodnych, szczególnie małych,
- nadmierna liczebność niektórych gatunków zwierząt.

5 CELE I ZADANIA PROGRAMU.

5.1 Dotychczasowa realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska.

Od lat na terenie gminy Kolno prowadzone są różnorodne działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

W tym sektorze przede wszystkim widoczne są działania, realizowane przez samorząd.

Dotyczy to zarówno działań miękkich, jak ujmowanie spraw środowiskowych w przyjmowanych i zatwierdzanych dokumentach planistycznych i strategicznych, jak również sfery inwestycyjnej.

Realizacja zadań, ze względu na ograniczone środki własne, przede wszystkim związana jest z możliwościami pozyskania zewnętrznych, tanich środków, przeznaczonych na działania, służące ochronie środowiska oraz infrastrukturze komunalnej. Wydłuża to w czasie osiągnięcie zakładanych efektów, a często może być przyczyną ponoszenia dodatkowych kosztów, związanych z dostosowaniem do nowszych rozwiązań technicznych czy też obowiązujących przepisów.

Również działania podejmowane przez sektor gospodarczy oraz osoby fizyczne, są co raz częściej ukierunkowane na poprawę stanu środowiska. Często brakuje jednak wiedzy, jak w sposób właściwy je zrealizować.

Istotnym problemem jest brak właściwej konsekwencji w egzekwowaniu ustalonych zasad korzystania ze środowiska i długotrwałe procedury odtworzenia naruszonego środowiska.

Tym samym, ocena społeczna dokonanych działań, jest zróżnicowana, choć ma ona raczej negatywny wymiar.

5.2 Formułowanie strategii i planu działań.

5.2.1 Określenie celów ochrony środowiska.

W ramach analizy, przyjęto następujący podział, stosując podane kryteria:

- 1) znaczenie i pilność realizacji:
 - strategiczny,
 - główne (kierunki działań),

- szczegółowe (konkretne działania w ramach określonego kierunku),
- 2) czas pełnej realizacji (od rozpoczęcia zadania do osiągnięcia celu wg przyjętego miernika):
 - krótkookresowe (do 1 roku),
 - średniookresowe (od 1 do 4 lat),
 - długookresowe (powyżej 4 lat).

Przyjęto następujące obszary działania:

- I - zadania gminy, gdzie jednostka samorządu posiada uprawnienia ustawowe oraz realizuje bezpośrednio zadania własne,
- II - działania jednostek zależnych od samorządu, w stosunku do których gmina posiada uprawnienia właścicielskie lub nadzorcze i może nakładać na te jednostki określone zobowiązania,
- III - działania i zachowania mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych, gdzie gmina może oddziaływać w ograniczonym zakresie

Cel strategiczny gminy Kolno w zakresie ochrony środowiska:

„Zrównoważony rozwój szansą na rozwój gminy i jego mieszkańców”

Cele główne i szczegółowe:

I. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych.

1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:

- zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych,
- stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie,
- zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględny uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu,
- aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych,
- ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód,
- określenie granic polno-leśnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu,
- tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów,
- odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie,
- dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu,
- na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po

wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika - kontrolowana turystyka kwalifikowana,

- kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej,
- pełna, egzekwowalna odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe

2. Zachowanie istniejącego świat roślin i zwierząt:

- ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody),
- ochrona terenów przyrodniczo cennych,
- zachowanie równowagi gatunkowej.

3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych:

- lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt. Niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze,
- umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem,
- dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym,
- niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach.

4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych:

- racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
- uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych

II Poprawa jakości środowiska.

1. Ochrona jakości wód:

- rozwój sieci kanalizacyjnej,
- modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie,
- wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające,
- rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych,
- wspólne działania gmin w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej w ramach porozumień czy np. związków międzygminnych,
- prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody,
- rozbudowa systemu małej retencji,
- kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych,

- skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych,
- zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich,
- ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych,
- renaturyzacja obszarów wodno-błotnych,
- wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych,
- budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej.

2. Ochrona powierzchni ziemi:

- segregacja i selektywna zbiórka odpadów,
- organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej,
- właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin,
- stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo,
- modernizacja istniejącego składowiska w zakresie niezbędnym do jego prawidłowego zamknięcia i rekultywacji,
- likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów,
- ograniczanie powstawania odpadów u źródła,
- rekultywacja gruntów zdegradowanych,
- ochrona gleb przed degradacją,
- właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych,
- kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów,
- uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne,
- prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo,
- zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb,
- zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi,
- ograniczenie degradacji gleb poprzez górnictwo,
- ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne,
- poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych.

3. Czyste powietrze:

- promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych,
- stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii,
- budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób,
- termomodernizacja budynków,
- ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę,
- dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja nieorganizowana z zapylnych ulic potęgowana przez ruch pojazdów),
- eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną,
- monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną,

- lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi,
- nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi,
- budowa ekranów akustycznych,
- działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej,
- budowa ścieżek rowerowych,
- wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska,
- analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy,
- działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych,
- wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy.

4. Bioróżnorodność:

- powiększanie areалу lasów, szczególnie na gruntach marginalnych,
- utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów,
- prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe,
- wprowadzanie odnowień naturalnych,
- zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich,
- renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych,
- wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych,
- zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska),
- objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony,
- czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny,
- preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza.

III Edukacja ekologiczna.

1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy:

- szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych,
- popularyzacja ochrony przyrody,
- popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu,
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej,
- podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną,
- prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych,
- wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych,

- opracowanie gminnego programu edukacji ekologicznej,
- wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych,
- tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej,
- organizacja warsztatów ekologicznych,
- organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych,
- organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska,
- wspieranie kółek ekologicznych.

5.2.2 Zakres działań.

Podstawę kwalifikacji celów i zadań do realizacji w pierwszym etapie (2004-2007) stanowiły:

- wymogi wynikające z obowiązujących przepisów prawa i przyjętych strategii oraz programów krajowych, wojewódzkich i powiatowych,
- dokumenty strategiczne dla rozwoju gminy,
- ustalenia Panelu Roboczego, powołanego do prac nad programem,
- ustalenia w ramach diagnozy.

Na podstawie wstępnych analiz, konsultacji oraz uzgodnień, zostały wskazane zadania do realizacji.

Szczegółowe analizy z uwzględnieniem wszystkich etapów oceny zadań, będą realizowane przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych, uwzględniając między innymi analizę uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, analizę popytu, analizę opcji, szczegółowe analizy wybranych rozwiązań technologicznych, analizę finansową i finansowanie, analizę kosztów i korzyści społeczno-ekonomicznych czy analizę ryzyka.

Każde przedsięwzięcie inwestycyjne będzie też uwzględniało przeprowadzenie pełnego - zgodnego z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, bądź uproszczonego postępowania w zakresie oddziaływania na środowisko.

6. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.

Układ tematyczny harmonogramu odpowiada układowi programu ochrony środowiska na lata 2004-2007.

Zawiera on cele oraz konieczne do ich realizacji zadania podstawowe i zadania szczegółowe (przedsięwzięcia), ujęte w trzech częściach:

- I - Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych.
- II - Poprawa jakości środowiska.
- III - Edukacja ekologiczna.

6.1 Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.

I. OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Cel 1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego				
	stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE
	aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy
	określenie granic polno-leśnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	pełna, egzekwowalna odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
Cel 2. Zachowanie istniejącego świat roślin i zwierząt				
	ochrona terenów przyrodniczo cennych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zachowanie równowagi gatunkowej	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
Cel 3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych				
	niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki użytkowników
	lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt. Nie-dopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telegraficzne) tylko po-za terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy

	dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
Cel 4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych				
	racjonalne zużycie wód, materiałów i energii	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych	2007	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników

6.2 Poprawa jakości środowiska.

II. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Cel 1. Ochrona jakości wód				
	rozwój sieci kanalizacyjnej	2007-2010	I, II	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie	2007-2010	I, II	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody	2007-2010	I, II	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	rozbudowa systemu małej retencji	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne, banki
	renaturyzacja obszarów wodno-błotnych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy

	ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	wspólne działania gmin w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej w ramach porozumień czy np. związków międzygminnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
Cel 2. Ochrona powierzchni ziemi				
	ograniczanie powstawania odpadów u źródła	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	segregacja i selektywna zbiórka odpadów	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	modernizacja istniejącego składowiska w zakresie niezbędnym do jego prawidłowego zamknięcia i rekultywacji	2007-2010	I, II	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy
	uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	ochrona gleb przed degradacją	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników,
	rekultywacja gruntów zdegradowanych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników

	zapobieganie zanieczyszczenia metalami ciężkimi	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne
	zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, środki własne użytkowników
	ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy,
	poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
Cel 3. Czyste powietrze				
	wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne,
	promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników,
	stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	termomodernizacja budynków	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno- prywatne, banki
	budowa ekranów akustycznych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników

	nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne użytkowników
	lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami za-budowanymi	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	budowa ścieżek rowerowych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne
	wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne
	dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników, partnerstwo publiczno-prywatne
	monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, środki własne użytkowników
Cel 4. Bioróżnorodność				
	zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE
	czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska)	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wprowadzanie odnowień naturalnych	2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników

6.3 Edukacja ekologiczna.

III. EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Cel 1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy				
	prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	opracowanie gminnego programu edukacji ekologicznej	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE
	szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE,
	wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	popularyzacja ochrony przyrody	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	organizacja warsztatów ekologicznych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	wspieranie kółek ekologicznych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną	2007-2010	I	środki własne gminy
	upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników

7. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU.

7.1 Wybrane narzędzia i instrumenty realizacji Programu.

Prawidłowa realizacja Programu wiąże się z zastosowaniem właściwych narzędzi i instrumentów. Jest to tym bardziej istotne, że w związku z wejściem Polski do struktur Unii Europejskiej, koniecznym zadaniem jest dostosowanie norm i zachowań środowiskowych do unijnych wymogów.

- instrumenty prawne

Są to instrumenty, które w sposób bezpośredni i nakazowy regulują określone zachowania.

- 1) Standardy jakościowe lub emisyjne. Te pierwsze określają minimalny, dopuszczalny poziom jakości środowiska, zaś drugie - określają ile i jakich zanieczyszczeń można wprowadzać do środowiska;
- 2) Pozwolenia - zarówno te, które dotyczą procesu inwestycyjnego, jak i te, które w sposób bezpośredni dotyczą ochrony środowiska, są przede wszystkim indywidualnymi decyzjami administracyjnymi, które konkretyzują zobowiązania prawne i ustalają obowiązki danego podmiotu;
- 3) Odpowiedzialność - można ją podzielić na:
 - a) odpowiedzialność administracyjną:
 - administracyjne kary pieniężne i nawiązki za przekroczenie określonych norm i standardów,
 - zadośćuczynienie administracyjne,
 - wstrzymanie działalności,
 - b) odpowiedzialność karna,
 - c) odpowiedzialność cywilna.

- instrumenty finansowe

Wśród tych instrumentów można wyróżnić:

- 1) Opłaty za korzystanie ze środowiska - dotyczą opłat pobieranych od korzystających ze środowiska, którzy nie przekraczają określonych norm. Opłaty te trafiają za pośrednictwem urzędu marszałkowskiego do funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wszystkich szczebli (fundusz gminny, powiatowy, wojewódzki i narodowy - te dwa ostatnie posiadają osobowość prawną). Pewnego rodzaju opłatą jest również opłata produktowa i depozytowa, które są właściwe dla gospodarki odpadami.
- 2) Kary pieniężne - ten środek ściśle powiązany jest z instrumentami prawnymi, spełnia jednak określone funkcje finansowe i dotyczy tych korzystających ze środowiska, którzy przekroczyli określone normy. Pozyskane w ten sposób również zasilają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej i przeznaczane są na działania dla ochrony środowiska naturalnego.
- 3) Zwolnienia i ulgi podatkowe

- instrumenty społeczne

Jest to bardzo istotny instrument oddziaływania na stan środowiska i jego ochronę. Dostęp do informacji o środowisku jest zagwarantowany dla każdego obywatela.

Również podczas procesu inwestycyjnego społeczeństwo może w sposób aktywny uczestniczyć w jego przeprowadzaniu.

Bez społecznej akceptacji, inwestycje oddziałujące na środowisko oraz dokumenty strategiczne, mające wpływ na środowisko, nie są reprezentatywne, tym samym mają ograniczone możliwości pozyskiwania środków finansowych, a co za tym idzie są nieskuteczne.

Istotnym instrumentem w tej grupie jest edukacja ekologiczna, która przybiera coraz większe znaczenie oraz zakres prowadzonych działań.

Równie ważna jest komunikacja społeczna, zwłaszcza realizowana jako współpraca z organizacjami pozarządowymi. Ten element często jest zostawiany sam sobie, często droga jest jednokierunkowa - z „góry” na „dół”. A warto wspomnieć, że dobrze prowadzona komunikacja umożliwia nie tylko wymianę informacji, lecz również wspiera proces i zapobiega jego zakłóceniom, wzmacnia również autorytet stron i wzajemne zrozumienie.

Wszystkie wymienione instrumenty są szczególnie ważne w ochronie środowiska.

Zwłaszcza w świetle częstych zmian prawa i braku wielu przepisów wykonawczych, istotne jest wzajemne zrozumienie i tworzenie wspólnych i akceptowanych przedsięwzięć.

Ważnym narzędziem jest odpowiednie stosowanie i egzekwowanie obowiązujących przepisów prawnych.

7.2 Integracja Programu Ochrony Środowiska z innymi dokumentami strategicznymi dla gminy.

Niezbędne są również działania związane z przygotowaniem instrumentów w zakresie prawa lokalnego. Zmiany w systemie planowania przestrzennego powinny uwzględniać wprowadzanie w szerszym zakresie problematyki ochrony środowiska do planów zagospodarowania przestrzennego.

Kolejnym wzmocnieniem skuteczności działań będzie uproszczenie i przyspieszenie procedur tworzenia planów zagospodarowania przestrzennego i ustalenia lokalizacji inwestycji.

Działania te powinny doprowadzić do takiego konstruowania nowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w swej treści uwzględniałyby takie zagadnienia jak:

- lokalizację obiektów niebezpiecznych, strefy ograniczonego użytkowania wokół tych obiektów oraz zewnętrzne plany ratownicze dla obszarów wokół tych obiektów na wypadek awarii,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszary i obiekty objęte lub przewidywane do objęcia ochroną przyrody,
- obszary o przekroczonych dopuszczalnych stężeniach zanieczyszczeń środowiska,
- tereny zdegradowane i zdewastowane wymagające przekształceń,
- wykorzystanie energii odnawialnej,
- kształtowanie granicy polno-leśnej,
- ochrona przed hałasem,
- ochrona zieleni miejskiej oraz terenów otwartych na obszarach zurbanizowanych.

Program Ochrony Środowiska został zintegrowany z następującymi, obowiązującymi dokumentami dla gminy Kolno:

- 1) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kolno,

- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kolno,
- 3) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno,
- 4) Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kolno.

7.3 Udział społeczeństwa.

Oddziaływanie społeczeństwa na realizację polityki ekologicznej jest uwarunkowane zwiększeniem dostępności do informacji o środowisku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska wprowadza obligatoryjny obowiązek udostępnienia każdemu obywatelowi przez organa administracji informacji o środowisku i jego ochronie.

Realizacja zapisów ustawy w zakresie zwiększenia dostępności do informacji o środowisku wymagać będzie podjęcia następujących działań:

- utworzenia gminnego systemu udostępniania informacji o środowisku, w tym założenia i prowadzenia publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach, zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska,
- opracowania i wdrożenia elektronicznych baz danych o środowisku, dostępnych za pośrednictwem Internetu,
- upowszechniania podejmowanych działań w zakresie ochrony środowiska.

Ważnym narzędziem i jednym z najskuteczniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców regionu, będzie zaangażowanie możliwie dużej ich liczby w procesy decyzyjne, mające wpływ na stan środowiska.

8 OCENA REALIZACJI PROGRAMU

8.1 Kontrola realizacji Programu

Podstawowym źródłem informacji o środowisku jest państwowy monitoring środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

Zasady funkcjonowania państwowego monitoringu środowiska oraz zadania Inspekcji Ochrony Środowiska określają przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Działalność państwowego monitoringu środowiska koordynują organy Inspekcji Ochrony Środowiska: Główny Inspektor Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Prawo ochrony środowiska i Prawo wodne wzmocniły system monitoringu poprzez zdefiniowanie zasad rządzących monitoringiem oraz wskazanie organów administracji i jednostek zobowiązanych do przeprowadzenia badań wybranych elementów środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Państwowy monitoring środowiska, realizowany w sieciach krajowej i regionalnych (wojewódzkich i między wojewódzkich), obejmuje uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych, informacje w zakresie:

- stanu czystości powietrza,
- jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- jakości gleby i ziemi,
- hałasu,
- promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych,

- stanu zasobów środowiska, w tym lasów,
- rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do środowiska:
- emitowanych do powietrza,
- wprowadzanych do wód, gleby i ziemi,
- wytworzonych odpadów oraz sposobów gospodarowania odpadami.

Oprócz cyklicznie przeprowadzanych badań monitoringowych, państwowy monitoring zbiera dane o środowisku na podstawie, między innymi:

- pomiarów dokonywanych przez organy administracji, ustawowo zobowiązanych do wykonywania badań monitoringowych,
- danych zbieranych w ramach statystyki publicznej,
- pomiarów stanu środowiska, wielkości i rodzajów emisji i ich ewidencji, do przeprowadzenia których są zobowiązane podmioty korzystające ze środowiska (prowadzący instalację i użytkownicy urządzeń).

Głównym koordynatorem realizacji „Programu Ochrony Środowiska” będzie Wójt, który jako organ wykonawczy gminy, zobligowany jest ustawowo do wykonywania zadań na terenie gminy w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja Programu będzie wymagała współdziałania z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, Wojewodą i podległymi mu służbami, jednostkami gospodarczymi i społecznymi, które posiadają odpowiednie kompetencje, określone w przepisach prawnych, a także pozarządowymi organizacjami ekologicznymi.

Zgodnie z wymogiem art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wójt powinien co 2 lata dokonywać oceny realizacji programu i przygotowywać raporty z wykonania zadań, zawartych w Programie. Raporty te powinny być przedstawione Radzie Gminy.

Pierwsza ocena realizacji niniejszego programu powinna być dokonana w połowie 2006 r., a druga w połowie 2007.

Ocena realizacji Programu powinna zawierać:

- kontrolę wykonania zadań, określonych w harmonogramie realizacji Programu na lata 2004-2007;
- ocenę realizacji celów i działań określonych w Programie, opartą na wskaźnikach charakteryzujących stan środowiska.

Niniejszy Program i zawarte w nim cele i działania, będzie wymagał aktualizacji co 4 lata. Jest to zgodne z zapisem art. 17 ust. 1 i art. 14 ust. 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, który mówi, że programy być sporządzane na 4 lata, z uwzględnieniem działań w perspektywie na kolejne 4 lata. Tak więc, w roku 2007 powinny być podjęte prace nad nowelizacją Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy do 2015 r.

Przy nowelizacji Programu powinny być wykorzystane wyniki przeprowadzonych ocen realizacji niniejszego Programu oraz uwzględnione uwarunkowania wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

8.2 Wskaźniki oceny realizacji Programu.

Ocena realizacji Programu powinna być przeprowadzona w oparciu o podstawowe wskaźniki, obrazujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany.

Wskaźniki te zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wskaźniki oceny realizacji Programu.

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy (2006r.)	Źródło informacji o wskaźnikach
1	2	3	4	5
I. OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH				
Cel 1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego				
	ilość: naliczonych opłat naliczonych kar przeprowadzonych kontroli wyegzekwowanych postępowań	zł. szt.		dane własne gminy
	zgodność wydawanych decyzji administracyjnych z realizowaną polityką ochrony środowiska w gminie	%		dane własne gminy
	postęp w aktualizacji planów w podanym zakresie	%	wg ewidencji gminy	dane własne gminy
	ilość stworzonych korytarzy i przejść ekologicznych	szt.	-	dane własne gminy
	wyposażenie w infrastrukturę środowiskową bazy turystycznej	szt. %	-	dane własne gminy
	wzrost udziału tej formy turystyki	%	-	dane własne gminy
	oznakowanie szlaków	szt.	-	dane własne gminy
Cel 2. Zachowanie istniejącego świat roślin i zwierząt				
	wzrost udziału obszarów przyrodniczo cennych, chronionych prawnie	ha %	-	dane własne gminy, Wojewódzki Konservator Przyrody
	podjęte działania ochronne	szt.		dane własne gminy
Cel 3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych				
	ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnych z przyjętą polityką ochrony środowiska w gminie	szt.		dane własne gminy
Cel 4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych				
	wodochłonność materiałochłonność energochłonność	właściwa jednostka w czasie do PKB, produkcji, mieszkańca, np. m3/d/ mieszkańca	wg danych statystycznych	GUS
II. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA				
Cel 1. Ochrona jakości wód				
	ilość wykonanej kanalizacji stopień skanalizowania	mb %		dane własne gminy
	poprawa wskaźników odprowadzanych ścieków		wg analiz	WIOŚ
	wzrost jakości wód powierzchniowych	%	wg analiz	WIOŚ
	wzrost jakości wód podziemnych	%	wg analiz	WIOŚ
	zmniejszenie ładunku doprowadzanego do wód powierzchniowych	%		dane własne gminy, WIOŚ
	stopień zwodociągowania	%		dane własne gminy
	realizacja programu małej retencji	szt. %		dane własne gminy
Cel 2. Ochrona powierzchni ziemi				
	wzrost ilości zbieranych surowców wtórnych	Mg/a %		dane własne gminy
	wzrost odpadów poddanych recyklingowi	Mg/a %		dane własne gminy
	wzrost odpadów biodegradowalnych wydzielanych z ogólnego strumienia odpadów	Mg/a %		dane własne gminy
	zmniejszenie udziału gleb kwaśnych	ha %	wg analiz	Stacja Chemiczno-Rolnicza
Cel 3. Czyste powietrze				
	wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	kW %	-	
	zmniejszenie niskiej emisji	Mg/a %		dane własne gminy, WIOŚ
	zmniejszenie liczby uciążliwego hałasu	%		dane własne gminy, WIOŚ
	liczba stref ciszy	szt.		Starostwo Powiatowe
	ograniczenie oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	%		dane własne gminy
	długość i ilość ścieżek rowerowych	km szt.		dane własne gminy
Cel 4. Bioróżnorodność				
	wzrost form przyrodniczych objętych ochroną prawną	%	-	dane własne gminy, Wojewódzki Konservator Przyrody
	ilość odtworzonych ekosystemów	szt.	-	dane własne gminy
	wzrost powierzchni zalesianych	ha %	-	dane własne gminy, Starostwo Powiatowe
III. EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Cel 1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy				
	ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	szt.		Dane własne gminy
	ilość i długość ekologicznych ścieżek edukacyjnych	szt. km		Dane własne gminy, Lasy Państwowe
	wzrost nakładów na edukację ekologiczną	zł %		Dane własne gminy
	ilość organizacji pozarządowych działających aktywnie na rzecz ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	szt.		dane własne gminy

Powyższe zestawienie zawiera podstawowy zestaw wskaźników, może być ono uzupełnione w miarę pojawienia się odpowiednich informacji.

Obecnie, niektóre wskaźniki, ważne dla oceny Programu, są dla obszaru gminy niedostępne, jak na przykład wskaźniki dotyczące: uciążliwości hałasu, promieniowania niejonizującego, zużycia wody, materiałów, energii na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB, świadomości ekologicznej mieszkańców.

Dostępność do tych informacji warunkowana jest następującymi czynnikami:

- rozszerzeniem i wzmocnieniem monitoringu środowiska i zwiększeniem dostępności danych;
- rozszerzeniem zakresu badań statystycznych w zakresie środowiska przez państwową statystykę;
- przeprowadzeniem odpowiednich badań, np. społecznych, służących ocenie świadomości ekologicznej mieszkańców i innych.

9. NAKŁADY FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU.

9.1 Finansowanie działań

Realizacja zadań wymienionych w programie wymaga koncentracji znacznych środków w krótkim czasie. Jako najważniejsze potraktowano te zadania Programu, których realizacja prowadzi do spełnienia norm prawa ochrony środowiska i dostosowania do wymogów związanych z integracją Polski z Unią Europejską.

Zakłada się stosowanie takich metod realizacji poszczególnych zadań Programu, które charakteryzują się uzyskaniem optymalnych efektów ekologicznych i ekonomicznych. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez sporządzanie analiz finansowo-ekonomicznych oraz ekologicznych każdego z zadań. Taki tryb postępowania pozwoli na wybór optymalnych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i finansowych.

Zakłada się, że profesjonalne planowanie zadań ochrony środowiska, umożliwi osiągnięcie odpowiednich wskaźników finansowych i ekonomicznych, a co za tym idzie - dofinansowanie z dostępnych instrumentów finansowych Unii Europejskiej (m.in. fundusze strukturalne, inicjatywa EQUAL, programy pilotażowe, pomoc bezpośrednia, umowy i porozumienia międzynarodowe).

Priorytetem Programu jest pozyskanie jak największego ich udziału w realizacji poszczególnych działań. Dla potrzeb Programu przyjęto średnie dofinansowanie z UE na poziomie 50 %.

Jako uzupełnienie absorbowanych środków, przewiduje się udział środków z krajowych funduszy ekologicznych (m.in. Narodowego, Wojewódzkiego, Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacji Ekofundusz, GEF Polska).

Dla programowania działań, przyjęto udział tych funduszy na poziomie 25 % kosztów.

Pozostałe 25 % środków na realizację zadań, przewiduje się jak środki własne - zarówno samorządu gminy, partnerów w realizacji zadań, jak i użytkowników środowiska.

W ramach tych środków przewiduje się również udział kredytów bankowych oraz innych form możliwej do

pozyskania pomocy finansowej na realizację planowanych działań.

Warto zaznaczyć, że znaczący wzrost nakładów na przedsięwzięcia ochrony środowiska, będzie następował w przypadku równoległego stosowania zachęt prawnych i ekonomicznych.

Jest to zgodne z polityką Unii Europejskiej, gdzie dobry stan środowiska jest traktowany jako jeden z najistotniejszych czynników decydujący o standardzie życia.

Przy realizacji określonych zadań możliwe będzie również zaangażowanie środków z budżetu państwa, agencji i funduszy celowych, Lasów Państwowych, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej oraz innych instytucji.

W efekcie, dobry stan środowiska gminy umożliwi jej rozwój gospodarczy, oparty na zrównoważonym rozwoju.

Kolejnym zaś krokiem będzie wygenerowanie dalszych środków finansowych, które będą mogły być przeznaczone na utrzymanie infrastruktury technicznej oraz instrumentów ochrony środowiska, niezbędnych do realizacji zadań Programu.

9.2 Nakłady finansowe.

Szacunkowe koszty wdrażania Programu, przedstawione w tabeli poniżej, zostały określone na podstawie planowanych zadań inwestycyjnych, przybliżonych kosztów realizacji zadań, określonych w dokumentach strategicznych. Obejmują one cztery lata (2004-2007).

Prognozowanie kosztów w dłuższej perspektywie czasu prowadziłoby do zmniejszenia dokładności szacunków, ze względu na możliwość występowania trudnych do oceny czynników zewnętrznych, np. wysokość kosztów, wysokość inflacji, zmieniające się prawo.

Realizacja Programu z określonymi terminami rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych zadań (krótko- i średnioterminowych), pozwala na cykliczne szacowanie kosztów w okresach 4-letnich oraz uaktualnianie i weryfikację planowanych nakładów w okresach 2-letnich, równoległe z okresową oceną stanu realizacji zadań programu (osiągania celów i poniesionych nakładów finansowych).

Tabela 11 Struktura finansowania zadań Programu.

Struktura finansowania zadań Programu	Kwotowo [zł]	Procentowo [%]
Środki własne	1 260,69	25
Krajowe fundusze ekologiczne (finansowanie bezzwrotne i zwrotne)	1 260,69	25
Instrumenty finansowe UE	2 521,38	50
Razem	5 042,77	100,00

10 ZAŁĄCZNIKI

10.1 Spis tabel.

10.2 Wykaz dokumentów strategicznych.

10.3 Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Programu.

SPIS TABEL

Tabela 1	Zróźnicowanie przestrzenne gminy Kolno.
Tabela 2	Jeziora w obrębie administracyjnym gminy Kolno.
Tabela 3	Struktura lasów w gminie Kolno.
Tabela 4	Największe podmioty gospodarcze w gminie Kolno.
Tabela 5	Podstawowe dane demograficzne w gminie Kolno (stan na 2006 r.).
Tabela 6	Liczba mieszkańców gminy Kolno na 31.12.2006 r.
Tabela 7	Struktura wieku mieszkańców gminy Kolno (stan na 2004 rok).
Tabela 8	Zestawienie dróg krajowych i wojewódzkich w gminie Kolno.
Tabela 9	Gospodarka wodna ściekowa gminy Kolno.
Tabela 10	Wskaźniki oceny realizacji Programu.
Tabela 11	Struktura finansowania zadań Programu.

WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Podczas pracy wykorzystano następujące dokumenty:

- 1) Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006, Warszawa 2003.
- 2) II Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa, czerwiec 2000 r.
- 3) Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa, grudzień 2002 r.
- 4) Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000-2006; Ministerstwo Środowiska, 2000 r.
- 5) Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami.
- 6) Uchwała Nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami 2010.
- 7) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Warszawa 2003.
- 8) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Warszawa 2001.
- 9) Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, Warszawa 2002 r.
- 10) Narodowa strategia rozwoju regionalnego; Ministerstwo Gospodarki, 2000 r.
- 11) Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju - Polska 2025, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2001 r.
- 12) Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju; Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r.
- 13) Polityka leśna państwa (wraz z dokumentami uzupełniającymi, takimi jak Krajowy program zwiększania lesistości, Strategia ochrony leśnej różnorodności biologicznej i in.); Ministerstwo Środowiska, 1996 r.
- 14) Strategia rozwoju energetyki odnawialnej; Ministerstwo Środowiska, 2000 r.
- 15) Krajowa strategia ograniczenia emisji metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych; Ministerstwo Środowiska, 1999 r.
- 16) Strategia rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski; Rada Programowa Porozumienia ZPP, 1999 r.
- 17) Studium Diagnostyczne Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, wyd. 2000.
- 18) Ramowy Program Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski na lata 2001-2010, wyd.2001.
- 19) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2000 r.
- 20) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 r., Sejmik Województwa, 2005 r.
- 21) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2002 r.
- 22) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003.
- 23) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003.
- 24) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2007.
- 25) Wojewódzki program zwiększanie lesistości na lata 2001-2010; Sejmik Województwa, 2001 r.
- 26) Regionalny program rozwoju rolnictwa na lata 2002-2006; Sejmik Województwa, 2002 r.
- 27) Strategia rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2001 r.
- 28) Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Olsztyńskiego; Rada Powiatu w Olsztynie, Olsztyn 2000 r.
- 29) Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego, Olsztyn 2005.
- 30) Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Olsztyńskiego, Olsztyn 2005.
- 31) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kolno, uchwała Nr XII/61/1999 Rady Gminy w Kolnie z 21.12.1999 r.
- 32) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kolno, uchwała Nr XIX/111/04 Rady Gminy w Kolnie z 31.08.2004 r.
- 33) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno, uchwała Nr XXIII/143/05 Rady Gminy w Kolnie z 28.02.2005 r. z późn. zm.
- 34) Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kolno.
- 35) Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego WIOŚ Olsztyn 1999-2004.

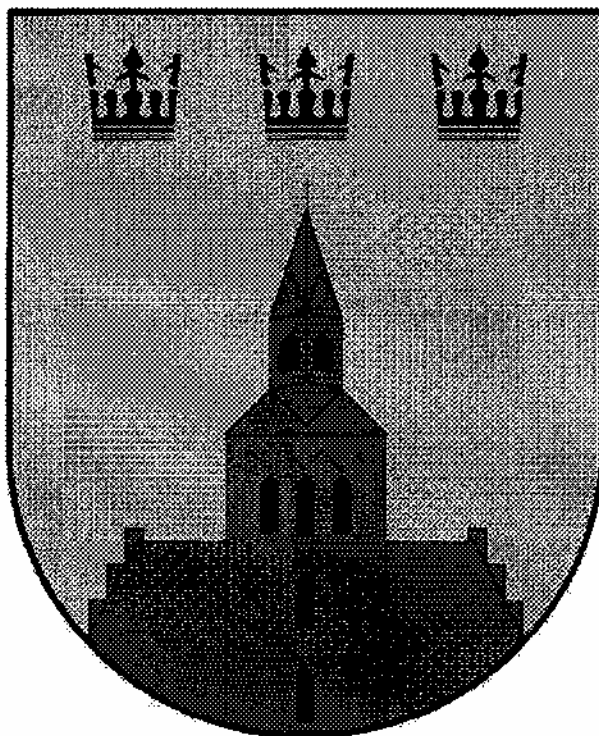
WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH PRZEWDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU

Lp.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia [tys. zł]
1	Budowa sieci wodociągowej zasilającej Wysoka Dąbrowa i Kolonie	2005-2006	poprawa jakości wody	1 182,27
2	Budowa sieci wodociągowej Wójtowo	2005-2006	poprawa jakości wody	400,00
3	Budowa sieci wodociągowej Kolno - kolonie, Górkowo - kolonie, Kabiny - kolonie (2006 - projekty, 2007 - 2008 realizacja)	2008-2011	poprawa jakości wody	1 728,00
4	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Tejstymy	2005-2006	budowa kanalizacji doprowadzenie ścieków do oczyszczalni	477,50
	RAZEM			3 787,77
1	Likwidacja i rekultywacja składowiska	2007-2010	rekultywacja 0,75 ha terenu składowiska	300,00
2	Udział w budowie systemu gospodarki odpadami	2007-2010	zagospodarowanie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych na terenie gminy	485,00*)
	RAZEM			785,00
1	Termomodernizacja w szkole podstawowej w Bęsi	2005-2006	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	430,00
	RAZEM			430,00
1	Wytyczenie i oznakowanie tras rowerowych „Wokół Jeziora Luterskiego” oraz trasy rowerowej Kolno - Bęsia - Samławki - Kolno	2005-2006	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, poprawa stanu zdrowia	40,00
	RAZEM			40,00
	SUMA			5 042,77

*) kwota ta została obliczona w oparciu o szacunkowy koszt realizacji inwestycji (rząd 5-15 mln zł - przyjęto kwotę 10 mln zł), proporcjonalnie podzieloną na liczbę mieszkańców gmin, korzystających ze składowiska w Sękitach (Bisztynek, Barczewo, Kiwity, Kolno, Jeziorany = 38,5 tys. mieszkańców), uwzględniając 50 % udział środków UE.

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr XIII/66/07
Rady Gminy w Kolnie
z dnia 28 września 2007 r.

GMINA KOLNO

PLAN

GOSPODARKI ODPADAMI

SPIS TREŚCI

1 WSTĘP.

- 1.1 Podstawa prawna.
- 1.2 Metoda opracowania.
- 1.3 Cele opracowania Planu.
- 1.4 Okres obowiązywania Planu.

2 STRESZCZENIE PLANU.

3 STAN GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE GMINY.

- 3.1 Charakterystyka środowiska naturalnego gminy.
 - 3.1.1 Analiza oddziaływania Planu Gospodarki Odpadami na środowisko.
- 3.2 Gospodarka odpadami.
 - 3.2.1 Odpady komunalne.
 - 3.2.1.1 Ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów.
 - 3.2.1.2 Istniejąca gospodarka odpadami komunalnymi.
 - 3.2.2 Odpady z sektora gospodarczego.
 - 3.2.2.1 Ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów.
 - 3.2.2.2 Istniejąca gospodarka odpadami z sektora gospodarczego.
 - 3.2.3 Odpady niebezpieczne.
 - 3.2.3.1 Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych.

- 3.2.3.2 Istniejąca gospodarka odpadami niebezpiecznymi.
- 3.2.4 Koszty prowadzonej gospodarki odpadami na terenie gminy.
- 3.2.5 Podsumowanie stanu obecnego i identyfikacja problemów.

4 PROGNOZY ZMIAN W GOSPODARCE ODPADAMI.

- 4.1 Dokumenty i założenia strategiczne.
- 4.2 Założenia i prognozy w gospodarce odpadami na terenie gminy.

5 CELE I ZADANIA PLANU.

- 5.1 Formułowanie strategii i planu działań.
 - 5.1.1 Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami.
 - 5.1.1.1 Planowany model gospodarki odpadami.
 - 5.1.1.2 Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi, wielkogabarytowymi, budowlanymi i niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych.
 - 5.1.1.3 Planowana gospodarka odpadami ulegającymi biodegradacji.
 - 5.1.2 Zakres działań.
 - 5.1.2.1 Edukacja ekologiczna.
 - 5.1.2.2 Zapobieganie powstawaniu odpadów.
 - 5.1.2.3 Program selektywnej zbiórki odpadów.

6 HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.

- 6.1 Edukacja ekologiczna.
- 6.2 Zapobieganie powstawaniu odpadów.
- 6.3 Program selektywnej zbiórki odpadów.

7 NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PLANU.

społeczeństwa.

8 OCENA REALIZACJI PLANU.

- 8.1 Kontrola realizacji Planu.
- 8.2 Wskaźniki oceny realizacji Planu.

9 NAKŁADY FINANSOWE NA REALIZACJĘ PLANU.

- 9.1 Finansowanie działań.
- 9.2 Nakłady finansowe.

10 ZAŁĄCZNIKI.

- 10.1 Spis tabel.
- 10.2 Dokumenty strategiczne.
- 10.3 Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Planu.

1. WSTĘP.

1.1 Podstawa prawna.

Gospodarka odpadami w Polsce podlega w ostatnim czasie szybkim, gruntownym zmianom. W związku z akcesją naszego kraju do Unii Europejskiej wprowadzono do naszego prawodawstwa szereg nowych przepisów, dostosowujących krajowe wymagania w zakresie gospodarowania odpadami do wymogów unijnych. Głównym dokumentem regulującym ten obszar jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach wraz z wydanymi do niej aktami wykonawczymi. Wymusza ona głębokie zmiany w istniejących systemach zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Ustawa o odpadach w celu uregulowania i prawidłowego planowania realizacji programu dostosowania gospodarki odpadami w Polsce do obowiązujących w Unii Europejskiej standardów wprowadza na organy ochrony środowiska wszystkich szczebli obowiązki sporządzenia i uchwalenia planów gospodarki odpadami. Mają one razem stanowić jeden spójny system zarządzania gospodarką odpadową.

Formę i zawartość Planu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Plan Gospodarki Odpadami Gminy Kolno jest częścią Programu Ochrony Środowiska i stanowi rozwinięcie rozdziału 4.8.4.3 Gospodarka odpadowa.

1.2 Metoda opracowania.

Przy tworzeniu Planu wykorzystano różne metody i techniki aktywnego i otwartego planowania.

Jednym z najważniejszych sposobów, zastosowanych przy realizacji Planu, było podejście sektorowe, polegające na analizie problemów i sformułowaniu celów na podstawie poszczególnych sektorów ochrony środowiska.

Przy tworzeniu Planu zastosowano również podejście regionalne, koncentrując się na najważniejszych problemach gminy.

W trakcie prac zostały zaangażowane różne strony, będące zainteresowane zrównoważonym rozwojem gminy.

W trakcie prac zostały zaangażowane różne strony, będące zainteresowane zrównoważonym rozwojem gminy.

Został powołany Panel Roboczy, w skład którego weszli:

1. Andrzej Bancercz - Przewodniczący Rady Gminy Kolno.
2. Aleksander Jabłoński - Inspektor Urząd Gminy Kolno.
3. Kazimierz Górka - Podinspektor Urząd Gminy Kolno.

Do pracy nad Planem wykorzystano dane przekazane przez Urząd Gminy, dostępne opracowania naukowe, wyniki badań i ekspertyz, ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przyjęte przez gminę oraz organy powiatu i województwa strategię i programy sektorowe, a także obowiązujące akty prawne.

Jako rok bazowy został przyjęty rok 2006. W wyjątkowych sytuacjach opierano się na danych z lat wcześniejszych.

Robocza wersja dokumentu została poddana procesowi konsultacji społecznych. Informacje o pracach nad Planem i możliwościach składania uwag i wniosków do projektu zamieszczono w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej <http://bip-kolno.sprint.com.pl/> Projekt udostępniano również wszystkim zainteresowanym w formie elektronicznej w Urzędzie Gminy w Kolnie.

1.3 Cele opracowania Planu.

Opracowanie Planu Gospodarki Odpadami, służy realizacji polityki ekologicznej państwa, regionu oraz oczekiwań i potrzeb społeczeństwa gminy.

Kompleksowe ujęcie problematyki gospodarki odpadami, umożliwi wykorzystanie Planu do następujących celów:

- podejmowania decyzji w zakresie gospodarki odpadami i ich finansowania;
- kreowania postaw i zachowań w celu kształtowania świadomej, zgodnej ze zrównoważonym rozwojem, gospodarki odpadami;
- koordynowania i intensyfikowania działań na rzecz ograniczania powstawania odpadów i ich powtórnego wykorzystania.

Plan będzie on także fundamentem późniejszych aktów prawa miejscowego w zakresie utrzymywania czystości i porządku.

1.4 Okres obowiązywania Planu.

Okres obowiązywania Planu to 4 lata, tzn. lata 2007-2010.

Plan uwzględnia też działania, przewidziane do realizacji w perspektywie kolejnych 4 lat, tj. w latach 2011-2014.

2. STRESZCZENIE PLANU.

Plan Gospodarki Odpadami został sporządzony jako realizacja przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j. Dz. U. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), która w rozdziale 3 art. 14-15 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Zgodnie z art. 14 ust. 5 cytowanej ustawy, projekt planu sporządza organ wykonawczy gminy, a następnie uchwała go Rada Gminy.

Plan Gospodarki Odpadami stanowi część Programu Ochrony Środowiska i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Przy tworzeniu Planu wykorzystano różne metody i techniki aktywnego i otwartego planowania.

Podczas prac powołano Panel Roboczy, a także przeprowadzono konsultacje wśród społeczeństwa gminy.

Plan zawiera:

- 1) aktualny stan gospodarki odpadami,
- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- 3) działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- 4) instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- 5) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Obecny sposób unieszkodliwiania odpadów w gminie Kolnie opiera się głównie na nieselektywnej zbiórce, transporcie i składowaniu ich na składowisku w Sękitach, gm. Bisztynek.

Szacuje się, iż w ciągu roku trafia na nie około 300 ton odpadów z gminy.

Odpady komunalne i zbliżone do nich, wytwarzane w sektorze gospodarczym, trafiają również na składowisko w Sękitach.

Gminne składowisko w msc. Górowo, uruchomione w 1994 r., wymagało wielu nakładów, by dotować je do obowiązujących przepisów. W związku z powyższym zostało ono zamknięte na początku 2007 r. i oczekuje na rozpoczęcie procesu rekultywacji.

Ze strumienia odpadów komunalnych nie wyodrębnia się odpadów niebezpiecznych.

Pomalu można zaobserwować działania, podejmowane przez sektor gospodarczy oraz osoby fizyczne, które są ukierunkowane na ograniczenie powstających ilości odpadów. Często brakuje jednak wiedzy, jak w sposób właściwy je zrealizować. Część odpadów z sektora gospodarczego, jest odzyskiwana i albo wykorzystywana we własnym zakresie, albo przekazywana do wyspecjalizowanych firm na podstawie indywidualnych umów.

Na terenie gminy brakuje systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów i sposobu ich zagospodarowania.

Nadal powszechnym jest spalanie odpadów w domowych piecach czy też zakopywanie.

Realizacja zadań, ze względu na ograniczone środki własne, przede wszystkim związana jest z możliwościami pozyskania zewnętrznych, tanich środków, przeznaczonych na działania, służące ochronie środowiska oraz infrastrukturze komunalnej.

Istotnym problemem jest brak właściwej konsekwencji w egzekwowaniu ustalonych zasad korzystania ze środowiska i długotrwałe procedury odtworzenia naruszonego środowiska.

Proponowany model gospodarki odpadami oparty jest na zintegrowanym zastosowaniu efektywnych i proekologicznych metod recyklingu i unieszkodliwiania odpadów.

Obejmuje on stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą.

Przyjęta strategia obejmuje również właściwe wyposażenie planowanego systemu minimalizowania powstawania odpadów i ich selektywnej zbiórki.

Zasadniczą częścią Planu jest odpowiednio przygotowana i wdrażana edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami.

Gmina Kolno dopuszcza również możliwość wspólnej realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami z innymi gminami Regionu N, który został wyznaczony w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Istotne jest to zwłaszcza w świetle planowanej realizacji spełniającego wymogi techniczne i prawne zakładu utylizacji odpadów przez gminy należące do Regionu, a docelowo w ramach projektu pilotowanego przez miasto Olsztyn. Działania takie muszą być jednak zgodne z przyjętą strategią

działań, w oparciu o obowiązujące przepisy oraz uzasadnione w sposób techniczny i ekonomiczny.

Zasadniczymi celami przyjętego modelu gospodarki jest:

- ustanowienie efektywnej struktury instytucjonalnej dla sektora gospodarki odpadami,
- ograniczenie niepożądanych kosztów, związanych z funkcjonującym systemem gospodarki i wprowadzenie jako powszechnie obowiązującej zasady „zanieczyszczający płaci”,
- zapewnienie powszechnej akceptacji przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- skuteczna egzekucja przepisów w tym względzie,
- zachowanie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i strategiami.

Główne działania przyjętego modelu gospodarki na terenie gminy, można przedstawić w formie poniższego zestawienia:

- podnoszenie poziomu świadomości społecznej,
- wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów,
- objęcie zorganizowanym systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców gminy najpóźniej do końca 2010 r., zgodnie z zapisami Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami,
- organizacja zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie,
- zmniejszenie do 2014 r. masy składowanych odpadów komunalnych max. do 85 % odpadów wytworzonych,
- stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą,
- rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” oraz zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych miejsc składowania odpadów.

Szczegółowy harmonogram realizacji Planu został ujęty w trzech płaszczyznach działań:

- I. Edukacja ekologiczna.
- II. Zapobieganie powstawaniu odpadów.
- III. Program selektywnej zbiórki opadów.

Plan wskazuje również sposób kontroli oraz wskaźniki oceny jego realizacji.

Zostały wskazane również konieczne nakłady na realizację zadań oraz potencjalne źródła finansowania.

Podczas prac nad Planem, przeprowadzona analiza istniejącego stanu gospodarki odpadami i zagrożeń środowiska oraz ocena społeczna najważniejszych potrzeb w tym zakresie, pozwoliły ustalić najważniejsze wnioski z opracowania Planu:

- 1) Gmina posiada zorganizowany system gospodarki odpadami, jest on jednak nie pełny i wymaga dostosowania do wymogów i standardów środowiskowych w tym zakresie.

- 2) Szczególne istotne jest prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej wśród mieszkańców gminy, dążąc do świadomego ograniczania ilości powstających odpadów oraz wdrożenia selektywnej gospodarki odpadami.
- 3) Szczególne istotne jest prawidłowe zamknięcie i rekultywacja składowiska w Górowie.
- 4) Niezbędne jest stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą.
- 5) Skuteczne egzekwowanie przepisów porządkowych oraz z zakresu gospodarki odpadowej, poprzez działania administracyjne, karne i finansowe, jest niezbędne w celu ograniczenia samowoli w zakresie zagospodarowywania odpadów.
- 6) Najbardziej widocznymi nieprawidłowościami w zagospodarowaniu odpadów komunalnych jest istnienie tzw. dzikich wysypisk oraz powszechne zaśmiecenie terenu, zwłaszcza w okolicach dróg, obrzeży lasów, ośrodków wypoczynkowych.
- 7) Problem stanowi również nieodpowiednie zagospodarowywanie odpadów, tj. ich zakopywanie lub spalanie, stanowiące oprócz zagrożenia dla środowiska, również zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

3. STAN GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE GMINY.

3.1 Charakterystyka środowiska naturalnego gminy.

Obszar gminy Kolno zajmuje powierzchnię **178,36 km²**. Teren położony jest w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego na pograniczu dwóch jednostek fizycznogeograficznych: Pojezierze Olsztyńskie (zachodnia część gminy) i Pojezierze Mrągowskie (wschodnia część gminy).

Gmina Kolno należy do powiatu olsztyńskiego, stanowiąc jego jedną z najbardziej wysuniętych na wschód gmin. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w miejscowości Kolno.

Znajdujące się na terenie gminy Kolno 18 miejscowości, podzielono na 15 sołectw.

Gminę zamieszkuje **3 482¹ mieszkańców**.

Szczegółowe przedstawienie środowiska naturalnego, zawiera Program Ochrony Środowiska.

Warto jednak zwrócić uwagę na kilka aspektów, na które może mieć istotny wpływ gospodarka odpadowa.

Spory odsetek powierzchni gminy, bo 4,71 %, stanowią wody. Południowa i środkowa część obszaru gminy wchodzi w skład jednego z głównych, wstępnie rozpoznanych, zbiorników wód podziemnych w Polsce. Jest to Główny Zbiornik Wód Podziemnych - czwartorzędowy Zbiornik Międzymorenowy Nr 208 Biskupiec.

Gmina znajduje się w granicach systemu obszarów chronionych. Wiąże się to z koniecznością uwzględnienia zarówno przyjętych zapisów ochronnych, jak i koniecznością wprowadzania nowych działań, ograniczających oddziaływanie człowieka na środowisko.

¹ Na podstawie danych GUS na dzień 31.12.2006 r.

Na ich terenach określone zostały szczegółowe ograniczenia, związane z prowadzoną działalnością przez człowieka.

3.1.1 Analiza oddziaływania Planu Gospodarki Odpadami na środowisko.

Założone w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami cele i podstawowe kierunki działań są zgodne z Polityką Ekologiczną Państwa i Krajowym, Wojewódzkim i Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami.

Przeprowadzona analiza oddziaływania Planu Gospodarki Odpadami uwzględniła następujące zagadnienia:

1) w zakresie skutków:

a) dla środowiska;

Planowane działania, ograniczają wprowadzanie odpadów do środowiska, przewidują również ograniczenie negatywnych oddziaływań istniejącego składowiska, mogilnika oraz „dzikich wysypisk” na środowisko naturalne, zapobieganie zanieczyszczeniom gleby i ziemi.

b) realizacji ustaleń Planu;

Realizacja Planu umożliwi ograniczenie negatywnego oddziaływania zarówno na poszczególne elementy środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny) uwzględniając ich wzajemne powiązania, jak również na ekosystemy i krajobraz gminy

2) w zakresie oceny:

a) stanu i funkcjonowania środowiska oraz jego zasobów Podjęcie działań, określonych w Planie zwiększy odporność środowiska na degradację, umożliwi również rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Brak realizacji zadań może doprowadzić do nasilenia antropresji na środowisko, co może skutkować wprowadzeniem istotnych zmian w ekosystemie, jak również może w niektórych przypadkach narazić zdrowie i życie ludzi (np. zanieczyszczenie i skażenie wód), skutkować to może m.in.:

- wzrostem ilości wytwarzanych odpadów,
- zagrożeniem jakości wód powierzchniowych i gleb,
- szybszym zużyciem zasobów naturalnych z powodu braku odzysku surowców wtórnych,
- niską estetyką krajobrazu wobec istnienia „dzikich wysypisk”,
- wprowadzaniem biogazów z deponowanych odpadów do powietrza,

b) rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych;

Proponowane rozwiązania uwzględniają przyjęte rozwiązania i ustalenia, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wrażliwych na oddziaływanie człowieka. Są również zgodne z istniejącym stanem prawnym oraz obowiązującymi aktami prawa miejscowego, w szczególności zawartymi w aktach o utworzeniu obszarów i obiektów chronionych oraz w planach ochrony,

c) zagrożeń dla środowiska;

Plan i określone w nim zadania przewiduje ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie ludzi na terenie gminy. W sposób szczególny dotyczy to przede wszystkim obszarów, na których znajdują się odpady (składowisko, „dzikie wysypiska”),

d) zmian w krajobrazie;

Proponowane zadania uwzględniają ważną rolę ochrony krajobrazu. Nie przewidywane są działania, zmierzające do negatywnych zmian w krajobrazie. Wszelkie formy zagospodarowania terenu, będą wkomponowywane w istniejący krajobraz z zachowaniem lokalnych form.

Realizacja Planu Gospodarki Odpadami wpłynie w pierwszej kolejności na zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, poprzez minimalizację powstawania odpadów, wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” czy skierowanie do zagospodarowania odpadów organicznych. Ważnym celem planu jest likwidacja i rekultywacja szeregu „dzikich wysypisk” oraz istniejącego składowiska w msc. Górowo.

Gmina Kolno posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Charakterystyczne jest urozmaicenie terenu i różnorodność siedliskowa. Zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska jest stosunkowo niewielkie, uwzględniając wartości średnie dla kraju i obowiązujące normy.

Istnieje zagrożenie środowiska odpadami, stąd konieczność podejmowania wszelkich działań ograniczających ich negatywny wpływ.

Realizacja założeń Planu wpłynie w sposób zdecydowany na poprawę stanu środowiska, w szczególności w zakresie:

- ograniczenia degradacji gleb oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w związku z likwidacją i rekultywacją szeregu „dzikich wysypisk” oraz istniejącego składowiska,
- ograniczenia stopnia eutrofizacji oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku objęcia zorganizowaną zbiórką całego strumienia odpadów komunalnych i komunalnopodobnych, ograniczenie udziału odpadów komunalnych biodegradowalnych składowanych na składowiskach,
- poprawy walorów krajobrazowych,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów oraz segregacji odpadów, co pozwoli na zmniejszenie powierzchni terenu zajmowanego pod składowanie odpadów,
- wprowadzenie systemu ewidencji i kontroli gospodarki odpadami, co w konsekwencji spowoduje wyeliminowanie nieprawidłowości w sposobie postępowania z odpadami, w tym również przemysłowymi.

Można zatem wskazać, że wariantem optymalnym, najkorzystniejszym dla środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ludzi jest opcja, polegająca na przyjęciu i wdrożeniu Planu.

Zaplanowane działania nie będą powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, ani oddziaływania transgranicznego. Podjęcie działań w celu zapobiegania, ograniczania bądź kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań nie jest konieczne, wobec przewidywanego braku ich wystąpienia. Nie przewiduje się konfliktów społecznych w związku z realizacją założeń Planu.

3.2 Gospodarka odpadami.

3.2.1 Odpady komunalne.

Odpady komunalne są to „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie

zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

3.2.1.1 Ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów.

Ilości powstających w gminie odpadów, ustalono na podstawie jednostkowych wagowych wskaźników ilości wytwarzania odpadów.

Z danych statystycznych wynika, że około $\frac{2}{3}$ odpadów komunalnych generują gospodarstwa domowe, zaś ok. $\frac{1}{3}$ tych odpadów powstaje w obiektach infrastruktury.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2006 r. wytworzono ok. 341,5 tys. Mg.

Dla gminy Kolno, uwzględniając ilość deponowanych odpadów, ilość mieszkańców oraz zapisy Wojewódzkiego i Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami, przyjęto statystycznie ilość wytwarzanych odpadów na poziomie:

Tabela 1 Przyjęte wskaźniki wytwarzania odpadów na terenie gminy Kolno.

Typ obszaru	Rodzaj odpadów	Wskaźnik wytwarzania odpadów [kg/M/rok]	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
Tereny wiejskie	Odpady z gospodarstw domowych	130	574,53
	Odpady z infrastruktury	15	

Tabela 2 Liczba mieszkańców gminy Kolno na 31.12.2006 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba osób
1	Bęsia	556
2	Górkowo	40
3	Górowo	236
4	Kabiny	303
5	Kolno	572
6	Kruzy	261
7	Kominki	111
8	Lutry	528
9	Oterki	27
10	Otry	36
11	Ryn Reszelski	203
12	Samławki	151
13	Taminy	13
14	Tejstyny	185
15	Wagsty	108
16	Wójtowo	88
17	Wólka	133
18	Wysoka Dąbrowa	206
Razem		3757

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Analizując źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz analizując ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów - dla potrzeb konstrukcji niniejszego Planu, zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami (KPGO), wyodrębniono niżej wymienione strumienie odpadów:

- odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji ogródków przydomowych, kwiatów domowych, balkonowych - ulegające biodegradacji),

- odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, z pielęgnacji zieleńców miejskich, z pielęgnacji cmentarzy - ulegające biodegradacji),
- papier i tektura (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura - nieopakowaniowe),
- tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne nieopakowaniowe),
- odzież i tekstylia,
- szkło (opakowania ze szkła, szkło - nieopakowaniowe),
- metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady metalowe),
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa – odpady z czyszczenia ulic i placów: gleba, ziemia, kamienie, drobna frakcja popiołowa - odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla),
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie domowych odpadów komunalnych.

Skład odpadów jest determinowany przez wiele czynników, m.in. typ zabudowy na danym terenie, przyzwyczajenia ludzi, poziom infrastruktury, itd.

Brakuje statystycznie wiarygodnych danych na temat składu odpadów komunalnych na terenie gminy Kolno. Można jednak odnieść się do oceny udziału poszczególnych frakcji w tego typu odpadach dla terenów wiejskich, przedstawionej w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami.

Tabela 3 Morfologia odpadów komunalnych zmieszanych wg Krajowego Planu.

Lp.	Rodzaj odpadów	Wielkość	
		Gospodarstwa domowe Tereny wiejskie	Obiekty infrastrukturalne
		%	%
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18,00	10,00
2	Odpady zielone	4,00	2,00
3	Papier i tektura	12,00	27,00
4	Opakowania wielomateriałowe	3,00	18,00
5	Tworzywa sztuczne	12,00	18,00
6	Szkło	8,00	10,00
7	Metal	5,00	5,00
8	Odzież, tekstylia	1,00	3,00
9	Drewno	1,50	1,40
10	Odpady niebezpieczne	0,50	0,60
11	Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	35,00	5,00
Razem		100,00	100,00

Źródło: Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Zestawienie składu morfologicznego odpadów z podziałem na poszczególne frakcje na terenie gminy Kolno, uwzględniając założony wagowy wskaźnik ilości wytwarzania odpadów, przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 4 Zestawienie składu morfologicznego odpadów komunalnych zmieszanych z podziałem na poszczególne frakcje na terenie gminy Kolno.

Lp.	Rodzaj odpadów	Wielkość tona/rok	
		gospodarstwa domowe tereny wiejskie	obiekty Infrastrukturalne
1	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	94,01	5,22
2	odpady zielone	20,89	1,04
3	papier i tektura	62,68	14,10
4	opakowania wielomateriałowe	15,67	9,40
5	tworzywa sztuczne	62,68	9,40
6	szkło	41,78	5,22
7	metal	26,11	2,61
8	odzież, tekstylia	5,22	1,57
9	drewno	7,83	0,73
10	odpady niebezpieczne	2,61	0,31
11	odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	182,81	2,61
	RAZEM	522,30	52,23

Warto zwrócić uwagę na kilka wybranych frakcji odpadów, które wymagają dodatkowego zatrzymania się nad nimi.

Odpady wielkogabarytowe to odpady z gospodarstw domowych, które ze względu na duże rozmiary nie mieszczą się do standardowych pojemników i wymagają odrębnego traktowania.

Do odpadów wielkogabarytowych zaliczyć można:

- stare meble - kanapy, wersalki, tapczany, komody, fotele itp.,
- zużyty sprzęt gospodarstwa domowego - kuchnie gazowe, pralki, wirówki,
- pralki, chłodziarki, zamrażarki, odkurzacze, maszyny do szycia itp.,
- opakowania przestrzenne.

Inną grupą, która wymaga specjalnego traktowania są odpady niebezpieczne, wytworzone w sektorze odpadów komunalnych.

Na terenie gminy w strumieniu odpadów komunalnych, przyjmując powyższe wskaźniki, znajduje się ok. 2,92 ton odpadów niebezpiecznych rocznie. Głównymi składnikami odpadów niebezpiecznych są: farby, tłuszcze, farby drukarskie, kleje, lepiszczą i żywice, zawierające substancje niebezpieczne, baterie i akumulatory ołowiowe, oleje i tłuszcze oraz zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Większość odpadów niebezpiecznych powstających w gospodarstwach domowych, kierowane jest obecnie wraz ze strumieniem odpadów komunalnych na składowisko odpadów komunalnych.

Inną dziedziną, w której powstaje znaczący strumień odpadów jest turystyka.

W wyniku tej działalności powstaje niewiele odpadów, w stosunku do ogólnej ilości wytwarzanych w gminie, jednak powstają one w rozproszeniu i bezpośrednio w środowisku.

Rodzaje powstających odpadów, ilości, miejsce wytwarzania odpadów oraz nierównomierność w roku, wpływają na potrzeby organizacyjne gospodarki odpadami w tym zakresie.

Problemy gospodarki odpadami związane z działalnością turystyczną i wypoczynkową podzielić można następująco:

- turystyka pobytowa w stałych obiektach turystycznych i wypoczynkowych,
- turystyka na wodzie i nad brzegami wód,
- wypoczynek w lesie.

Brak jest jakichkolwiek statystyk związanych z ilością, składem lub właściwościami odpadów powstających w obiektach turystycznych.

Szacunkowe ilości wyliczono na podstawie istniejącej bazy noclegowej, udzielonych noclegów, stopnia wykorzystania bazy oraz zakładając, przyjęte poniżej na podstawie KPGO i „Poradnika powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami” wskaźniki nagromadzenia odpadów. Wyniki analizy zestawiono poniżej:

Tabela 1 Ilość odpadów powstających w obiektach turystycznych na terenie gminy Kolno.

Lp.	Rodzaj prowadzonej działalności	Ilość osób	Wskaźnika nagromadzenia ²	Ilość odpadów tona/rok
			kg/os/rok	
1	Domki letniskowe		80	
2	Miejsca noclegowe	60	80	4,8
3	Obiekty całoroczne	410	50	20,5
4	Turyści przejezdni	500	80	40
	Razem			65,3

Również turystyka na wodzie i nad brzegami wód, związana z żeglowaniem, spływami kajakowymi, biwakowaniem nad wodą a także wędkowaniem, jest źródłem odpadów.

Także wypoczynek w lesie (biwakowanie, grzybobranie, organizacja wycieczek, kuligów, przejażdżek konnych i rowerowych), jest kolejnym źródłem odpadów.

W wyniku takiej działalności powstaje stosunkowo niewiele odpadów, w porównaniu do ogólnej ilości wytwarzanych w gminie, lecz powstają one w rozproszeniu, bezpośrednio w bardzo czułym środowisku.

Problem ten jest o tyle istotny, że brakuje dobrych rozmazań w jego zakresie, z drugiej zaś strony pozostawia pierwsze, negatywne wrażenie na temat stanu środowiska.

Kolejnym, jakże istotnym problemem, związanym z gospodarką odpadami komunalnymi, są odpady z oczyszczalni. Można je podzielić na skratki, zawartość piaskowników oraz ustabilizowane komunalne osady ściekowe.

² Na podstawie KPGO oraz „Poradnika powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami”.

- skratki;
skratki są to odpady powstające w wyniku mechanicznego oczyszczania ścieków, zatrzymywane na kratkach oraz sitach, według danych literaturowych z każdego 1 000 m³ ścieków uzyskuje się około 30 kg skratek;
- zawartość piaskowników;
odpad powstający w trakcie eksploatacji piaskownika, nie jest on - pod względem składu chemicznego materiałem jednorodnym - zawiera substancje mineralne i organiczne;
- osady ściekowe;
powstają jako produkt uboczny w trakcie eksploatacji oczyszczalni ścieków, można wydzielić osad wstępny - zatrzymany w osadniku wstępnym i nadmierny z biologicznego oczyszczania ścieków.

Działające na terenie gminy oczyszczalnie ścieków produkują:

- 1,13 Mg skratek.
- 1,13 Mg odpadów z piaskownika.
- 22,69 Mg osadów ściekowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. (Dz. U. Nr 191, poz. 1595) skratki i odpady z piaskowników oczyszczalni komunalnych, mogą być składowane na składowiskach odpadów komunalnych w sposób nieselektywny. Ze względu na ich niewielką ilość i charakter podobny do innych odpadów komunalnych nie mają one istotnego wpływu na system gospodarki odpadami w gminie.

Poważnym wyzwaniem są osady ściekowe i sposób ich zagospodarowania.

Przybliżony skład chemiczny³ osadów z oczyszczalni ścieków przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 2 Skład chemiczny osadów z oczyszczalni ścieków.

Składnik	Osady ściekowe [% s.m.]
Sucha masa	4,2
Azot	0,7
Fosfor (P ₂ O ₅)	0,28
Potas (K ₂ O)	4,22
Wapń (CaO)	0,58
Magnez (MgO)	0,14
Sód (Na ₂ O)	54,6
Substancja organiczna	46,3
Popiół całkowity	19
Popiół rozpuszczony	27,5
Krzemionka	30,7

Istotnym elementem, który należy uwzględnić w tworzeniu założeń gospodarki odpadami, jest kwestia importu i eksportu odpadów między poszczególnymi uczestnikami systemu.

Gmina Kolno jest obsługiwana w zakresie gospodarki odpadowej przez:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno -Handlowo-Uslugowe „Eko”s.c w Biskupcu,
- Wywóz Nieczystości - Dorota Krzyżanowska z msc Czerwonka.

Zbrane odpady trafiają na składowisko w Sękitach na terenie gminy Bisztynek. W 2004 r. ostatnie odpady (około 185,40 ton) trafiły na istniejące gminne składowisko w miejscowości Górowo, które nie spełnia aktualnych wymagań techniczno-prawnych do dalszego funkcjonowania.

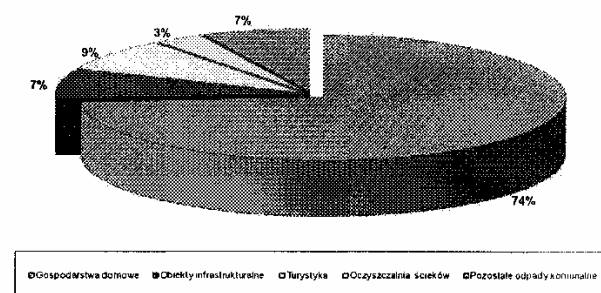
Podsumowanie powstających na terenie gminy Kolno odpadów komunalnych przedstawia poniższa tabela

Tabela 3 Źródła pochodzenia odpadów komunalnych.

Lp.	Źródło pochodzenia odpadów komunalnych	Wielkość strumienia tona/rok
1	Gospodarstwa domowe	572,84
2	Obiekty infrastrukturalne	57,28
3	Turystyka	65,30
4	Oczyszczalnia ścieków	24,95
5	Pozostałe odpady komunalne	55,59
	Razem	775,97

W sposób graficzny strukturę pochodzenia odpadów komunalnych ilustruje poniższy diagram:

Struktura pochodzenia odpadów komunalnych w gminie Kolno.

3.2.1.2. Istniejąca gospodarka odpadami komunalnymi.

Pierwszym elementem prawidłowej gospodarki odpadami jest ograniczenie ich powstawania. W dalszej kolejności powinna być zbiórka, transport, recykling i końcowa utylizacja.

W gminie Kolno nie wszystkie te elementy występują w formie zadawalającej.

Według danych Urzędu Gminy w Kolnie, zorganizowanym systemem zbiórki odpadów jest objęte 70 % wszystkich mieszkańców.

System jest obowiązkowy dla zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej i jednorodzinnej) a także dla instytucji (handlowych, publicznych, itp.) oraz przedsiębiorstw produkcyjnych. Do gromadzenia odpadów wykorzystuje się pojemniki o pojemności 110 l i 1 100 l. Są one porzucane we wszystkich miejscowościach gminnych, zaś ich opróżnianie i transport odbywa się poprzez obsługujące firmy.

Ilość wykorzystywanych pojemników na terenie gminy, pokazuje poniższe zestawienie:

Tabela 4 Wykorzystywane pojemniki na terenie gminy.

Lp.	Gmina	Pojemniki 110 l	Pojemniki 1 100 l	Kontenery 5-10 m ³
1	Kolno	490	20	-

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Łącznie w zarządzie gminy, na terenie jej terenie pozostaje 510 pojemników na odpady.

³ Na podstawie danych Instytutu Kształtowania Środowiska.

Tabela 5 Rodzaje wykorzystywanych pojemników.

Lp.	Rodzaj pojemnika	Ilość [szt.]
1	Pojemnik 110 l	490
2	Pojemnik 120 l	
3	Pojemnik 240 l	
4	Pojemnik 600 l	
5	Pojemnik 1.100 l	20
6	Pojemnik 2.200 l	
7	Pojemnik 10 mł	
8	Pojemnik 5-6 mł	
9	Pojemnik 7 mł (odkryty)	
10	Kosze uliczne	
Razem		510

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie

Zbieraniem i transportem odpadów komunalnych, zajmują się następujący odbiorcy, posiadający stosowne decyzje administracyjne:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno -Handlowo-Uslugowe „Eko”s.c w Biskupcu,
- Wywóz Nieczystości - Dorota Krzyżanowska z msc Czerwonka.

Przedsiębiorstwo „Eko” dysponuje następującą ilością i rodzajem sprzętu:

Tabela 6 Rodzaj i ilość sprzętu do zbierania i transportu odpadów komunalnych.

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość [szt.]	Uwagi (m.in. rok produkcji, stan techniczny)
1	Śmieciarki	4	SM-94, dobry
2	Śmieciarki	1	SM-200, dobry
3	Star SW-10	1	dobry
4	Wozy asenizacyjne	3	dobry
5	Zamiatarka uliczna	1	dobry
6	Koparko-ładowarka	1	dobry
7	Ciągniki rolnicze z przyczepą	2	dobry
Razem		13	

Świadczone usługi transportu odpadów zmieszanych, wykonywane są na podstawie umów zawartych pomiędzy zarządcami zasobów mieszkaniowych, prywatnymi właścicielami posesji a podmiotami świadczącymi tego typu usługi.

Zbiórka odbywa się przeważnie 1 x na dwa tygodnie lub na miesiąc na obszarach wiejskich o zabudowie zagrodowej. Od użytkowników posiadających inne rodzaje pojemników, odpady odbierane są indywidualnie na podstawie zawartych umów lub na żądanie.

Wywóz odpadów w zależności od potrzeb odbywa się dwoma systemami:

- wymiennym - zapelniony pojemnik z odpadami jest odbierany, a na jego miejsce ustawiany jest pusty,
- niewymiennym - pojemnik z odpadami jest opróżniany i pozostawiany na miejscu.

Na terenie gminy nie jest prowadzony system segregacji i selektywnej zbiórki.

Rada Gminy Kolno uchwałą Nr XXXVI/230/06 Rady Gminy w Kolnie z 30.05.2006 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kolno, wydaną na podstawie art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.), określiła sposób postępowania z - powstającymi w gospodarstwach domowych, niektórymi rodzajami odpadów komunalnych.

Brakuje również skuteczność w egzekwowaniu obowiązków dotyczących czystości i porządku, nałożonych na mieszkańców.

Nie korzystano w ogóle z uprawnienia do zastępczego (na koszt właściciela) usuwania odpadów.

Problemem jest również sprzęt do transportu odpadów. Jest on w większości przestarzały. Wykorzystywany jest do jazdy na niewielkie odległości, jednak przy zwiększonej obsłudze terenów będzie on musiał ulec wymianie.

Obecnie wszystkie odpady komunalne z terenu gminy Kolno są unieszkodliwiane na składowisku w msc. Sękity na terenie gminy Bisztynek.

Na terenie gminy znajduje się składowisko w msc. Górowo. Ostatnie odpady zostały tam przyjęte w 2004 r. W chwili obecnej składowisko jest nieczynne i oczekują na rekultywację.

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Górowo, usytuowane jest w odległości ok. 2 km na południe od m. Kolno i ok. 1,5 km od m. Górowo, na działce nr 271 - obręb Kruzy/Górowo.

Wysypisko powstało w oparciu o decyzję o pozwoleniu na budowę obiektu. Obiekt wybudowano w 1994 r.

Powierzchnia ogólna związana ze składowiskiem - ok. 0,75 ha, w granicach ogrodzenia - ok. 0,6 ha.

Powierzchnia przeznaczona pod składowanie jest uszczelniona folią PE grubości 0,9 mm, dotyczy to powierzchni dno kwatery składowej, czyli ok. 0,3 ha.

Pojemność projektowa wynosi 18000 m³. Stopień wypełnienia obiektu ok. 40 %.

Stan prawny jest uregulowany. Składowiskiem zarządza: Urząd Gminy w Kolnie.

Stan techniczny składowiska przedstawia poniższe zestawienia:

Tabela 7 Stan techniczny składowiska.

powierzchnia całkowita	0,75 ha
powierzchnia wydzielona do składowania	0,3 ha
powierzchnia ogrodzona	0,6 ha
zielen izolacyjna	częściowo
pojemność docelowa:	18 000
średnia roczna deponowania	m ³
	tona
	300
dotychczas zdeponowano	m ³
	ton
	7 200

Źródło: Urząd Gminy w Kolnie.

Układ funkcjonalny składowiska obejmuje:

- pomieszczenie socjalno-bytowe,
- nieckę składowiska.

Składowisko posiada pas zieleni izolacyjnej.

Z instalacji infrastruktury technicznej składowisko posiada jedynie przyłącze energetyczne oraz instalację do zbierania odcieków.

Na składowisku jedyną formą unieszkodliwiania odpadów było ich deponowanie.

Eksploatacja składowiska polegała na przyjęciu odpadów, wysypaniu, plantowaniu, okresowym zagęszczaniu przy użyciu spycharki i przesypaniu warstw odpadów materiałem izolacyjnym z gruntu mineralnego, żużla lub gruzu.

Składowisko nie posiada wagi, a ilości dostarczanych odpadów są określane orientacyjnie. Brakuje również instalacji odgazowywania oraz monitoringu oddziaływania na środowisko.

Na terenie gminy Kolno brakuje systemu zbiórki odpadów z terenów turystycznych. Odpady, sporadycznie przekazywane, trafiają na składowisko w Sękitach. Problemem jest również sposób odbioru i transportu odpadów.

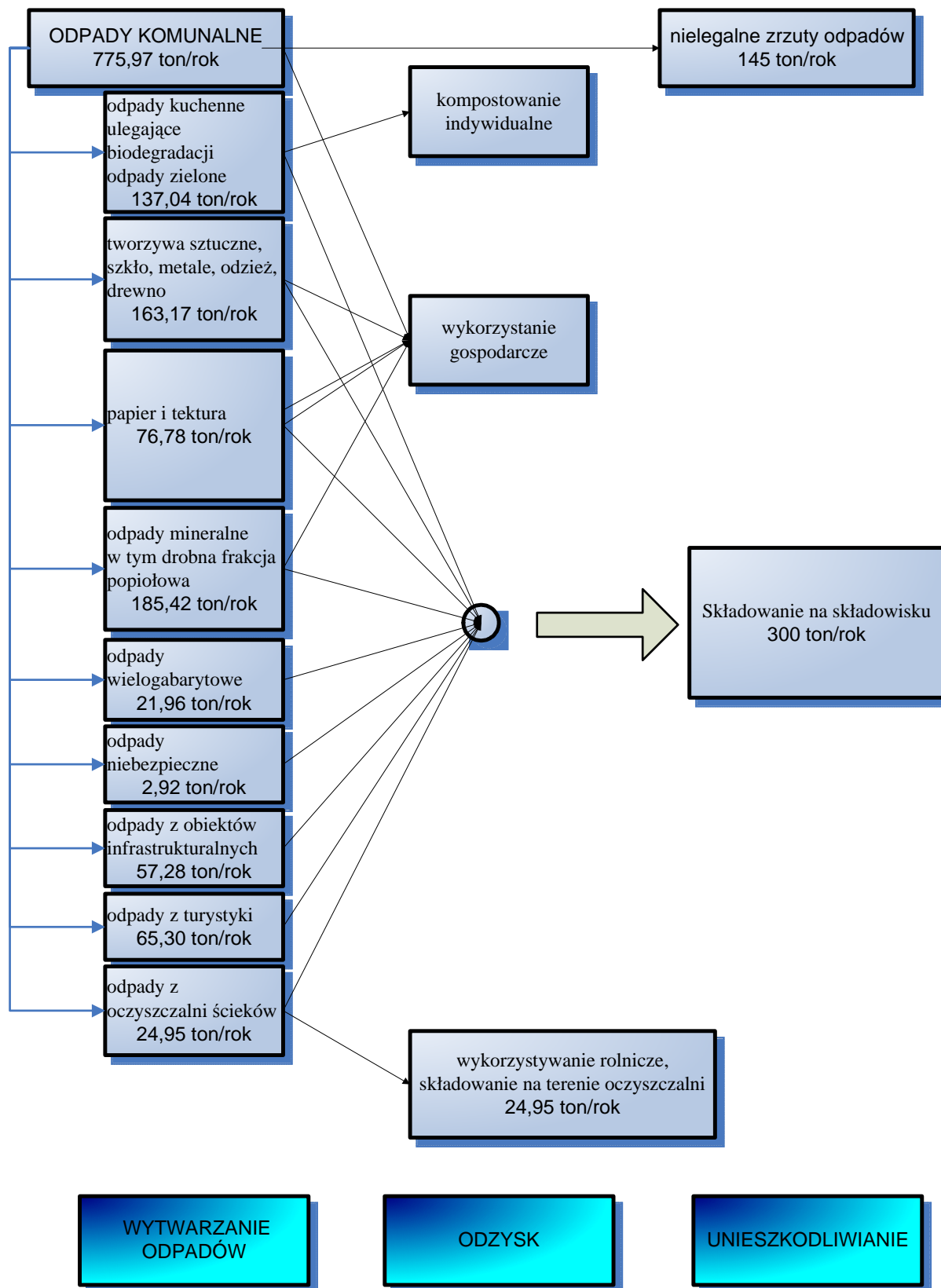
W chwili obecnej, powstające w oczyszczalni ścieków osady ściekowe, są zagospodarowywane poprzez suszenie i późniejszy wywóz na składowisko w Sękitach.

Problemem gminy jest obecność nielegalnych wysypisk. Wg danych szacunkowych, trafiać tam może około 10-20 % całego strumienia odpadów.

Istniejącą gospodarkę odpadami komunalnymi w gminie ilustruje poniższy schemat:

Gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Kolno – stan aktualny

SCHEMAT OBIEGU ODPADÓW KOMUNALNYCH W GMINIE KOLNO

3.2.2 Odpady z sektora gospodarczego.

3.2.2.1 Ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów.

Odpady powstające w sektorze gospodarczym można podzielić w zależności od ich rodzaju na:

- odpady komunalne,
- odpady wynikające z procesów technologicznych (w tym odpady niebezpieczne).

Ilość odpadów komunalnych w sektorze gospodarczym, została oszacowana podczas analizy gospodarki odpadów komunalnych.

Odpady wynikające z procesów technologicznych oraz odpady niebezpieczne są różne w zależności od branży, działających podmiotów gospodarczych. Ilość tych odpadów jest trudna do oszacowania, ponieważ bazy danych wytworzonych odpadów są niepełne, a często zupełnie ich jest brak.

Na terenie gminy działa około 125 podmiotów gospodarczych różnej wielkości.

W większych przedsiębiorstwach prowadzony system gospodarowania odpadami jest poprawny, firmy występują o odpowiednie zezwolenia lub decyzje administracyjne. Małe firmy często nie prowadzą prawidłowej gospodarki odpadami. Wytwarzane na terenie gminy odpady pochodzą głównie z rolnictwa, hodowli, leśnictwa oraz przetwórstwa żywności, odpady z przetwórstwa drewna oraz budownictwa.

Wśród odpadów, powstających z sektora gospodarczego, można wydzielić następujące grupy odpadów:

- zużyte opony

Stanowią one poważny problem ekologiczny ze względu na swą trwałość. W tym zakresie trzeba zwrócić szczególną uwagę, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawa, jest zakaz składowania opon oraz wprowadzone są limity odzysku i recyklingu na producentów opon. Tym samym, gospodarka w tym zakresie stopniowo powinna się poprawiać.

Na terenie gminy brakuje danych do oszacowania wielkości wytwarzanych tego rodzaju odpadów.

- odpady z rolnictwa, rybołówstwa i przetwórstwa przemysłu spożywczego

Odpady przemysłu rolno-spożywczego powstają w ubojniach, zakładach przetwórstwa mięsnego, mleczarniach, chłodniach, gospodarstwach rolnych, ogrodnictwie i hodowlanych, cukrowniach, browarach, gorzelniach i innych zakładach zajmujących się produkcją i przetwórstwem żywności. Dominujące rodzaje odpadów z tej podgrupy to odchody zwierzęce oraz odpadowa tkanka zwierzęca i padlina. Podstawowym kierunkiem odzysku tych odpadów jest ich sprzedaż jako pasze lub zastosowanie jako nawóz organiczny.

Na terenie gminy brakuje danych do oszacowania wielkości wytwarzanych tego rodzaju odpadów, jednak można założyć, że jest wielkość marginalna z powodu słabo rozwiniętej działalności w tym zakresie. Można założyć, że tego rodzaju odpady trafiają do strumienia odpadów komunalnych.

- odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli

Podczas produkcji w istniejących zakładach tej branży powstają duże ilości odpadów, zarówno trocin, ściek,

jak i zestalonych odpadów farb i lakierów wodorozcieńczalnych, kitów i mas szpachlowych, zużytego ścierniwa, odpadów opakowaniowych z folii PET i papieru, pojemników po farbach i lakierach.

- odpady z przemysłu owocowo-warzywnego

Podstawowym źródłem powstawania tego rodzaju odpadów są zakłady produkujące dla ludzi i pasze dla zwierząt, przechowalnie żywności i pasz oraz roślinnych i zwierzęcych surowców służących do ich produkcji, ośrodki dystrybucji żywności i pasz, zakłady zbiorowego żywienia (w tym stołówki) oraz nierolnicze gospodarstwa domowe. Obecnie istnieje wiele możliwości w zakresie odzysku odpadów z powyższej branży, m.in. w postaci pasz, suszów owocowych, pozyskiwanych pektyn, destylatów owocowych, produkcji kwasu cytrynowego, aromatów i barwników. Odpady te są zazwyczaj sprzedawane w około 90 %, a większość z nich nadaje się do produkcji kompostu w połączeniu z innymi rodzajami odpadów. Właściwości i ich wytwarzanie zależą od rodzaju, masy przerabianych surowców, technologii produkcji oraz lokalnych możliwości paszowego użytkowania poprodukcyjnych mas.

Na terenie gminy brakuje danych do oszacowania wielkości wytwarzanych tego rodzaju odpadów, jednak można założyć, że jest wielkość marginalna z powodu słabo rozwiniętej działalności w tym zakresie. Można założyć, że tego rodzaju odpady trafiają do strumienia odpadów komunalnych.

- odpady z przemysłu mleczarskiego

Blisko 99 % odpadów z przemysłu mleczarskiego jest poddawanych odzyskowi, składowanych jest jedynie 1,1 % powstających odpadów. Głównym odpadem przemysłu mleczarskiego powstającym w procesie wytwarzania serów jest serwatka. Najpowszechniejsze postępowanie z serwatką sprowadza się do jej sprzedaży i w niewielu przypadkach - proszkowania. Nieprawidłowym działaniem jest kierowanie jej na wylewiska. Metodami odzysku tego rodzaju odpadu jest przetwarzanie serwatki na wyroby jadalne oraz zastosowanie w produkcji alkoholu. Ponadto wykorzystuje się ją w procesie uzyskania biomasy drożdżowo-białkowej i środków fermentacyjnych do produkcji antybiotyków, paliw i białek jednokomórkowców.

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd brak tego typu odpadów.

- odpady z przemysłu napojów alkoholowych i bezalkoholowych

W największych ilościach wytwarzane są odpady z destylacji spirytualiów oraz wyłoki, osady moszczowe i pofermentacyjne oraz wywary. Stopień odzysku tych odpadów jest bardzo wysoki i wynosi średnio 96 %, z wyjątkiem osadów ściekowych z zakładowych oczyszczalni ścieków. Odpady otrzymane z tego przemysłu powinny być stosowane jako pasze lub przeznaczone na nawozy.

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd brak tego typu odpadów.

- odpady przemysłu mięsnego

Są to najczęściej: odpadowa tkanka zwierzęca, odpady z uboju i przetwórstwa ryb oraz surowce i produkty nie nadające się do spożycia i przetwórstwa.

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd brak tego typu odpadów.

3.2.2.2 Istniejąca gospodarka odpadami z sektora gospodarczego.

Na terenie gminy w odniesieniu do poszczególnych grup odpadów, pochodzących z sektora gospodarczego, prowadzona jest zróżnicowana gospodarka.

Należy zaznaczyć, że ze względu na główny charakter prowadzonej działalności, tj. przetwórstwo drewna, znaczna część odpadów ulega wykorzystaniu.

Odpady z produkcji rolnej i przetwórstwa żywności, przede wszystkim składniki organiczne, podlegają ponownemu wykorzystaniu w rolnictwie i ogrodnictwie jako kompost oraz karma dla zwierząt; odpady z przetwórstwa drewna, nie zawierające składników niebezpiecznych, jako materiał opałowy.

Trudno jest dokładnie określić ilość odpadów wykorzystywanych powtórnie, ze względu na brak statystyk dotyczących tematu. Szacuje się jednak, iż wynosi ona około 20 % - 50 % odpadów produkcyjnych, powstałych w sektorze gospodarczym.

Gospodarka poszczególnymi rodzajami odpadów wygląda na terenie gminy w następujący sposób:

- zużyte opony

Na terenie gminy, podobnie jak w całym województwie warmińsko-mazurskim, nie funkcjonuje system zbiórki zużytych opon. Często są one wymieniane w punktach serwisowych, zwłaszcza w przypadku braku możliwości ich naprawy. Część opon mieszkańcy mogą wykorzystywać do zagospodarowania terenu.

Zgodnie z Ustawą o odpadach (t.j. Dz. U. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), opony i ich części nie mogą być składowane na składowiskach, w związku z czym znacząca ich ilość pozostaje magazynowana na terenach gospodarstw lub wywożona na tzw. „dzikie wysypiska”.

- odpady z rolnictwa, rybołówstwa i przetwórstwa przemysłu spożywczego

Na terenie gminy odpady zagospodarowywane są poprzez rolnicze wykorzystanie.

- odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli

Powyższe odpady są poddawane procesowi odzysku przede wszystkim jako odzysk energii poprzez spalanie rozdrobnionego drewna poprodukcyjnego i innych odpadów drzewnych, np. w tzw. AZSO - Automatycznych Zespołach Spalania Odpadów.

- odpady z przemysłu owocowo-warzywnego

Na terenie gminy brakuje przedsiębiorstw, produkujących tego typu odpady. Odpady z zakładów zbiorowego żywienia trafiają, podobnie jak inne tego rodzaju, do strumienia odpadów komunalnych.

- odpady z przemysłu mleczarskiego

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd nie prowadzona jest gospodarka tego typu odpadami.

- odpady z przemysłu napojów alkoholowych i bezalkoholowych

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd nie prowadzona jest gospodarka tego typu odpadami.

- odpady przemysłu mięsnego

Na terenie gminy nie prowadzona jest tego typu działalność, stąd nie prowadzona jest gospodarka tego typu odpadami.

Działalnością w zakresie zbierania odpadów, wytwarzanych w sektorze gospodarczym na terenie gminy Kolno, zajmują się podmioty spoza gminy, z którymi podmioty gospodarcze indywidualnie zawierają umowy na odbiór i utylizację odpadów.

3.2.3 Odpady niebezpieczne.

3.2.3.1 Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych.

Odpady niebezpieczne powstają we wszystkich dziedzinach naszego życia, zarówno w przemyśle, placówkach usługowych, obiektach użyteczności publicznej, jak też i w gospodarstwach domowych.

Stanowią one szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska i dlatego gospodarka nimi wymaga szczególnej kontroli.

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Ponadto odpady te powstają w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, szkolnictwie oraz resorcie Obrony Narodowej.

Spośród odpadów niebezpiecznych wyróżnia się grupy odpadów wymagające szczególnych zasad postępowania. Do odpadów tych należą: odpady zawierające PCB, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, odpady zawierające azbest, pestycydy, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, wycofane z eksploatacji pojazdy, odpady medyczne oraz odpady materiałów wybuchowych.

Odpady zawierające PCB, to takie, które zawierają:

- polichlorowane difenyle,
- polichlorowane trifenyle,
- monometylotetrachlorodifenylometan,
- monometylodichlorodifenylometan,
- monometylodibromodifenylometan
- mieszaniny zawierające jakąkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005 % wagowo łącznie.

PCB zaliczane są do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Zabronione jest wprowadzanie PCB do obrotu lub poddawanie ich procesom odzysku.

Brakuje danych pozwalających na oszacowanie ilości tych odpadów na terenie gminy Kolno. W większości przypadków, problem ten będzie dotyczył Koncernu Energetycznego ENERGA S.A., który wykorzystuje oleje elektroizolacyjne w transformatorach czy kondensatorach.

Innym rodzajem odpadów niebezpiecznych są środki ochrony roślin. Ich aspekt ma dwójaki charakter: bieżący, związany z produkcją, dystrybucją i ich stosowaniem w rolnictwie w chwili obecnej oraz historyczny, związany z przeterminowanymi środkami ochrony roślin zdeponowanymi w tzw. mogiłnikach.

Na terenie gminy nie występują mogiłniki. Problemem mogą również być obecnie używane środki ochrony.

Sektorem, w którym łącznie powstaje najwięcej odpadów niebezpiecznych jest motoryzacja. Składa się na to głównie znaczna ilość odpadów, wytwarzanych przez osoby fizyczne. Są to: przepracowane oleje i płyny hamulcowe, zużyte akumulatory.

Wymianę oleju silnikowego, płynu hamulcowego itp. prowadzi się w dalszym ciągu głównie własnymi siłami lub prowizorycznych warsztatach naprawy samochodów, poza stacjami obsługi. Również pewna część zużytych akumulatorów ołowiowych nie trafia do punktów odbioru. Ilość powstających odpadów motoryzacyjnych można

oszacować na podstawie liczby zarejestrowanych pojazdów. Przyjąć można, że olej silnikowy wymienia się raz w roku, a jego ilość wynosi przeciętnie 5 kg., żywotność akumulatora to 5 lat, jego masa średnia - 10 kg. Brakuje jednak pewnych danych, dotyczących ilości aktualnie eksploatowanych pojazdów samochodowych i motocykli w gminie Kolno.

Innym rodzajem odpadów w tej grupie, są wycofane z eksploatacji pojazdy. Zgodnie z katalogiem odpadów, wyeksploatowane pojazdy nie nadające się do użytkowania zostały sklasyfikowane jako odpad niebezpieczny (kod 16 01 04).

Wycofane z eksploatacji samochody stanowią duże zagrożenie dla środowiska, zawierają bowiem oprócz metali (w tym metali ciężkich) również inne substancje, w tym niebezpieczne takie jak: oleje, płyny chłodnicze, akumulatory a także zużyte opony, szkło, tworzywa sztuczne. Większość elementów wycofanych z eksploatacji pojazdów ma wartość surowcową. Niezbędny jest więc recykling tych materiałów pozwalający na odzyskanie z nich składników użytecznych oraz wytwarzanie nowych wyrobów. Z ogólnej ilości ok. 85 % masy wraku samochodowego stanowią materiały przeznaczone do recyklingu materiałowego (np. złom, akumulatory, oleje, opony, szkło, guma bez zanieczyszczeń) i energetycznego (np. płyny chłodnicze i hamulcowe, guma zanieczyszczona, tworzywa sztuczne, zużyte opony). Ilość nieużytecznych odpadów kierowanych na składowiska stanowi 14,7 % masy ogółem.

Właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji może przekazać go wyłącznie przedsiębiorcy, który prowadzi stację demontażu, albo punkt zbierania pojazdów.

Na terenie gminy Kolno problem tego rodzaju odpadów jest marginalny.

Istotnym źródłem odpadów niebezpiecznych są placówki medyczne. Do tej grupy wytwórców odpadów, zaliczyć można również gabinety weterynaryjne.

Odpady medyczne powstają w procesach diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej i weterynaryjnej, prowadzonych w sieci lecznictwa otwartego i zamkniętego.

Generalnie odpady te, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, dzieli się na 3 grupy:

- odpady bytowo-gospodarcze (zmiotki, szmaty, makulatura, resztki pokonsumpcyjne), niestanowiące zagrożenia,
- odpady specyficzne, które ze względu na swój charakter zanieczyszczenia drobnoustrojami mogą stwarzać zagrożenie dla ludzi i środowiska. Do grupy tej zaliczane są: zużyte materiały opatrunkowe, sprzęt jednorazowego użytku, szczątki pooperacyjne i posekcyjne, materiał biologiczny oraz inne odpady ze szpitali i oddziałów zakaźnych,
- odpady specjalne, do których zaliczane są substancje radioaktywne, pozostałości cytostatyków i cytotoksyków, przeterminowane środki farmaceutyczne, uszkodzone termometry świetłówki, odpady srebronośne itp.

Z powyższego podziału wynika wprost, że odpady pierwszej grupy nie stwarzają zagrożenia dla środowiska, natomiast odpady grupy trzeciej wymagają oddzielnych technik unieszkodliwiania. Zasadniczym problemem są odpady grupy drugiej, które powinny być gromadzone selektywnie, gdyż wymagają unieszkodliwiania na drodze termicznego przekształcenia.

W sektorze weterynaryjnym powstają odpady takie jak:

- odpady zakaźne (padłe zwierzęta),
- zużyte igły, strzykawki i inny sprzęt jednorazowego użytku,
- materiał biologiczny: organy z operacji, narodzin, odpady z laboratoriów patologicznych,
- zwierzęta poddane eutanazji (przeważnie psy i koty),
- przeterminowane lekarstwa.

Odpady powstające w placówkach medycznych reprezentują materiał o bardzo zróżnicowanym poziomie zagrożenia chemicznego i sanitarnego, jak również właściwości fizycznych. Stanowią one mieszaninę odpadów typowo komunalnych, toksycznych chemikaliów oraz odpadów zainfekowanych biologicznie. Przeważająca część odpadów powstających w placówkach służby zdrowia ma charakter komunalny (od 75 do 90 %).

Niebezpieczne odpady medyczne i weterynaryjne to np. zużyte igły i strzykawki, odpady zakaźne (opatrunki, fragmenty usuniętych organów i tkanek, zużyte i przeterminowane substancje chemiczne, w tym leki).

W placówkach opieki zdrowotnej oprócz typowych odpadów medycznych (odpady pooperacyjne, zużyty sprzęt jednorazowego użytku, zużyte opatrunki, chemikalia laboratoryjne i farmaceutyczne) powstają również inne odpady niebezpieczne (zużyte odczynniki fotograficzne, lampy fluorescencyjne, baterie i akumulatory). Powinny być one gromadzone w odpowiednich opakowaniach, a następnie przekazywane do określonych odbiorców w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Ilości odpadów wytwarzanych w gabinetach lekarskich są nieznaczące: 1-5 kg/rocznie, jednak wielkości te muszą być również uwzględniane, tym bardziej że szkodliwość tych odpadów dla zdrowia ludzi ze względu na niebezpieczeństwo spowodowania infekcji, jest potencjalnie bardzo duża.

Należy stwierdzić, że brak jest wiarygodnych danych dotyczących wskaźników ilościowych i składu morfologicznego odpadów powstających w gabinetach i lecznicach weterynaryjnych.

Na terenie gminy znajdują się 3 placówki medyczne, nie ma zaś obiektów weterynaryjnych, zatem można założyć, że na terenie gminy powstaje ok. 0,01 Mg/a tego typu odpadów.

Problemem są również przeterminowane leki z gospodarstw domowych, które najczęściej trafiają do odpadów komunalnych. Aby temu zapobiec, należałoby zorganizować system odbioru tych odpadów. Podobnie dzieje się z odpadami z diagnozowania, leczenia i praktyki medycznej, które to nie są również utylizowane we właściwy sposób, trafiając często do odpadów komunalnych.

Odpady niebezpieczne powstają również w firmach prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy oraz w szkołach. Wszystkie one są odbierane przez wyspecjalizowane firmy spoza gminy.

Wśród powstających odpadów budowlanych znajdują się również odpady azbestowe m.in.: płyty dachowe (eternitowe), ściany osłonowe i osłony konstrukcji stalowych, izolacje cieplne i ognioodporne, izolacje elektryczne i akustyczne, uszczelnienia i szczeliwa, płyty i wykładziny dachowe, podłogowe oraz sufitowe.

Od 1998 roku funkcjonuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest (ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest Dz. U. Nr 101, poz. 628). Do tego czasu wyroby azbesto-cementowe w znacznej mierze trafiały do budownictwa wiejskiego i podmiejskiego. Stopień

wykorzystania płyt azbesto-cementowych w budownictwie wiejskim był około trzykrotnie większy niż na terenach miast.

Wielkość strumienia tych odpadów jest trudna do oszacowania. Teoretycznie dane na ten temat powinny być dokładnie znane. Właściciele pokryć dachowych, wykonanych z materiałów, zawierających azbest, zobowiązani są bowiem na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki do przedkładania raz do roku Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego informacji o stanie porycia dachowego oraz przewidywanym terminie jego wymiany. W praktyce realizacja tego obowiązku jest sporadyczna. Specjalistyczne firmy, zajmujące się rozbiórką poszycia na bazie azbestu, bardzo rzadko wzywane są do świadczenia tych usług, więc ewidencja przejętych przez nie odpadów również nie przystaje w żaden sposób do realnej ilości odpadów wytworzonych.

Ilość wyrobów azbesto-cementowych, zakwalifikowanych do usunięcia podczas inwentaryzacji, sporządzonej w 2006 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 85 095,5 ton i 100 924,5 mb rur, zaś na terenie powiatu olsztyńskiego, odpowiednio: 4 375,60 ton i 3 100,00 mb.

Na obszarze gminy Kolno zinwentaryzowanych jest około 174 miejsc, w różnych obiektach budowlanych, w których wbudowanych jest około 27,58 tys. m² materiałów, zawierających azbest.

Są to m.in. pokrycia dachowe, płyty azbestowo-cementowe, izolacje cieplne i ognioodporne, izolacje elektryczne, akustyczne itp.

Należy jednak uwzględnić, że ze względu na wysoki stopień bezrobocia, a co się z tym wiąże niski poziom dochodów na 1 mieszkańca, po pierwsze okres całkowitej wymiany materiałów azbestowych może ulec wydłużeniu, po drugie wiele tych odpadów może wymknąć się spod kontroli i nie trafić do miejsca ich ostatecznego unieszkodliwienia.

Poruszono już wcześniej temat odpadów niebezpiecznych w sektorze komunalnym. Do grupy odpadów niebezpiecznych, powstających w gospodarstwach domowych zaliczyć można: aerozole, lakiery, akumulatory, farby i lakiery, rozpuszczalniki, farmaceutyki, świetłówki, zużyte oleje oraz inne substancje chemiczne takie jak: kwasy, i zasady, pestycydy, chemiczne produkty laboratoryjne.

Na terenie gminy nie prowadzi się żadnej ewidencji w tym zakresie. Na podstawie danych literaturowych przybliżony skład odpadów niebezpiecznych typu komunalnego zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 8 Skład odpadów niebezpiecznych typu komunalnego - dane literaturowe.

Lp.	Rodzaj odpadu niebezpiecznego	Skład %
1	Aerozole	4,0
2	Akumulatory	26,1
3	Baterie	5,6
4	Farby i lakiery	25,4
5	Farmaceutyki	6,3
6	Rozpuszczalniki	18,3
7	Świetłówki	0,8
8	Zużyte oleje	1,6
9	Inne (w tym inne substancje chemiczne)	11,9
Razem		100

Źródło: Litwin, Piotrowska, 1998.

Na tej podstawie, uwzględniając wcześniejsze założenia, można przyjąć, że w strumieniu odpadów komunalnych, występują:

Tabela 9 Skład odpadów niebezpiecznych typu komunalnego na terenie gminy Kolno.

Lp.	Rodzaj odpadu niebezpiecznego	Udział tona/rok
1	Aerozole	0,12
2	Akumulatory	0,76
3	Baterie	0,16
4	Farby i lakiery	0,74
5	Farmaceutyki	0,18
6	Rozpuszczalniki	0,54
7	Świetłówki	0,02
8	Zużyte oleje	0,05
9	Inne (w tym inne substancje chemiczne)	0,35
Razem		2,92

W tej grupie znajduje się również złom elektryczny i elektroniczny, obejmujący zużyte lub wycofane z eksploatacji urządzenia. Można go podzielić na główne grupy, takie jak: urządzenia radiowe i telewizyjne, sprzęt komputerowy, urządzenia gospodarstwa domowego, wyposażenie biur, sprzęt łącznościowy (centrale i aparaty telefoniczne), urządzenia laboratoryjne i techniki medycznej, aparatura i podzespoły urządzeń wojskowych, aparatura i instalacje mierzące, sterujące i regulujące. Każde z tych urządzeń składa się z kombinacji różnych komponentów (m.in. płytki obwodów drukowanych, pakiety elektroniczne, kable, TS zawierające substancje obniżające palność, wyłączniki ręczne, akumulatory i baterie, kondensatory, styczniki itp.) zawierających różnorodne substancje, które z jednej strony stanowią surowce, zaś z drugiej strony są źródłem istotnych zagrożeń dla środowiska.

Najbardziej zagrażającymi substancjami występującymi w odpadach elektrycznych i elektronicznych są: ołów, rtęć, kadm, chrom (Cr+6), substancje chlorowcowane, bromowane substancje obniżające palność, arsen i azbest.

Szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska właściwości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu są powszechnie znane.

Mniej znane jest oddziaływanie na środowisko substancji bromowanych, stosowanych powszechnie w urządzeniach elektronicznych, jako środek zabezpieczający je przed zapaleniem. Używane są one głównie przy produkcji płytek obwodów drukowanych, złączy stykowych, kabli, różnego rodzaju obudów z tworzyw sztucznych. Natomiast w urządzeniach chłodniczych znajdują się substancje stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej: CFC i HCFC.

W zakresie odpadów elektrycznych i elektronicznych nie są prowadzone żadne statystyki dotyczące ilości ich powstawania. Sposób postępowania z tym rodzajem odpadów, reguluje ustawa z 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U Nr 180, poz. 1495).

3.2.3.2 Istniejąca gospodarka odpadami niebezpiecznymi.

Wśród odpadów niebezpiecznych pewien zakres odzysku dotyczy grupy olejów odpadowe. W przypadku większości firm i przedsiębiorstw usługowych, oleje odpadowe poprzez firmy pośredniczące, przekazywane były do wtórnego wykorzystania np. do rafinerii.

Również nieliczne zużyte filtry olejowe, zaolejone zużyte sorbenty, czyściwo oraz opakowania po olejach, są odzyskiwane i przekazywane do unieszkodliwiania.

Wprowadzone nowe regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami, a szczególnie ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, zobowiązały przedsiębiorców (producentów i importerów), wprowadzających na rynek oleje smarowe do uzyskania określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych, w tym przypadku olejów odpadowych.

Nadal nierozwiązanym problemem są małe ilości olejów odpadowych wytwarzane w dużym rozproszeniu, np. w gospodarstwach domowych. W tym przypadku zbiórka jest utrudniona i nieekonomiczna.

Na terenie gminy nie ma ewidencji wraków samochodowych porzuconych. Wyeksploatowane pojazdy pozostawiane są najczęściej na terenach gospodarstw.

Problem tego rodzaju odpadów, jak już wspomniano, jest marginalny, lecz pozostaje kwestią nie rozwiązana.

Również nie rozwiązany pozostaje problem zbiórki baterii i akumulatorów. W kraju brak jest technologii ich odzysku i unieszkodliwiania.

Także zagospodarowanie odpadów, zawierających azbest nie jest uregulowane na terenie gminy Kolno.

Brakuje również uregulowanej gospodarki w zakresie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Odpad ten w większości kierowany jest na składowisko.

Przy omawianiu istniejącego systemu zagospodarowania odpadów niebezpiecznych, istotną rolę odgrywa ich transport z miejsc wytwarzania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania.

Realizowany jest on z wykorzystaniem środków transportu, będących w gestii:

- wytwórców odpadów,
- właścicieli instalacji do odzysku bądź unieszkodliwiania,
- specjalistycznych firm transportowych.

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest zobowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Transport odpadów niebezpiecznych powinien odbywać się z zachowaniem obowiązujących przepisów takich jak:

- ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 57, poz. 608),
- rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie kursów dokształcających kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne (Dz. U. Nr 57, poz. 609).

Zgodnie z ww. rozporządzeniami przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej, dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - jednolity tekst Umowy ADR z 1999 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 287).

Teren gminy Kolno, w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, obsługują firmy spoza gminy. Działania te nie są kontrolowane przez gminę, a przekazywanie odpadów odbywa się na podstawie indywidualnych umów między stronami.

W chwili obecnej brak jest dokładnych danych o ilości podmiotów gospodarczych, działających na terenie gminy Kolno, posiadających decyzję administracyjną w zakresie:

- wytwarzania i gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych.

Wiele podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w tym zakresie posiada łączne zezwolenie na odzysk, unieszkodliwianie i transport odpadów niebezpiecznych.

3.2.4 Koszty prowadzonej gospodarki odpadami na terenie gminy.

W kosztach systemu gospodarki odpadami możemy wyodrębnić następujące składniki jednostkowe:

- koszty administracji, planowania, szkoleń i kształcenia personelu,
- koszty informowania i kształcenia społeczeństwa,
- koszty zbierania i transportu odpadów,
- koszty odzysku odpadów,
- koszty unieszkodliwiania odpadów.

Na dzień 31.12.2005 r. koszty gospodarki odpadami komunalnymi wyniosły 26 593 zł i obejmowały one wynagrodzenia pracowników, zakup niezbędnych usług pozostałych.

Koszty te przeliczeniu na ilość odebranych odpadów 300 Mg/a i mieszkańców gminy (3 735), umożliwiają określenie kosztów poniesionych w związku z unieszkodliwianiem odpadów. Koszt ten wyniósł 7,12 zł/os (88,64 zł/Mg)

Struktura finansowania istniejącej gospodarki odpadami opiera się na środkach, pochodzących z opłat za wywóz odpadów przez wytwarzających. Dodatkowym źródłem finansowania są środki pochodzące z funduszy ekologicznych.

3.2.5 Podsumowanie stanu obecnego i identyfikacja problemów.

Obecny sposób unieszkodliwiania odpadów w gminie Kolnie opiera się głównie na nieselektywnej zbiórce, transporcie i składowaniu ich na składowisku w Sękitach, gm. Bisztynek.

Szacuje się, iż w ciągu roku trafia na nie około 300 ton odpadów z gminy.

Odpady komunalne i zbliżone do nich, wytwarzane w sektorze gospodarczym, trafiają również na składowisko w Sękitach.

Gminne składowisko w msc. Górowo, uruchomione w 1994 r. wymagało wielu nakładów, by dotować je do obowiązujących przepisów. W związku z powyższym zostało ono zamknięte w 2004 r. i oczekuje na rozpoczęcie procesu rekultywacji.

Ze strumienia odpadów komunalnych nie wyodrębnia się odpadów niebezpiecznych.

Pomalu można zaobserwować działania, podejmowane przez sektor gospodarczy oraz osoby fizyczne, które są ukierunkowane na ograniczenie powstających ilości odpadów. Często brakuje jednak

wiedzy, jak w sposób właściwy je zrealizować. Część odpadów z sektora gospodarczego, jest odzyskiwana i albo wykorzystywana we własnym zakresie, albo przekazywana do wyspecjalizowanych firm na podstawie indywidualnych umów.

Na terenie gminy brakuje systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów i sposobu ich zagospodarowania.

Nadal powszechnym jest spalanie odpadów w domowych piecach czy też zakopywanie.

Realizacja zadań, ze względu na ograniczone środki własne, przede wszystkim związana jest z możliwościami pozyskania zewnętrznych, tanich środków, przeznaczonych na działania, służące ochronie środowiska oraz infrastrukturze komunalnej.

Istotnym problemem jest brak właściwej konsekwencji w egzekwowaniu ustalonych zasad korzystania ze środowiska i długotrwałe procedury odtworzenia naruszonego środowiska.

Na podstawie opisu aktualnego stanu gospodarki odpadami, opisanego w poprzednich rozdziałach, poniżej przedstawiono najważniejsze problemy zidentyfikowane na terenie gminy:

- funkcjonujący na terenie gminy system gospodarki odpadami nie spełnia wymagań z zakresu minimalizacji ilości odpadów oraz ich odzysku,
- na terenie objętym opracowaniem, brakuje pełnych i zintegrowanych systemów selektywnego gromadzenia odpadów,
- prowadzona działalność wielu podmiotów, a także zachowania mieszkańców gminy nie sprzyjają wykorzystaniu wybranych grup odpadów, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego w przypadku gdy odpady już powstały, należy maksymalnie odzyskać z nich surowce i materiały,
- z braku selektywnej zbiórki odpadów wynika także:
 - nieuregulowana gospodarka odpadami niebezpiecznymi,
 - nieuporządkowany system gospodarki odpadami wielkogabarytowymi,
 - składowisko w msc. Górowo wymaga rekultywacji,
 - system prowadzonej gospodarki nie uwzględnia i nie jest przystosowany do ilości odpadów powstających w turystyce,
 - brak inwentaryzacji „dzikich wysypisk” oraz działań zmierzających do ich likwidacji,
 - niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, brak systemu edukacji ekologicznej, szczególnie dzieci i młodzieży, z zakresu gospodarki odpadami.

4. PROGNOZY ZMIAN W GOSPODARCE ODPADAMI.

4.1 Dokumenty i założenia strategiczne.

Podczas pracy nad Planem wykorzystano wytyczne zawarte w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz w Planie Gospodarki Odpadami Powiatu Olsztyńskiego.

Jako priorytetowe do przyjętej strategii postępowania z odpadami, założono:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,

- powtórne wykorzystanie odpadów, których powstawania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem, o ile jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie,
- składowanie tylko tych odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne - odzyskać bądź unieszkodliwić, w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzkiego i środowiska.

W konstruowaniu Planu kierowano się zasadą, że w gospodarce odpadami podstawowym priorytetem jest prewencja, tj. zapobieganie powstawaniu odpadów. W praktyce zapobieganie powstawaniu wielu rodzajów odpadów jest jednak niemożliwe, stąd należy minimalizować ich ilość i zmniejszać ich szkodliwość dla środowiska.

W przypadku, gdy odpady już powstały, konieczne jest maksymalne wykorzystanie odzyskanych z nich surowców i materiałów - możliwie blisko miejsca ich powstawania (zasady bliskości i samowystarczalności). Celem tych działań jest ograniczenie przewozu odpadów do minimum.

Zasadę najbliższego otoczenia oraz samowystarczalności zastosowano jedynie do odpadów przeznaczonych do składowania, a nie do odzysku.

Odpady, których nie da się wykorzystać ze względów technicznych, ekonomicznych lub ekologicznych (np. w przypadku PCB), przewiduje się unieszkodliwiać wszelkimi metodami, poza składowaniem. Składowane powinny być tylko te odpady, których nie można wykorzystać lub w inny sposób unieszkodliwić.

W niniejszym Planie dąży się do tego, aby nie składować odpadów, które uprzednio nie zostały przetworzone metodami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

4.2 Założenia i prognozy w gospodarce odpadami na terenie gminy.

W procesie planowania długoterminowego istotne jest uwzględnienie wszelkich przemian, zachodzących w określonym sektorze.

Jednym z ważniejszych czynników jest prognoza zmian ilości wytwarzanych odpadów. Wyróżnić można następujące powody zmian ilości odpadów:

- **zmiany społeczno-demograficzne:**
 - liczba ludności, z uwagi na notowany w ostatnich latach spadek wartości przyrostu naturalnego do ok. 0,1 %, który prawdopodobnie ustabilizuje się na takim poziomie na okres najbliższych 20 lat, nie ulega większym wahaniom, szczególnie rozpatrując w odniesieniu do niewielkiej liczby mieszkańców gminy czynnik ten nie jest zasadniczym dla wielkości produkowanych odpadów - wg prognoz GUS spodziewane zmiany demograficzne na terenie wiejskim będą oznaczały się do 2010 roku słabym wpływem mieszkańców na poziomie - 0,1 %.

Tabela 10 Podstawowe dane demograficzne w gminie Kolno (stan na 31.12.2006 r.).

Gmina	Ludność			Kobiety na 100 mężczyzn
	Ogółem	W tym kobiety %	Liczba	
Gm. Kolno	3 482	50,17	1 745	20

Zródło: Główny Urząd Statystyczny

- wzrost konsumpcji to powód znacznego zwiększenia się ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w ostatnich latach, tendencja ta ciągle się nasila,
- **zmiany gospodarcze i ekonomiczne:**
 - czynniki makroekonomiczne (m.in. zmiany PKB, siły nabywczej konsumentów, inflacja, bezrobocie) w sposób dość wolny przekładać się będzie na strukturę gospodarki odpadami w skali gminy, pewien wpływ może mieć ogólna koniunktura czy opłacalność pewnych gałęzi przemysłu, np. dalsza sytuacja sektora drzewnego będzie miała duże znaczenia dla gospodarki -odpadami z sektora gospodarczego,
 - technologia - zgodnie z obserwowanymi trendami, rozwijają się technologie małoodpadowe lub bezodpadowe, wymuszane ekonomią, zmiany te w skali gminy zachodzą powoli i w tylko w pewnym stopniu wpływają na zmianę ogólnej ilości powstających odpadów,
- **zmiany wymagań i standardów w zakresie postępowania z odpadami, przepisów prawnych:** czynniki te rzutują w pewnym stopniu na zmiany ilości wytwarzanych odpadów, głównie poprzez instrumenty prawno-ekonomiczne (opłaty i kary), ale też m.in. przez nałożenie obowiązku odzysku, recyklingu czy wykorzystania odpadów w miejscu powstania,
- **rozwój systemu gospodarki odpadami:** można założyć, że przez kilka najbliższych lat będzie można obserwować duży wzrost ilości odpadów zbieranych i przekazywanych do zagospodarowania, m.in. z powodu objęcia dodatkowej liczby mieszkańców systemem odbioru.

Reasumując, można założyć, że ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy w okresie projektowania niniejszym Planem, nie będą znacząco odbiegały od ilości wytwarzanych obecnie.

Zostanie również utrzymany na zbliżonym poziomie do obecnego wskaźnik wytwarzania odpadów na mieszkańca na rok.

Innym aspektem, związanym z planowaniem gospodarki odpadami jest prognoza zmian wymagań i standardów w zakresie postępowania z odpadami i przepisów prawnych.

Wprowadzane zmiany w polskim i europejskim ustawodawstwie, wymuszają coraz wyższe standardy co do sposobu prawidłowego postępowania z odpadami. Zatem to te czynniki, zwłaszcza w świetle konieczności dostosowania polskich instalacji do wymagań regulacji unijnych w tym zakresie, determinować będą gospodarkę odpadami.

Podmioty, które już dzisiaj zainwestują w programy selektywnej zbiórki odpadów lub zastosują technologie, pozwalające na wykorzystanie frakcji organicznej odpadów, unikną w przyszłości konieczności modyfikacji swojego modelu gospodarki odpadami, a dodatkowo będą mogły liczyć na preferencyjne finansowanie inwestycji z tego zakresu.

5. CELE I ZADANIA PLANU.

5.1 Formułowanie strategii i planu działań.

5.1.1 Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami.

Nadrzędnym celem Planu jest zmniejszenie ilości odpadów, które podlegają ostatecznemu składowaniu.

Jest to korzystne zarówno dla środowiska, jak i stwarza także inne, wymierne, ekonomiczne korzyści. Są to m.in.: odzysk energii oraz surowców, stworzenie nowych miejsc pracy, oszczędność terenów w gospodarce przestrzennej.

Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Kolno uwzględni wytyczne zawarte w Krajowym, Wojewódzkim i Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami.

5.1.1.1 Planowany model gospodarki odpadami.

Proponowany model gospodarki odpadami oparty jest na zintegrowanym zastosowaniu efektywnych i proekologicznych metod recyklingu i unieszkodliwiania odpadów.

Obejmuje on stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą.

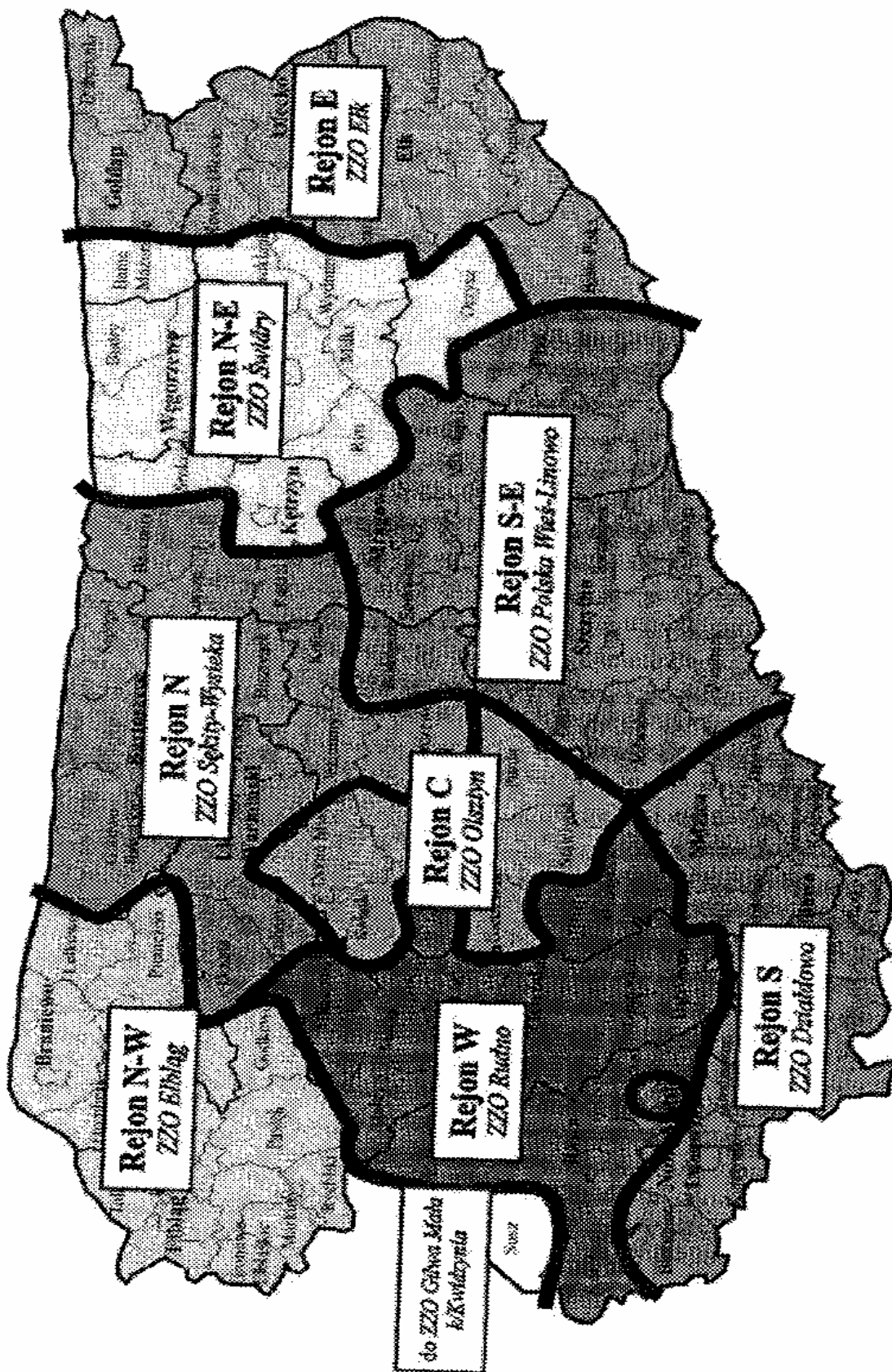
Przyjęta strategia obejmuje również właściwe wyposażenie planowanego systemu minimalizowania powstawania odpadów i ich selektywnej zbiórki.

Zasadniczą częścią Planu jest odpowiednio przygotowana i wdrażana edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami.

Gmina Kolno dopuszcza również możliwość wspólnej realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami z innymi gminami Regionu N, który został wyznaczony w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Istotne jest to zwłaszcza w świetle planowanej realizacji spełniającego wymogi techniczne i prawne zakładu utylizacji odpadów przez gminy należące do Regionu, a docelowo w ramach projektu pilotowanego przez miasto Olsztyn. Działania takie muszą być jednak zgodne z przyjętą strategią działań, w oparciu o obowiązujące przepisy oraz uzasadnione w sposób techniczny i ekonomiczny.

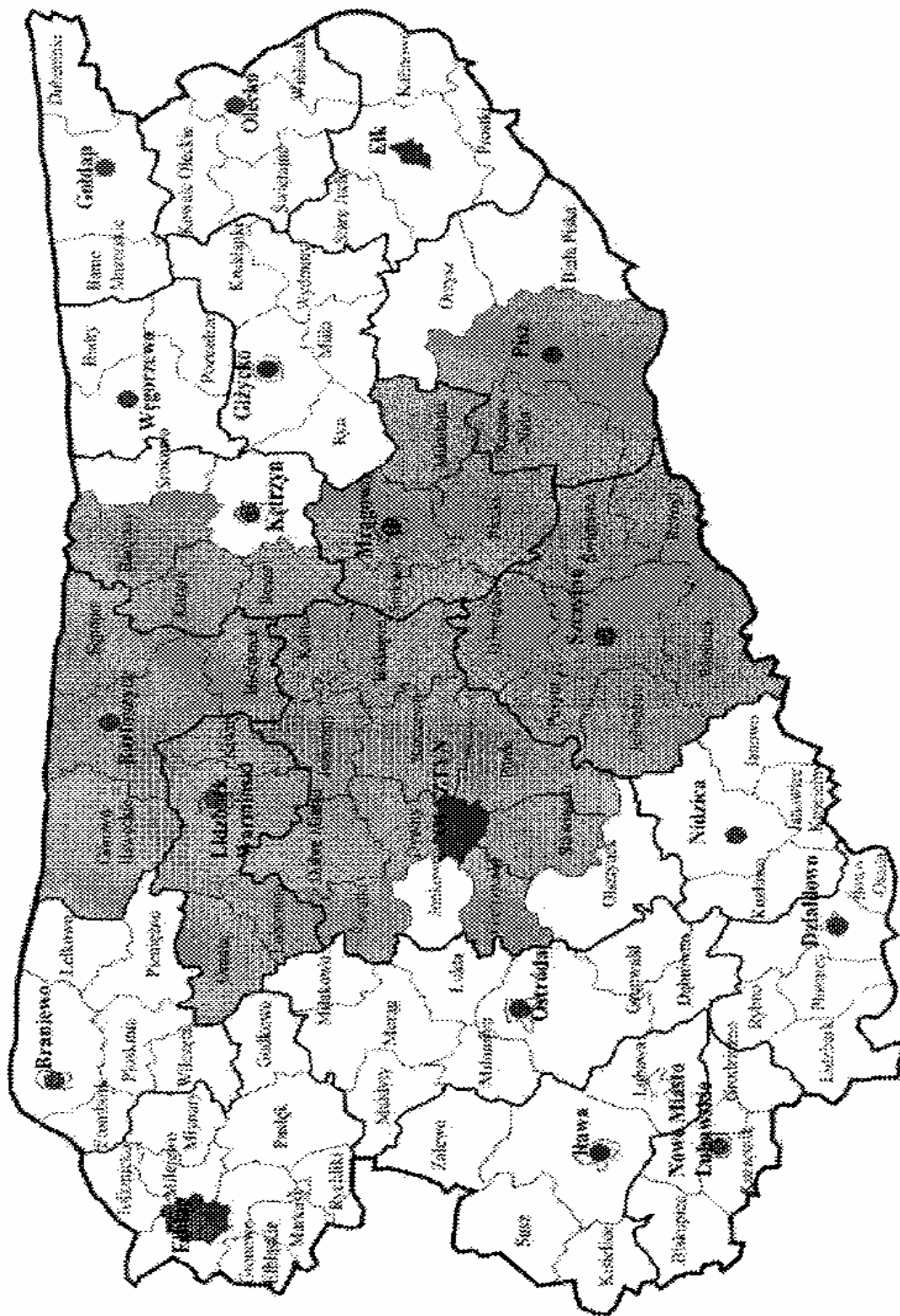
Poniżej przedstawiono przyjęty podział na Rejony Gospodarki Odpadami w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz zakładany zasięg „projektu olsztyńskiego”.

Rejony Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2007

Zakres geograficzny docelowego Rejonu Centralnego jako przedsięwzięcia zgłoszonego do Funduszu Spójności w ramach porozumienia między 40 samorządami z województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2007

Zasadniczymi celami przyjętego modelu gospodarki jest:

- ustanowienie efektywnej struktury instytucjonalnej dla sektora gospodarki odpadami,
- ograniczenie niepożądanych kosztów, związanych z funkcjonującym systemem gospodarki i wprowadzenie jako powszechnie obowiązującej zasady „zanieczyszczający płaci”,
- zapewnienie powszechnej akceptacji przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- skuteczna egzekucja przepisów w tym względzie,
- zachowanie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i strategiami.

Główne działania przyjętego modelu gospodarki na terenie gminy, można przedstawić w formie poniższego zestawienia:

- podnoszenie poziomu świadomości społecznej,
- wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów,
- objęcie zorganizowanym systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców gminy najpóźniej do końca 2010r, zgodnie z zapisami Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami,
- organizacja zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie,
- zmniejszenie do 2014r. masy składowanych odpadów komunalnych max. do 85% odpadów wytworzonych,
- stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z niezbędną w tym zakresie infrastrukturą,
- rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” oraz zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych miejsc składowania odpadów.

Podobnie, jak w Programie Ochrony Środowiska, w ramach analizy, przyjęto następujący podział, stosując podane kryteria:

- 1) znaczenie i pilność realizacji:
 - strategiczny
 - główne (kierunki działań)
 - szczegółowe (konkretne działania w ramach określonego kierunku),
- 2) czas pełnej realizacji (od rozpoczęcia zadania do osiągnięcia celu wg przyjętego miernika):
 - krótkookresowe (do 1 roku)
 - średniookresowe (od 1 do 4 lat)
 - długookresowe (powyżej 4 lat).

Przyjęto następujące obszary działania:

- I – zadania gminy, gdzie jednostka samorządu posiada uprawnienia ustawowe oraz realizuje bezpośrednio zadania własne;
- II – działania jednostek zależnych od samorządu, w stosunku do których gmina posiada uprawnienia właścicielskie lub nadzorcze i może nakładać na te jednostki określone zobowiązania;
- III – działania i zachowania mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych, gdzie gmina może oddziaływać w ograniczonym zakresie

Cel strategiczny gminy Kolno w zakresie gospodarki odpadami:

„Zapobieganie powstawaniu i minimalizacja oddziaływania odpadów na środowisko naturalne gminy.”

Cele główne i szczegółowe do wdrożenia i osiągnięcia w okresie planowania:

I. Edukacja ekologiczna.

Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy:

- 1) prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych,
- 2) organizacja i wspieranie warsztatów, konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych,
- 3) udział społeczeństwa w tworzeniu i realizacji zasad gospodarki odpadami w gminie,
- 4) podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną w gminach i powiecie,
- 5) szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych,
- 6) wydawanie broszur, ulotek, folderów, kalendarzy itp.,
- 7) opracowanie i stworzenie gminnych systemów przeciwdziałania powstawaniu nielegalnych składowisk,
- 8) organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska (mieszkańcy, władze lokalne, organizacje społeczne, turyści),
- 9) popularyzacja używania opakowań zwrotnych,
- 10) stworzenie banku informacji o możliwościach zagospodarowania odpadów,
- 11) wspieranie kółek ekologicznych,
- 12) wprowadzenie nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska na szczeblu lokalnym.

II. Zapobieganie powstawaniu odpadów.

Minimalizacja produkowanych odpadów:

- 1) systematyczna kontrola przestrzegania zasad gospodarki odpadami w jednostkach gospodarczych i na posesjach indywidualnych, w tym kontrola magazynowania substancji niebezpiecznych: produktów ropopochodnych, chemikaliów i środków ochrony roślin,
- 2) ograniczanie ilości powstających odpadów „u źródła”,
- 3) zaostrzenie lokalnych przepisów, mających wpływ na postawy uczestników systemu, w tym mających na celu zmniejszenie ilości i toksyczności wytwarzanych odpadów „u źródła”, np. dotyczących ograniczeń sprzedaży lub użytkowania niektórych produktów mogących pogorszyć stan środowiska,
- 4) monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- 5) racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, materiałów i energii,
- 6) popieranie stosowania instalacji wysokosprawnych (niskoodpadowych),
- 7) stosowanie nowych, oszczędzających materiał, technologii w przemyśle, w tym technologii bezodpadowych,

- 8) objęcie systemem odbioru wszystkich mieszkańców,
- 9) stworzenie systemu gromadzenia odpadów dla gminy z gospodarstw wiejskich i domów letniskowych,
- 10) organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach,
- 11) rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci,
- 12) poprawa organizacji i logistyki w systemie gospodarki odpadami,
- 13) poprawa logistyki, praktyk operacyjnych w zakładach przemysłowych,
- 14) substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska,
- 15) zwiększanie ilości odpadów zagospodarowywanych bezpośrednio na terenie zakładu (recykling wewnętrzny),
- 16) zmniejszanie strat surowca podczas transportu i magazynowania (eliminacja źródeł wycieków, ubytków itd.),
- 17) ograniczanie przez wytwórców stosowanych opakowań do minimum i zwiększanie udziału w materiałach opakowaniowych substancji ulegających biodegradacji,
- 18) ograniczanie przez konsumentów do koniecznego minimum stosowania opakowań jednorazowego użytku,
- 19) stosowanie na mniejszą skalę produktów jednorazowego użytku na rzecz przedmiotów o dłuższym okresie trwałości,
- 20) zmniejszanie ilości powstającego żużli i popiołu,
- 21) wtórny obieg odpadów wielkogabarytowych, np. naprawianie i ponowne używanie lub użytkowanie ze zmienionym, w stosunku do pierwotnego, przeznaczeniem.

III. Program selektywnej zbiórki odpadów.

Odzysk i recykling odpadów:

- 1) znaczący wzrost odzysku surowców wtórnych,
- 2) wzrost wykorzystywania surowców wtórnych,
- 3) organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej,
- 4) stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- 5) przygotowanie niezbędnego wyposażenia w sprzęt (pojemniki, prasy, belownice, rozdrabniarki, samochody do odbioru),
- 6) oddzielenie od strumienia odpadów komunalnych i innych niż niebezpieczne tzw. balastu oraz odpadów objętych (masy ziemne, gruz budowlany, popioły),
- 7) kompostowanie odpadów organicznych: zachęcanie do tworzenia małych przyzmi kompostowych w ogródkach przydomowych oraz kompostownie na składowiskach odpadów,
- 8) uregulowanie problemu zbiórki padliny,
- 9) zachęty ekonomiczne uwzględniające zasadę „zanieczyszczający płaci”, np. wprowadzenie wyższej opłaty za odbiór odpadów zmieszanych.

5.1.1.2 Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi, wielkogabarytowymi, budowlanymi i niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych.

Do założeń przyjętej gospodarki przyjęto również wskaźniki ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami w zakresie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu.

Tabela 11 Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018.

L. p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2007 r.		2010 r.		2018 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opakowania (ogółem)	50	25	60	55-80	60	55-80
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	25	-	22,5	-	22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	40	-	50	-	50
4.	Opakowania ze stali	-	20	-	50	-	50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	48	-	60	-	60
6.	Opakowania ze szkła	-	38	-	60	-	60
7.	Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	15	-	-	-	-
8.	Opakowania z drewna	-	-	-	15	-	15

Źródło: Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Poniższa tabela przedstawia założenia przyjęte dla gminy uwzględniając wskaźniki z WPGO.

Tabela 12 Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi, wielkogabarytowymi, budowlanymi i niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych w gminie Kolno w latach 2007-2010.

Rok	Ilości odpadów w tonach ⁴							
	odpady opakowaniowe - razem	opakowaniowe z materiałów naturalnych	z tworzyw sztucznych	ze szkła	ze stali	z aluminium	z papieru i tektury	z drewna
2006								
Ilość odpadów wytworzonych	239,94	6,79	72,08	47,01	14,36	14,36	76,78	8,57
Ilość odpadów poddana odzyskowi	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ilość odpadów poddana recyklingowi	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2007								
Ilość odpadów wytworzonych	242,34	6,86	72,80	47,48	14,51	14,51	77,55	8,65
Ilość odpadów poddana odzyskowi	121,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilość odpadów poddana recyklingowi	60,59	1,03	18,20	18,04	2,90	5,80	37,22	0,00
2010								
Ilość odpadów wytworzonych	241,13	6,82	72,43	47,24	14,43	14,43	77,16	8,61
Ilość odpadów poddana odzyskowi	144,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilość odpadów poddana recyklingowi	168,79	0,00	16,30	28,34	7,22	7,22	46,29	129,12

5.1.1.3 Planowana gospodarka odpadami ulegającymi biodegradacji.

Na terenie gminy Kolno nie prowadzono, jak dotąd, gospodarki odpadami ulegającym biodegradacji.

Przy ilości tych odpadów oszacowanych w skali gminy na poziomie 99,24 ton/rok (bez uwzględnienia dużego strumienia odpadów zielonych z ogrodów, parków, targowisk, zieleńców i cmentarzy szacunkowo jest to poziom 37,81 ton/rok, generalnie nie trafiającego zasadniczo na składowiska) jest to niepokojące.

Konieczna jest zmiana obecnego systemu zbierania odpadów, bazującego na odbiorze odpadów zmieszanych.

Redukcję ilości odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, a trafiających na składowiska, wymuszają wymagania art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC. Działania te powinny zapewnić zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:

- w 2010 r. więcej niż 75 %,
- w 2013 r. więcej niż 50 %,
- w 2020 r. więcej niż 35 %,

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Do założeń przyjętej gospodarki przyjęto również wskaźniki ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami w zakresie gospodarki odpadami ulegającymi biodegradacji.

Poniższa tabela przedstawia założenia przyjęte dla gminy Kolno w WPGO.

Tabela 13 Planowana gospodarka odpadami ulegającymi biodegradacji w gminie Kolno.

Rok	tona
2006	
Ilość odpadów ⁵ komunalnych ulegających biodegradacji	238,89
Ilość zagospodarowanych odpadów	b.d.
2010	
Całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	248,45
Dopuszczalne składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	225,84
2013	
Całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	245,96
Dopuszczalne składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	150,56

⁴ Na podstawie założeń niniejszego Planu.

⁵ Na podstawie założeń niniejszego Planu.

5.1.2 Zakres działań.

Podstawę kwalifikacji celów i zadań do realizacji w pierwszym etapie (2007-2010) stanowiły:

- wymogi wynikające z obowiązujących przepisów prawa i przyjętych strategii oraz programów krajowych, wojewódzkich i powiatowych,
- dokumenty strategiczne dla rozwoju gminy,
- ustalenia Panelu Roboczego, powołanego do prac nad Planem,
- ustalenia w ramach analizy stanu istniejącego,
- wyniki ankiet oraz wnioski instytucji.

Jednocześnie, w trakcie prac nad Planem, przeprowadzono wstępną analizę scenariuszową w celu możliwości wyboru najlepszego dla gminy systemu gospodarki odpadami.

Uwzględniono m.in. organizację gospodarkę odpadami, system zbierania odpadów, system zbierania surowców wtórnych, system transportu czy możliwości odzysku i unieszkodliwiania. Rozpatrywano również wariant zachowania istniejącego „status quo”.

Na podstawie wstępnych analiz, konsultacji oraz uzgodnień, zostały wskazane zadania do realizacji.

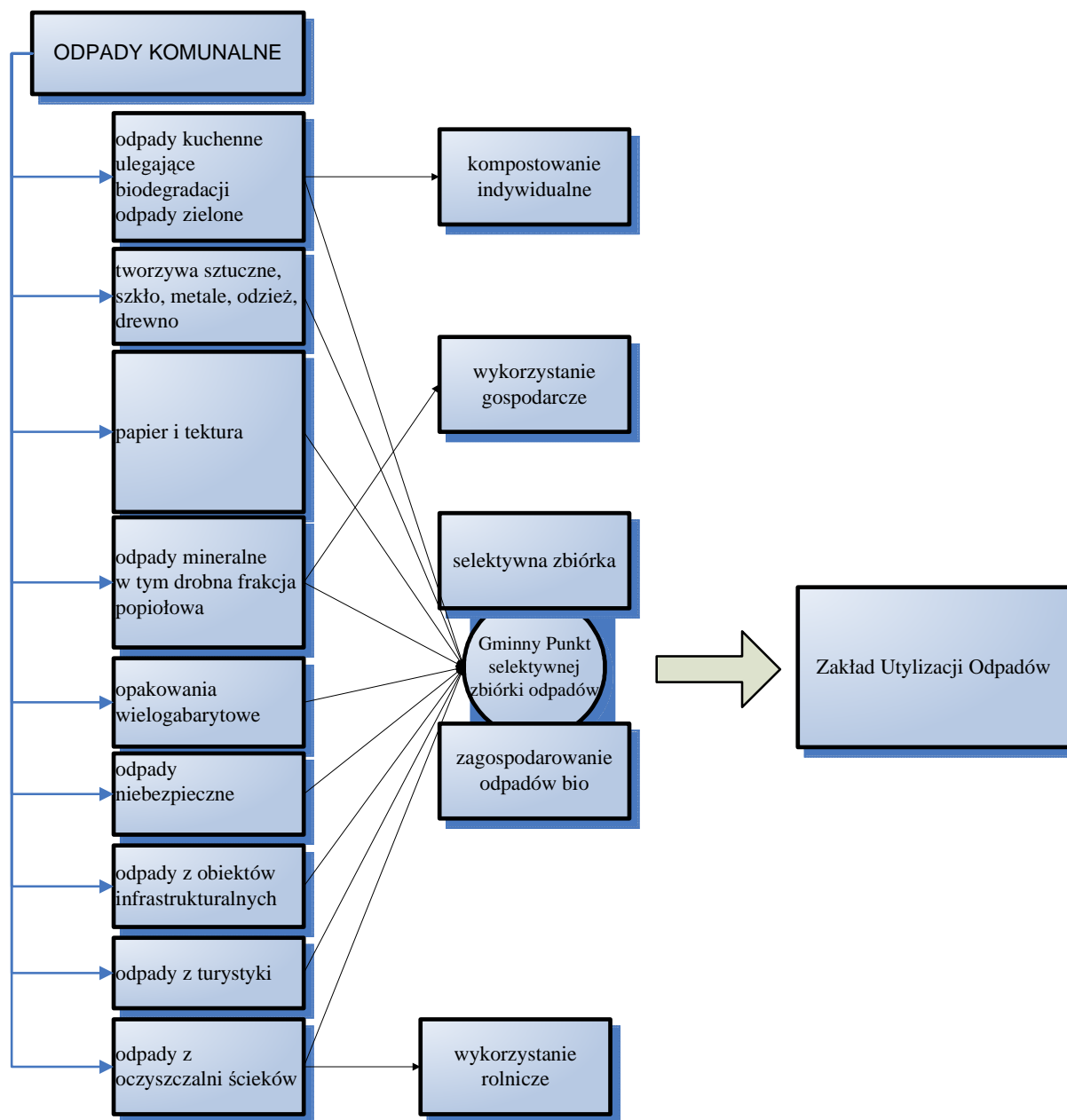
Szczegółowe analizy z uwzględnieniem wszystkich etapów oceny zadań, będą realizowane przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych, uwzględniając między innymi analizę uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, analizę popytu, analizę opcji, szczegółowe analizy wybranych rozwiązań technologicznych, analizę finansową i finansowanie, analizę kosztów i korzyści społeczno-ekonomicznych czy analizę ryzyka.

Każde przedsięwzięcie inwestycyjne będzie też uwzględniało przeprowadzenie pełnego – zgodnego z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, bądź uproszczonego postępowania w zakresie oddziaływania na środowisko.

Zakładany stan gospodarki odpadami komunalnymi w gminie ilustruje poniższy schemat:

Gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Kolno - stan docelowy.

**GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINIE KOLNO
STAN DOCELOWY**

WYTWARZANIE
ODPADÓW

ODZYSK

UNIESZKODLIWIANIE

5.1.2.1 Edukacja ekologiczna.

Realizacja Planu i przygotowanie sprawnego systemu gospodarki odpadami nie jest możliwa bez czynnego i zaangażowanego udziału lokalnego społeczeństwa.

Planowanie całego systemu i wszystkie jego zadania powinny uzyskać akceptację społeczną. Konieczność takiego postępowania wynika zresztą wprost z obowiązujących uregulowań prawnych.

Jednak by odpowiedzialnie podejmować odpowiedzialne decyzje, wymagana jest odpowiednia wiedza o roli, znaczeniu, oddziaływaniu gospodarki odpadowej na środowisko, a także powiązań ekologicznych, podstawowych zasad działania inwestycji ekologicznych, ekonomii i zarządzania.

Niewątpliwie wymaga to ciągłej, systematycznej akcji podnoszenia świadomości ekologicznej wszystkich mieszkańców gminy.

To także wspieranie postaw i zachowań, które odgrywają pozytywną rolę w kształtowaniu planowanego systemu gospodarki odpadami.

Planowane w tym zakresie są następujące działania:

- prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych,
- organizacja i wspieranie warsztatów, konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych,
- udział społeczeństwa w tworzeniu i realizacji zasad gospodarki odpadami w gminie,
- podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną w gminach i powiecie,
- szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych,
- wydawanie broszur, ulotek, folderów, kalendarzy itp.,
- opracowanie i stworzenie gminnych systemów przeciwdziałania powstawaniu nielegalnych składowisk,
- organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska (mieszkańcy, władze lokalne, organizacje społeczne, turyści),
- popularyzacja używania opakowań zwrotnych,
- stworzenie banku informacji o możliwościach zagospodarowania odpadów,
- wspieranie kółek ekologicznych,
- wprowadzenie nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska na szczeblu lokalnym.

5.1.2.2 Zapobieganie powstawaniu odpadów.

Zapobieganie powstawaniu odpadów jest celem priorytetowym Planu. To również, najbardziej preferowany sposób działań w zakresie gospodarki odpadami.

Z pewnością jest to zadanie długoterminowe, lecz konieczne do osiągnięcia zakładanych celów.

W ramach Planu cel ten będzie realizowany poprzez:

- systematyczną kontrolę przestrzegania zasad gospodarki odpadami w jednostkach gospodarczych i na posesjach indywidualnych, w tym kontrolę magazynowania substancji niebezpiecznych: produktów ropopochodnych, chemikaliów i środków ochrony roślin,
- ograniczanie ilości powstających odpadów „u źródła”,
- zaostrzenie lokalnych przepisów, mających wpływ na postawy uczestników systemu, w tym mających na celu zmniejszenie ilości i toksyczności wytwarzanych odpadów „u źródła”, np. dotyczących ograniczeń

sprzedaży lub użytkowania niektórych produktów mogących pogorszyć stan środowiska,

- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, materiałów i energii,
- popieranie stosowania instalacji wysokosprawnych (niskoodpadowych),
- stosowanie nowych, oszczędzających materiał, technologii w przemyśle, w tym technologii bezodpadowych,
- objęcie systemem odbioru wszystkich mieszkańców,
- stworzenie systemu gromadzenia odpadów dla gmin z gospodarstw wiejskich i domów letniskowych,
- organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach,
- rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci,
- poprawa organizacji i logistyki w systemie gospodarki odpadami,
- poprawa logistyki, praktyk operacyjnych w zakładach przemysłowych,
- substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska,
- zwiększanie ilości odpadów zagospodarowywanych bezpośrednio na terenie zakładu (recykling wewnętrzny),
- zmniejszanie strat surowca podczas transportu i magazynowania (eliminacja źródeł wycieków, ubytków itd.) ograniczanie przez wytwórców stosowanych opakowań do minimum i zwiększanie udziału w materiałach opakowaniowych substancji ulegających biodegradacji,
- ograniczanie przez konsumentów do koniecznego minimum stosowania opakowań jednorazowego użytku,
- stosowanie na mniejszą skalę produktów jednorazowego użytku na rzecz przedmiotów o dłuższym okresie trwałości,
- zmniejszanie ilości powstającego żużlu i popiołu,
- wtórny obieg odpadów wielkogabarytowych, np. naprawianie i ponowne używanie lub użytkowanie ze zmienionym, w stosunku do pierwotnego, przeznaczeniem.

5.1.2.3 Program selektywnej zbiórki odpadów.

Element ten jest istotną częścią przyjętej strategii rozwoju gospodarki odpadami na terenie gminy Kolno.

Program ten realizowany będzie poprzez:

- znaczący wzrost odzysku surowców wtórnych,
- wzrost wykorzystywania surowców wtórnych,
- organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej,
- stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów,
- przygotowanie niezbędnego wyposażenia w sprzęt (pojemniki, prasy, belownice, rozdrabniarki, samochody do odbioru),
- oddzielenie od strumienia odpadów komunalnych i innych niż niebezpieczne tzw. balastu oraz odpadów obojętnych (masy ziemne, gruz budowlany, popioły),
- kompostowanie odpadów organicznych: zachęcanie do tworzenia małych przydomowych kompostowych w ogródkach przydomowych,
- uregulowanie problemu zbiórki padliny,

- zachęty ekonomiczne uwzględniające zasadę „zanieczyszczający płaci”, np. wprowadzenie wyższej opłaty za odbiór odpadów zmieszanych.

Niestety, podobnie jak w województwie, system selektywnej zbiórki odpadów nie jest rozbudowany, ani też zbyt popularny. Selektywna zbiórka odpadów przynosi tymczasem bardzo wiele ważnych efektów:

- zapewnia odzysk surowców wtórnych,
- ogranicza szkodliwość odpadów,
- oszczędza powierzchnię składowisk,
- zapobiega powstawaniu „dzikich wysypisk” odpadów,
- poprawia stan sanitarny i estetykę terenu,
- przyczynia się do poprawy świadomości i kultury ekologicznej.

Wdrożenie selektywnej nierozzerwalnie wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiedniego wyposażenia. Kluczowym w tym przypadku jest wybór odpowiedniej metody zbierania różnych odpadów.

Z pewnością, wprowadzenie dedykowanych każdemu rodzajowi odpadów pojemników, oznaczonych kolorystycznie, ułatwia selektywną zbiórkę. Trzeba jednak wziąć pod uwagę pewne ograniczenia, wynikające z takiej metodyki. Najważniejsze z nich to: wysokie nakłady inwestycyjne (uwzględniając zarówno same pojemniki, jak i też konieczność zakupu specjalistycznych pojazdów), ograniczenia logistyczne (jest to dobry rodzaj zbiórki w zabudowie skoncentrowanej), czy też wysokie koszty eksploatacji takiego systemu (naprawy, koszty transportu).

W przypadku obszarów o rozproszonej zabudowie, warto uwzględnić system zbiórki z podziałem na odpady mokre i suche, które następnie będą segregowane w gminnym punkcie selektywnej zbiórki odpadów, lub system workowy dla poszczególnych odpadów.

System ten, połączony z okresowymi odbiorami odpadów nietypowych oraz systematycznym monitoringiem i kontrolą zagospodarowania odpadów, umożliwia w racjonalne, przy małych kosztach wdrożenie systemu selektywnej zbiórki na terenie całej gminy.

Selektywny system zbiórki odpadów umożliwi również stworzenie dodatkowych miejsc pracy przy zbiórce, sortowaniu i zagospodarowaniu odpadów.

Ponadto istotnym czynnikiem wpływającym na powodzenie wdrożenia systemu selektywnej zbiórki jest akceptacja społeczna. Z tego powodu istotne jest wyprzedzające i równoległe prowadzenie akcji

edukacyjnej, wskazującej szerokie korzyści wprowadzenia takiego systemu (m.in. środowiskowych, ekonomicznych, społecznych, etc.).

Należy doprowadzić do wzrostu wykorzystywania odpadów wtórnych, poprzez organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. Szczególnie konieczne jest zorganizowanie punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej, głównie zużytych baterii i świetlówek, zawierających ołów, rtęć i kadm.

Trzeba mieć również na uwadze, wdrożenie selektywnej zbiórki również przy odbiorze i składowaniu odpadów zmieszanych.

Kolejnym celem szeroko rozumianej selektywnej zbiórki odpadów jest stopniowe ograniczanie ilości odpadów składowanych na składowisku. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez wyłącznie z ogólnego strumienia odpadów biodegradowalnych i ich zagospodarowanie.

Istotnym odpadem, którym należy również uwzględnić przy realizacji Planu, są osady ściekowe. Opierając się na Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych można przyjąć, że ilość osadów ściekowych, wytwarzanych na oczyszczalniach komunalnych, będzie wynosiła 0,247 kg s.m./m³ oczyszczanych ścieków. Tym samym, docelowo (w momencie osiągnięcia pełnego wykorzystania oczyszczalni) będzie powstawać na oczyszczalni ścieków w gminie Kolno około 30 ton/rok osadów.

Ustabilizowane osady ściekowe można wykorzystać rolniczo, również na plantacjach roślin energetycznych, także poprzez produkcję kompostu. Innym sposobem ich wykorzystania jest fermentacja i wykorzystanie biogazu.

6. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.

Układ tematyczny harmonogramu odpowiada układowi Planu na lata 2007-2010.

Zawiera on cele oraz konieczne do ich realizacji zadania podstawowe i zadania szczegółowe (przedsięwzięcia), ujęte w trzech częściach:

- I - Edukacja ekologiczna.
- II - Zapobieganie powstawaniu odpadów.
- III - Program selektywnej zbiórki odpadów.

6.1 Edukacja ekologiczna.

I. EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy				
	prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	organizacja i wspieranie warsztatów, konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	udział społeczeństwa w tworzeniu i realizacji zasad gospodarki odpadami w gminie	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną w gminach i powiecie	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE
	szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE
	wydawanie broszur, ulotek, folderów, kalendarzy itp.	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	opracowanie i stworzenie gminnych systemów przeciwdziałania powstawaniu nielegalnych składowisk.	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, środki własne użytkowników
	organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska (mieszkańcy, władze lokalne, organizacje społeczne, turyści)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	popularyzacja używania opakowań zwrotnych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	stworzenie banku informacji o możliwościach zagospodarowania odpadów	2008	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wspieranie kółek ekologicznych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wprowadzenie nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska na szczeblu lokalnym	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników

6.2 Zapobieganie powstawaniu odpadów.

II. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Minimalizacja produkowanych odpadów				
	systematyczna kontrola przestrzegania zasad gospodarki odpadami w jednostkach gospodarczych i na posesjach indywidualnych, w tym kontrola magazynowania substancji niebezpiecznych: produktów ropopochodnych, chemikaliów i środków ochrony roślin	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, środki własne użytkowników
	ograniczenie ilości powstających odpadów „u źródła”	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zaostrenie lokalnych przepisów, mających wpływ na postawy uczestników systemu, w tym mających na celu zmniejszenie ilości i toksyczności wytwarzanych odpadów „u źródła”, np. dotyczących ograniczeń sprzedaży lub użytkowania niektórych produktów mogących pogorszyć stan środowiska	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy
	racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, materiałów i energii	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	popieranie stosowania instalacji wysokosprawnych (niskoodpadowych)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	stosowanie nowych, oszczędzających materiał, technologii w przemyśle, w tym technologii bezodpadowych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	objęcie systemem odbioru wszystkich mieszkańców	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	stworzenie systemu gromadzenia odpadów dla gminy z gospodarstw wiejskich i domów letniskowych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników

	organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	poprawa organizacji i logistyki w systemie gospodarki odpadami	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	poprawa logistyki, praktyk operacyjnych w zakładach przemysłowych	2007-2010	I, II, III	instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska	2007-2010	I, II, III	instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zwiększanie ilości odpadów zagospodarowywanych bezpośrednio na terenie zakładu (recykling wewnętrzny)	2007-2010	I, II, III	instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zmniejszanie strat surowca podczas transportu i magazynowania (eliminacja źródeł wy-cieków, ubytków itd.)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	ograniczanie przez wytwórców stosowanych opakowań do minimum i zwiększanie udziału w materiałach opakowaniowych substancji ulegających biodegradacji	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	ograniczanie przez konsumentów do koniecznego minimum stosowania opakowań jednorazowego użytku	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	stosowanie na mniejszą skalę produktów jednorazowego użytku na rzecz przedmiotów o dłuższym okresie trwałości	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	zmniejszanie ilości powstającego żużlu i popiołu	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne użytkowników
	wtórny obieg odpadów wielkogabarytowych, np. naprawianie i ponowne używanie lub użytkowanie ze zmienionym, w stosunku do pierwotnego, przeznaczeniem	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników

6.3 Program selektywnej zbiórki odpadów.

III. PROGRAM SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW				
Zadania (działania) podstawowe	Zadania szczegółowe (przedsięwzięcia)	Termin realizacji	Obszary działania	Źródła finansowania
1	2	3	4	5
Odzysk i recykling odpadów				
	znaczący wzrost odzysku surowców wtórnych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	wzrost wykorzystywania surowców wtórnych	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	stworzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	przygotowanie niezbędnego wyposażenia w sprzęt (pojemniki, prasy, belownice, rozdrabniarki, samochody do odbioru)	2007-2010	I	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	oddzielenie od strumienia odpadów komunalnych i innych niż niebezpieczne tzw. balastu oraz odpadów obojętnych (masy ziemne, gruz budowlany, popioły)	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	kompostowanie odpadów organicznych: zachęcanie do tworzenia małych przydomowych kompostowanych w ogródkach przydomowych	zadanie ciągłe 2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	uregulowanie problemu zbiórki padliny	2007-2010	I, II, III	środki własne gminy, instrumenty finansowe UE, krajowe fundusze ekologiczne, środki własne użytkowników
	zachęty ekonomiczne uwzględniające zasadę „zanieczyszczający płaci”, np. wprowadzenie wyższej opłaty za odbiór odpadów zmieszanych	zadanie ciągłe 2007-2010	I	środki własne gminy

7. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PLANU.

7.1 Wybrane narzędzia i instrumenty realizacji Planu.

Prawidłowa realizacja Planu wiąże się ściśle z zastosowaniem, określonych w Programie Ochrony Środowiska, właściwych narzędzi i instrumentów. Jest to tym bardziej istotne, że w związku z wejściem Polski do struktur Unii Europejskiej, koniecznym zadaniem jest dostosowanie gospodarki odpadowej do unijnych wymogów.

- instrumenty prawne

1. Standardy jakościowe lub emisyjne.
2. Pozwolenia
3. Odpowiedzialność:

- a) odpowiedzialność administracyjną,
- b) odpowiedzialność karna,
- c) odpowiedzialność cywilna.

- instrumenty finansowe

1. Opłaty za korzystanie ze środowiska, w tym opłata produktowa i depozytowa.
2. Kary.
3. Zwolnienia i ulgi podatkowe.

- instrumenty społeczne

Bardzo ważny instrument oddziaływania na stan środowiska i jego ochronę, zwłaszcza w sferze gospodarki odpadowej, gdzie tak istotne jest uzyskanie społecznej akceptacji przyjętych rozwiązań. Szczególną rolę w tej grupie pełni edukacja ekologiczna. Równie ważna jest komunikacja społeczna, zwłaszcza realizowana jako współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie wymienione instrumenty mają zastosowanie w gospodarce odpadami. Zwłaszcza w świetle częstych zmian prawa i braku wielu przepisów wykonawczych, istotne jest wzajemne zrozumienie i tworzenie wspólnych i akceptowanych przedsięwzięć.

Ważnym narzędziem jest odpowiednie stosowanie i egzekwowanie obowiązujących przepisów prawnych.

7.2 Integracja Planu Gospodarki Odpadami z innymi dokumentami strategicznymi dla gminy

Konieczne jest również podjęcie prac w zakresie przygotowania instrumentów w aspekcie prawa lokalnego. Zmiany w systemie planowania przestrzennego powinny uwzględniać konieczność rozwiązań systemowych w zakresie gospodarki odpadowej, zaproponowanych w niniejszym Planie.

Plan Gospodarki Odpadami został zintegrowany z następującymi, obowiązującymi dokumentami dla gminy Kolno:

- 1) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kolno,
- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kolno,
- 3) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2005-2013,
- 4) Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kolno.

7.3 Udział społeczeństwa.

W zakresie gospodarki odpadami bardzo istotny jest udział w jej kształtowaniu lokalnego społeczeństwa. Tematyka odpadów, ich zagospodarowania, lokalizacji składowisk, zakładów czy przyjętych rozwiązań wzbudza wiele kontrowersji i często kojarzona jest z negatywnym oddziaływaniem na „moje otoczenie”.

Dlatego tak istotne jest, uwzględnienie w procesie planistycznym i decyzyjnym, opinii i ocen mieszkańców gminy.

Jednak by proces wymiany poglądów, zdań, miał rzeczowy charakter, wszystkie strony prowadzonego dialogu muszą powiększać swój zasób wiedzy.

Edukacja ekologiczna i dostęp do informacji to najprostsze formy współpracy między uczestnikami planowani i realizacji gospodarki odpadowej.

Realizacja tych zadań będzie podjęta następujących działań:

- utworzenia gminnego systemu udostępniania informacji o odpadach,
- opracowania i wdrożenia elektronicznych baz danych o odpadach,
- upowszechniania podejmowanych działań w zakresie gospodarki odpadowej.

8. OCENA REALIZACJI PLANU.

8.1 Kontrola realizacji Planu.

Podstawowym źródłem informacji o środowisku jest państwowy monitoring środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

Sposób monitorowania gospodarki odpadami został określony w ustawie o odpadach. Podstawowe informacje o odpadach będą gromadzone w bazach, prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego. System ten stanowić będzie podstawowe źródło informacji o odpadach przy opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie realizacji planów gospodarki odpadami.

Na podstawie zbiorczych zestawień danych oraz informacji uzyskanych od Wojewody i Starosty, Marszałek Województwa prowadzić będzie wojewódzką bazę danych o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami wraz z rejestrem udzielonych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz sporządzać raport wojewódzki, który przekazywać będzie Ministrowi Środowiska, prowadzącego centralną bazę danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami.

W ramach kontroli Planu istotne jest wykorzystanie i poszerzenie istniejącej bazy monitoringu środowiska. Dużą rolę w tym zakresie będzie odgrywać ściśła współpraca z organami Inspekcji Ochrony Środowiska.

Oprócz cyklicznie przeprowadzanych badań monitoringowych, bardzo ważną rolę odrywają również zbieranie danych o odpadach na podstawie, między innymi:

- danych zbieranych w ramach statystyki publicznej,
- pomiarów stanu środowiska, wielkości i rodzajów emisji i ich ewidencji, do przeprowadzenia których są zobowiązane podmioty korzystające ze środowiska (prowadzący instalację i użytkownicy urządzeń).

Głównym koordynatorem realizacji „Planu Gospodarki Odpadami” będzie Wójt, który jako organ wykonawczy gminy, zobligowany jest ustawowo do wykonywania zadań na terenie gminy w zakresie ochrony środowiska.

W celu prawidłowego wdrażania Planu, Wójt będzie monitorował realizację Planu poprzez:

- wykorzystanie swoich kompetencji w zakresie gospodarki odpadami,
- wykorzystania współpracy z organami Powiatu, ościennymi gminami, oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

- współpracę z Marszałkiem i Wojewodą Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz podległymi im służbami,
- współpracę z jednostkami gospodarczymi i społecznymi, a także pozarządowymi organizacjami ekologicznymi w zakresie wdrażania programu oraz edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Zgodnie z wymogami prawa, art. 14 ust. 13 ustawy o odpadach, Wójt powinien co 2 lata dokonywać oceny realizacji Planu i przygotowywać sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami. Sprawozdanie to powinno być przedstawione Radzie Gminy.

Pierwsze sprawozdanie z realizacji niniejszego Planu powinno być dokonane w połowie 2008., a druga w połowie 2010 r.

Sprawozdanie z realizacji Planu powinno zawierać:

- kontrolę wykonania zadań, określonych w harmonogramie realizacji Planu na lata 2007-2010;
- ocenę realizacji celów i działań określonych w Planie, opartą na wskaźnikach charakteryzujących gospodarkę odpadami.

Przy nowelizacji Planu, powinny być wykorzystane wyniki przeprowadzonych ocen realizacji niniejszego planu oraz uwzględnione nowe uwarunkowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

8.2 Wskaźniki oceny realizacji Planu.

Ocena realizacji Planu powinna być przeprowadzona w oparciu o podstawowe wskaźniki, obrazujące stan gospodarki odpadami i dokonujące się w niej zmiany.

Wskaźniki te zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 14 Wskaźniki oceny realizacji Planu.

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy (2006)	Źródło informacji o wskaźnikach
1	2	3	4	5
I. EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy				
	ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	szt./rok		dane własne gminy
	wzrost nakładów na edukację ekologiczną	zł %		dane własne gminy
	ilość organizacji pozarządowych działających aktywnie na rzecz ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	szt.		dane własne gminy
	zgodność wydawanych decyzji administracyjnych z realizowaną polityką ochrony środowiska w gminie	%		dane własne gminy
II. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
Minimalizacja produkowanych odpadów				
	ilość: naliczonych opłat naliczonych kar przeprowadzonych kontroli wyegzekwowanych postępowań	zł. szt.		dane własne gminy
	ograniczenie ilości powstających odpadów - razem w tym: komunalnych w sektorze gospodarczym niebezpiecznych	tona/rok %		statystyka publiczna
	organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach	szt.		dane własne gminy
	Rekultywacja istniejącego składowiska i likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci	szt.		dane własne gminy, WIOŚ
	wtórny obieg odpadów wielkogabarytowych	szt.		dane własne gminy
III. PROGRAM SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW				
Odzysk i recykling odpadów				
	ludność objęta zorganizowaną zbiórką odpadów, w tym selektywną	% %		dane własne gminy
	poziom odzysku odpadów - łącznie opakowaniowych - tworzywa sztuczne - szkło - papier i tektura - aluminium - stal wielkogabarytowych niebezpiecznych budowlanych opon	tona/rok %		dane własne gminy
	ilość odpadów biodegradowalnych wydzielonych ze ogólnego strumienia odpadów	tona %		dane własne gminy

Powyższe zestawienie zawiera podstawowy zestaw wskaźników, może być ono uzupełnione w miarę pojawienia się odpowiednich informacji.

Obecnie, niektóre wskaźniki, ważne dla oceny Programu, są dla obszaru gminy niedostępne.

Dostępność do tych informacji warunkowana jest następującymi czynnikami:

- rozszerzeniem i wzmocnieniem monitoringu środowiska i zwiększeniem dostępności danych;
- rozszerzeniem zakresu badań statystycznych w zakresie środowiska przez państwową statystykę;
- przeprowadzeniem odpowiednich badań, np. społecznych, służących ocenie świadomości ekologicznej mieszkańców i innych.

9. NAKŁADY FINANSOWE NA REALIZACJĘ PLANU.

9.1 Finansowanie działań.

Realizacja zadań wymienionych w Planie wymaga koncentracji znacznych środków w krótkim czasie. Jako najważniejsze potraktowano te zadania Planu, których realizacja prowadzi do spełnienia norm prawa ochrony środowiska i dostosowania do wymogów związanych z integracją Polski z Unią Europejską.

Zakłada się stosowanie takich metod realizacji poszczególnych zadań Planu, które charakteryzują się uzyskaniem optymalnych efektów ekologicznych i ekonomicznych. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez sporządzenie analiz finansowo-ekonomicznych oraz ekologicznych każdego z zadań. Taki tryb postępowania pozwoli na wybór optymalnych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i finansowych.

Zakłada się, że profesjonalne planowanie zadań ochrony środowiska, umożliwi osiągnięcie odpowiednich wskaźników finansowych i ekonomicznych, a co za tym idzie - dofinansowanie z dostępnych instrumentów finansowych Unii Europejskiej (m.in. fundusze strukturalne, inicjatywa EQUAL, programy pilotażowe, pomoc bezpośrednia, umowy i porozumienia międzynarodowe).

Priorytetem Planu jest pozyskanie jak największego ich udziału w realizacji poszczególnych działań. Dla potrzeb Planu przyjęto średnie dofinansowanie z UE na poziomie 50%.

Jako uzupełnienie absorbowanych środków, przewiduje się udział środków z krajowych funduszy ekologicznych (m.in. Narodowego, Wojewódzkiego, Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacji Ekofundusz, GEF Polska. Dla programowania działań, przyjęto udział tych funduszy na poziomie 25 % kosztów.

Pozostałe 25 % środków na realizację zadań, przewiduje się jak środki własne - zarówno samorządu

gminy, partnerów w realizacji zadań, jak i użytkowników środowiska. W ramach tych środków przewiduje się również udział kredytów bankowych oraz innych form możliwej do pozyskania pomocy finansowej na realizację planowanych działań.

Warto zaznaczyć, że znaczący wzrost nakładów na przedsięwzięcia ochrony środowiska, będzie następował w przypadku równoległego stosowania zachęt prawnych i ekonomicznych. Jest to zgodne z polityką Unii Europejskiej, gdzie dobry stan środowiska jest traktowany jako jeden z najistotniejszych czynników decydujący o standardzie życia.

Przy realizacji określonych zadań możliwe będzie również zaangażowanie środków z budżetu państwa, agencji i funduszy celowych, Lasów Państwowych oraz innych instytucji.

Kolejnym krokiem będzie wygenerowanie dalszych środków finansowych, które będą mogły być przeznaczone na utrzymanie infrastruktury technicznej oraz instrumentów, niezbędnych do realizacji zadań Planu.

9.2 Nakłady finansowe.

Szacunkowe koszty wdrażania Planu, przedstawione w tabeli poniżej, obejmują cztery lata (2007-2010). Prognozowanie kosztów w dłuższej perspektywie czasu prowadziłoby do zmniejszenia dokładności szacunków, ze względu na możliwość występowania trudnych do oceny czynników zewnętrznych, np. wysokość kosztów, wysokość inflacji, zmieniające się prawo.

Realizacja Planu z określonymi terminami rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych zadań (krótko- i średnioterminowych), pozwala na cykliczne szacowanie kosztów w okresach 4-letnich oraz uaktualnianie i weryfikację planowanych nakładów w okresach 2-letnich, równoległe z okresową oceną stanu realizacji zadań Planu (osiągania celów i poniesionych nakładów finansowych).

Tabela 15 Struktura finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami.

Struktura finansowania zadań Planu	Kwotowo [zł]	Procentowo [%]
Środki własne	196 250,00	25
Krajowe fundusze ekologiczne (finansowanie bezzwrotne i zwrotne)	196 250,00	25
Instrumenty finansowe UE	392 500,00	50
Razem	785 000,00	100,00

10. ZAŁĄCZNIKI.

10.1 Spis tabel.

10.2 Dokumenty strategiczne.

10.3 Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Planu.

SPIS TABEL.

Tabela 1	Przyjęte wskaźniki wytwarzania odpadów na terenie gminy Kolno.
Tabela 2	Liczba mieszkańców gminy Kolno na 31.12.2006 r.
Tabela 3	Morfologia odpadów komunalnych zmieszanych wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.
Tabela 4	Zestawienie składu morfologicznego odpadów komunalnych zmieszanych z podziałem na poszczególne frakcje na terenie gminy Kolno.
Tabela 5	Ilość odpadów powstających w obiektach turystycznych na terenie gminy Kolno.
Tabela 6	Skład chemiczny osadów z oczyszczalni ścieków.
Tabela 7	Źródła pochodzenia odpadów komunalnych.
Tabela 8	Wykorzystywane pojemniki na terenie gminy.
Tabela 9	Rodzaje wykorzystywanych pojemników.
Tabela 10	Rodzaj i ilość sprzętu do zbierania i transportu odpadów komunalnych.
Tabela 11	Stan techniczny składowiska.
Tabela 12	Skład odpadów niebezpiecznych typu komunalnego - dane literaturowe.
Tabela 13	Skład odpadów niebezpiecznych typu komunalnego na terenie gminy Kolno.
Tabela 14	Podstawowe dane demograficzne w gminie Kolno (stan na 31.12.2006 r.).
Tabela 15	Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018.
Tabela 16	Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi, wielkogabarytowymi, budowlanymi i niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych w gminie Kolno w latach 2007-2010.
Tabela 17	Planowana gospodarka odpadami ulegającymi biodegradacji w gminie Kolno.
Tabela 18	Wskaźniki oceny realizacji Planu.
Tabela 19	Struktura finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami.

WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.

Podczas pracy wykorzystano następujące dokumenty:

- 1) Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006, Warszawa 2003.
- 2) II Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa, czerwiec 2000 r.
- 3) Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa grudzień 2002 r.
- 4) Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000-2006; Ministerstwo Środowiska, 2000 r.
- 5) Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami.
- 6) Uchwała Nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami 2010.
- 7) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Warszawa 2003.
- 8) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Warszawa 2001.
- 9) Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, Warszawa 2002 r.
- 10) Narodowa strategia rozwoju regionalnego; Ministerstwo Gospodarki, 2000 r.
- 11) Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju - Polska 2025, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2001 r.
- 12) Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju; Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r.
- 13) Polityka leśna państwa (wraz z dokumentami uzupełniającymi, takimi jak Krajowy program zwiększania lesistości, Strategia ochrony leśnej różnorodności biologicznej i in.); Ministerstwo Środowiska, 1996 r.
- 14) Strategia rozwoju energetyki odnawialnej; Ministerstwo Środowiska, 2000 r.
- 15) Krajowa strategia ograniczenia emisji metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych; Ministerstwo Środowiska, 1999 r.
- 16) Strategia rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski; Rada Programowa Porozumienia ZPP, 1999 r.
- 17) Studium Diagnostyczne Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, wyd. 2000.
- 18) Ramowy Program Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski na lata 2001-2010, wyd.2001.
- 19) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2000 r.
- 20) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2020r., Sejmik Województwa, 2005 r.
- 21) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2002 r.
- 22) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003.
- 23) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003.
- 24) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2007.
- 25) Wojewódzki program zwiększanie lesistości na lata 2001-2010; Sejmik Województwa, 2001 r.
- 26) Regionalny program rozwoju rolnictwa na lata 2002-2006; Sejmik Województwa, 2002 r.
- 27) Strategia rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego; Sejmik Województwa, 2001 r.
- 28) Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Olsztyńskiego; Rada Powiatu w Olsztynie, Olsztyn 2000 r.
- 29) Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego, Olsztyn 2004.
- 30) Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Olsztyńskiego, Olsztyn 2004.
- 31) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kolno, uchwała Nr XII/61/1999 Rady Gminy w Kolnie z 21.12.1999 r.
- 32) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kolno, uchwała Nr XIX/111/2004 Rady Gminy w Kolnie z 31.08.2004 r.
- 33) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno, uchwała Nr XXIII/143/2005 Rady Gminy w Kolnie z 28.02.2005 r. z późn. zm.
- 34) Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kolno.
- 35) Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego WIOŚ Olsztyn 1999-2004.

WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH PRZEWDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU.

Lp.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia [tys. zł]
1	Likwidacja i rekultywacja składowiska	2007-2010	rekultywacja 0,75 ha terenu składowiska	300,00
2	Udział w budowie systemu gospodarki odpadami	2007-2010	zagospodarowanie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych na terenie gminy	485,00*)
	RAZEM			785,00

*) kwota ta została obliczona w oparciu o szacunkowy koszt realizacji inwestycji (rząd 5-15 mln zł - przyjęto kwotę 10 mln zł), proporcjonalnie podzieloną na liczbę mieszkańców gmin, korzystających ze składowiska w Sękitach (Bisztynek, Barczewo, Kiwity, Kolno, Jeziorany = 38,5 tys. mieszkańców), uwzględniając 50 % udział środków UE.

2179

UCHWAŁA Nr XIII/67/07

Rady Gminy w Kolnie

z dnia 28 września 2007 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kolno.

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, Nr 153, poz. 1271 z 2003 Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568 z 2004 Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 z 2005 Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457 z 2006 Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 973) Rada Gminy w Kolnie uchwała, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr XI/61/07 Rady Gminy w Kolnie z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kolno wprowadza się następujące zmiany:

1) § 68 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „§ 68 ust. 2 Radny ma obowiązek wyłączyć się z udziału w głosowaniu sprawy, która dotyczy jego interesu prawnego”,

2) § 72. ust. 3 skreśla się.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kolno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Andrzej Bancierz

2180

PREZES

URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Nr OPO-4210-37(10)/2007/181/IV/AS

Poznań, dnia 24 października 2007 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 47 ust. 1 i 2 oraz art. 23 ust. 2 pkt 2 i 3 w związku z art. 30 ust. 1 i art. 45 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123, Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905) oraz w związku z art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z 2001 r. Nr 49, poz. 509 z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387 z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660 z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181 poz. 1524),

po rozpatrzeniu wniosku

z 30 sierpnia 2007 r.

uzupełnionego pismami z 5 września 2007 r. (l.dz. ZEC-Ś/804/07) z 18 września 2007 r. (l.dz. ZEC-Ś/835/07), z 28 września 2007 r. (l.dz. PP-S/879/07) oraz z 19 października 2007 r. (L.DZ. PP-Ś/933/07)

PRATERM Północ sp. z o.o. z siedzibą w Świeciu

posiadającego numer identyfikacji podatkowej (NIP): 559-000-37-39
zwanego w dalszej części decyzji „Przedsiębiorstwem”

postanawiam

zatwierdzić taryfę dla ciepła ustaloną przez Przedsiębiorstwo, stanowiącą załącznik do niniejszej decyzji na okres do 30 listopada 2008 r.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 61 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, na wniosek Przedsiębiorstwa posiadającego koncesje:

- na wytwarzanie ciepła nr WCC/296/181/U/OT1/98/WF z 22 października 1998 r. wraz ze zmianami: nr WCC/296A/181/W/3/2001/Bk z 7 czerwca 2001 r., nr WCC/296B/181/W/OPO/2004/AJ z 11 lutego 2004 r., nr WCC/296C/181/W/OPO/2004/AJ z 21 lipca 2004 r., nr WCC/296D/181/W/OPO/2006/AJ z 2 czerwca 2006 r., nr WCC/296E/181/W/OPO/2007/AJ z 19 lutego 2007 r., nr WCC/296-ZTO/181/W/OPO/2007/MP z 19 czerwca 2007 r., nr WCC/296-ZTO-A/181/W/OPO/2007/AJ z 2 sierpnia 2007 r., nr WCC/296-ZTO-B/181/W/OPO/2007/AJ z 15 października 2007 r.,
- na przesyłanie i dystrybucję ciepła nr PCC/310/181/U/OT1/98/WF z 22 października 1998 r. wraz ze zmianami: nr PCC/310/181/U/OT1/98/DN z 18 grudnia 1998 r., nr PCC/310/S/181/U/3/99 z 17 grudnia 1999 r., nr PCC/310A/181/W/2000/EG z 26 czerwca 2000 r., nr PCC/310B/181/W/OPO/2002/AJ z 27 listopada 2002 r., nr PCC/310C/181/W/OPO/2004/AJ z 11 lutego 2004 r., nr PCC/310D/181/W/OPO/AJ z 21 lipca 2004 r., nr PCC/310E/181/W/OPO/2006/AJ z 2 czerwca 2006 r., nr WCC/310F/181/W/OPO/2007/AJ z 19 lutego 2007 r., nr PCC/310-ZTO/181/W/OPO/2007/MP z 19 czerwca 2007 r. oraz nr PCC/310-ZTO-A/181/W/OPO/2007/AJ z 2 sierpnia 2007 r., 31 sierpnia 2007 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie zatwierdzenia taryfy dla ciepła, ustalonej przez Przedsiębiorstwo.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 i 2 ustawy - Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji oraz obrotu ciepłem ustala taryfę dla ciepła oraz proponuje okres jej obowiązywania. Przedłożona taryfa podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, o ile jest zgodna z zasadami i przepisami, o których mowa w art. 44-46 ustawy - Prawo energetyczne.

Natomiast w myśl art. 23 ust. 2 pkt 3 lit. a i b ustawy - Prawo energetyczne, do zakresu kompetencji Prezesa URE należy między innymi ustalenie okresu obowiązywania taryfy.

W trakcie postępowania administracyjnego, na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalono, że Przedsiębiorstwo opracowało taryfę zgodnie z zasadami określonymi w art. 45 ustawy - Prawo energetyczne oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z 9 października 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz. U. z 2006 r. Nr 193, poz. 1423) zwanego dalej „rozporządzeniem taryfowym”.

Ceny i stawki opłat skalkulowane zostały przez Przedsiębiorstwo na podstawie uzasadnionych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, zaplanowanych dla pierwszego roku stosowania taryfy na podstawie porównywalnych kosztów poniesionych przez Przedsiębiorstwo w okresie sprawozdawczym (§ 12 ust. 2 rozporządzenia taryfowego). Stawki opłat za przyłączenie do sieci ciepłowniczej skalkulowane zostały zgodnie z § 7 ust. 8 rozporządzenia taryfowego.

Okres obowiązywania taryfy został ustalony zgodnie z wnioskiem Przedsiębiorstwa.

W tym stanie rzeczy orzekłem jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za moim pośrednictwem, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia (art. 30 ust. 2 i 3 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz art. 479⁴⁶ pkt 1 i art. 479⁴⁷ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego).

2. Odwołanie od decyzji powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, związane ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wniosek o uchylenie albo o zmianę decyzji - w całości lub części (art. 479⁴⁹ Kodeksu postępowania cywilnego). Odwołanie należy przesłać na adres Zachodniego Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki, 61-569 Poznań, ul. Wierzbicice 1.

3. Stosownie do art. 47 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 31 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne, taryfa zostanie skierowana do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Województwa Pomorskiego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

4. Stosownie do art. 47 ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne, taryfa może być wprowadzona do stosowania nie wcześniej niż po upływie 14 dni i nie później niż do 45 dnia od dnia jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Województwa Pomorskiego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
Dyrektor
Zachodniego Oddziału Terenowego
Urzędu Regulacji Energetyki
z siedzibą w Poznaniu
Henryk Kanoniczak

PRATERM Północ Spółka z o.o. w Świeciu

86-105 Świecie ul. Ciepła 9

TARYFA DLA CIEPŁA

NINIEJSZ TARYFA STANOWI
ZAŁĄCZNIK DO DECYZJI PREZESA URE
z dnia 24 października 2007 r.
Nr OPO-4210-37(10)/2007/181/IV/AS

Świecie 2007 r.

CZĘŚĆ I

Objaśnienia pojęć i skrótów

- 1) ustawa - ustawa z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905);
- 2) rozporządzenie taryfowe - rozporządzenie Ministra Gospodarki z 9 października 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz. U. z 2006 r. Nr 193, poz. 1423);
- 3) rozporządzenie przyłączeniowe - rozporządzenie Ministra Gospodarki z 15 stycznia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 92);
- 4) sprzedawca - PRATERM Północ Sp. z o.o. z siedzibą w Świeciu, ul. Ciepła 9;
- 5) odbiorca - każdy, kto otrzymuje lub pobiera ciepło na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym;
- 6) źródło ciepła - połączone ze sobą urządzenia lub instalacje służące do wytwarzania ciepła;
- 7) lokalne źródło ciepła - zlokalizowane w obiekcie źródło ciepła, bezpośrednio zasilające instalacje odbiorcze wyłącznie w tym obiekcie;
- 8) sieć ciepłownicza - połączone ze sobą urządzenia lub instalacje, służące do przesyłania i dystrybucji ciepła ze źródeł ciepła do węzłów cieplnych;
- 9) węzeł cieplny - połączone ze sobą urządzenia lub instalacje służące do zmiany rodzaju lub parametrów nośnika ciepła dostarczanego z przyłącza oraz regulacji ilości ciepła dostarczanego do instalacji odbiorczych;
- 10) grupowy węzeł cieplny - węzeł cieplny obsługujący więcej niż jeden obiekt;

- 11) instalacja odbiorcza - połączone ze sobą urządzenia lub instalacje, służące do transportowania ciepła lub ciepłej wody z węzłów ciepłych lub źródeł ciepła do odbiorników ciepła lub punktów poboru ciepłej wody w obiekcie;
- 12) zewnętrzna instalacja odbiorcza - odcinki instalacji odbiorczych łączące grupowy węzeł ciepły lub źródło ciepła z instalacjami odbiorczymi w obiektach, w tym w obiektach, w których zainstalowany jest grupowy węzeł ciepły lub źródło ciepła;
- 13) układ pomiarowo-rozliczeniowy - dopuszczony do stosowania zgodnie z odrębnymi przepisami, zespół urządzeń, służących do pomiaru ilości i parametrów nośnika ciepła, których wskazania stanowią podstawę do obliczenia należności z tytułu dostarczania ciepła;
- 14) zamówiona moc cieplna - ustaloną przez odbiorcę lub podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci ciepłowniczej największą moc cieplną, jaka w danym obiekcie wystąpi w warunkach obliczeniowych, która zgodnie z określonymi w odrębnych przepisach warunkami technicznymi oraz wymaganiami technologicznymi dla tego obiektu jest niezbędna do zapewnienia:
 - a) pokrycia strat ciepła w celu utrzymania normatywnej temperatury i wymiany powietrza w pomieszczeniach,
 - b) utrzymania normatywnej temperatury ciepłej wody w punktach czerpalnych,
 - c) prawidłowej pracy innych urządzeń lub instalacji;
- 15) MONDI S.A. - MONDI PACKAGING PAPER ŚWIECIE S.A., ul. Bydgoska I, Świecie;
- 16) źródło ciepła „Marianki” źródło ciepła w Świeciu przy ul. Ciepłej 9 będące własnością sprzedawcy.

CZĘŚĆ II

Zakres działalności gospodarczej związanej z zaopatrzeniem w ciepło

Sprzedawca prowadzi działalność gospodarczą związaną z zaopatrzeniem w ciepło na podstawie udzielonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koncesji w zakresie:

- wytwarzania ciepła - decyzja nr WCC/296/181/U/OT1/98/WF z 22 października 1998 r. ze zmianami:
 - nr WCC/296A/181/W/3/2001/BK z 7 czerwca 2001 r.,
 - nr WCC/296B/181/W/OPO/2004/AJ z 11 lutego 2004 r.,
 - nr WCC/296C/181/W/OPO/2004/AJ z 21 lipca 2004 r.,
 - nr WCC/296D/181/W/OPO/2006/AJ z 2 czerwca 2006 r.,
 - nr WCC/296E/181/W/OPO/2007/AJ z 19 lutego 2007 r.,
 - nr WCC/296-ZTO/181/W/OPO/2007/MP z 19 czerwca 2007 r.,
 - nr WCC/296-ZTO-A/181/W/OPO/2007/AJ z 2 sierpnia 2007 r.,
 - nr WCC/296-ZTO-B/181/W/OPO/2007/AJ z 15 października 2007 r.,
- przesyłania i dystrybucji ciepła - decyzja nr PCC/310/181/U/OT1/98/WF z 22 października 1998 r., ze zmianami:
 - nr PCC/310/181/U/OT1/98/DN z 18 grudnia 1998 r.,
 - nr PCC/310/S/181/U/3/99 z 17 grudnia 1999 r.,
 - nr PCC/310A/181/W/3/2000/EG z 26 czerwca 2000 r.,
 - nr PCC/310B/181/W/OPO/2002/AJ z 27 listopada 2002 r.,
 - nr PCC/310C/181/W/OPO/2004/AJ z 11 lutego 2004 r.,
 - nr PCC/310D/181/W/OPO/2004/AJ z 21 lipca 2004 r.,
 - nr PCC/310E/181/W/OPO/2006/AJ z 2 czerwca 2006 r.,
 - nr PCC/310F/181/W/OPO/2007/AJ z 19 lutego 2007 r.,
 - nr PCC/310-ZTO/181/W/OPO/2007/MP z 19 czerwca 2007 r.,
 - nr PCC/310-ZTO-A/181/W/OPO/2007/MP z 2 sierpnia 2007 r.

CZĘŚĆ III

Podział odbiorców na grupy

Zgodnie z § 10 rozporządzenia taryfowego ustalono następujące grupy odbiorców:

Odbiorcy ciepła w Świeciu

- Grupa SW.1** - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła „Marianki” wodną siecią ciepłowniczą do węzłów ciepłych będących własnością odbiorców i przez nich eksploatowanych,
- Grupa SW.2** - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła „Marianki” wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów ciepłych będących własnością sprzedawcy,
- Grupa SW.3** - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła „Marianki” wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów ciepłych będących własnością sprzedawcy,
- Grupa SW.4** - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła „Marianki” wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów ciepłych i zewnętrznych instalacji odbiorczych, będących własnością sprzedawcy,
- Grupa SW.5** - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródeł ciepła w Świeciu przy ul. Sądowej 8b lub ul. Sądowej 5 opalanych gazem ziemnym, w których zainstalowana moc cieplna nie przekracza 5 MW, bezpośrednio zasilających zewnętrzne instalacje odbiorcze będące własnością sprzedawcy,

Grupa SW.6 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła MONDI S.A. wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa SW.7 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła MONDI S.A. wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych i zewnętrznych instalacji odbiorczych, będących własnością sprzedawcy,

Odbiorcy ciepła w Bytowie

Grupa BY.1 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Bytowie przy ul. Przemysłowej 5 wodną siecią ciepłowniczą do węzłów cieplnych będących własnością odbiorców i przez nich eksploatowanych,

Grupa BY.2 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Bytowie przy ul. Przemysłowej 5 wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa BY.3 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Bytowie przy ul. Przemysłowej 5 wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa BY.4 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Bytowie przy ul. Przemysłowej 5 wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych i zewnętrznych instalacji odbiorczych będących własnością sprzedawcy,

Grupa BY.5 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródeł ciepła w Bytowie przy ul. Kościuszki 26 lub ul. 1-go Maja 15 opalanych gazem ziemnym, w których zainstalowana moc cieplna nie przekracza 5 MW, bezpośrednio zasilających zewnętrzne instalacje odbiorcze będące własnością sprzedawcy,

Odbiorcy ciepła w Pasłęku

Grupa PK.1 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Pasłęku przy ul. Ogrodowej 14, wodną siecią ciepłowniczą do węzłów cieplnych będących własnością odbiorców i przez nich eksploatowanych,

Grupa PK.2 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Pasłęku przy ul. Ogrodowej 14, wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa PK.3 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Pasłęku przy ul. Ogrodowej 14, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa PK.4 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Pasłęku przy ul. Ogrodowej 14, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych i zewnętrznych instalacji odbiorczych będących własnością sprzedawcy,

Odbiorcy ciepła w Sztumie

Grupa ST.1 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Sztumie przy ul. Nowowiejskiego 14, wodną siecią ciepłowniczą do węzłów cieplnych będących własnością odbiorców i przez nich eksploatowanych,

Grupa ST.2 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Sztumie przy ul. Nowowiejskiego 14, wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa ST.3 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Sztumie przy ul. Nowowiejskiego 14, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa ST.4 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Sztumie przy ul. Nowowiejskiego 14, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych i zewnętrznych instalacji odbiorczych będących własnością sprzedawcy,

Odbiorcy ciepła w Gniewie

Grupa GN.1 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Gniewie przy ul. Hallera 1, wodną siecią ciepłowniczą do węzłów cieplnych będących własnością odbiorców i przez nich eksploatowanych,

Grupa GN.2 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Gniewie przy ul. Hallera 1, wodną siecią ciepłowniczą do indywidualnych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa GN.3 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Gniewie przy ul. Hallera 1, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych będących własnością sprzedawcy,

Grupa GN.4 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Gniewie przy ul. Hallera 1, wodną siecią ciepłowniczą do grupowych węzłów cieplnych i zewnętrznych instalacji odbiorczych będących własnością sprzedawcy,

Grupa GN.5 - odbiorcy ciepła dostarczanego ze źródła ciepła w Gniewie przy ul. Krasickiego 6 opalanego gazem ziemnym, w którym zainstalowana moc cieplna nie przekracza 5 MW, bezpośrednio zasilającego zewnętrzne instalacje odbiorcze będące własnością sprzedawcy.

CZĘŚĆ IV Rodzaje oraz wysokość cen i stawek opłat

4.1 Wysokość cen i stawek opłat dla grup odbiorców w Świeciu.

Grupa odbiorców	Rodzaj ceny i stawki	Cena za zamówioną moc cieplną [zł/MW]		Cena ciepła [zł/GJ]	Cena nośnika ciepła [zł/m ³]	Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe [zł/MW]		Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe [zł/GJ]
		roczna	rata miesięczna			roczna	rata miesięczna	
SW.1	netto	66 329,64	5 527,47	19,48	9,57	17321,10	1 443,43	7,62
	brutto	80922,16	6743,51	23,77	11,68	21 131,74	1 760,98	9,30
SW.2	netto	66 329,64	5 527,47	19,48	9,57	28 546,07	2 378,84	9,20
	brutto	80922,16	6743,51	23,77	11,68	34826,21	2902,18	11,22
SW.3	netto	66 329,64	5 527,47	19,48	9,57	24 794,66	2 066,22	7,91
	brutto	80922,16	6743,51	23,77	11,68	30 249,48	2 520,79	9,65
SW.4	netto	66 329,64	5 527,47	19,48	9,57	25 875,38	2 156,28	9,70
	brutto	80922,16	6743,51	23,77	11,68	31 567,96	2 630,66	11,83
SW.6	netto					17 847,44	1 487,29	5,08
	brutto					21 773,88	1 814,49	6,20
SW.7	netto					18708,91	1 559,08	5,11
	brutto					22 824,87	1 902,08	6,23

W rozliczeniach z odbiorcami grupy SW.6 oraz SW.7, oprócz stawek opłat za usługi przesyłowe określonych powyżej, stosowane będą:

- ceny za zamówioną moc cieplną,
 - ceny ciepła,
 - ceny nośnika ciepła
- zawarte w Taryfie dla ciepła - ustalonej przez MONDI S.A.

Grupa odbiorców	Rodzaj stawki	Stawka opłaty miesięcznej za zamówioną moc cieplną [zł/MW]	Stawka opłaty za ciepło [zł/GJ]
SW.5	netto	3 908,72	42,21
	brutto	4 768,64	51,50

4.2 Wysokość cen i stawek opłat dla grup odbiorców w Bytowie.

Grupa odbiorców	Rodzaj ceny i stawki	Cena za zamówioną moc cieplną [zł/MW]		Cena ciepła [zł/GJ]	Cena nośnika ciepła [zł/m ³]	Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe [zł/MW]		Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe [zł/GJ]
		roczna	rata miesięczna			roczna	rata miesięczna	
BY.1	netto	61 557,22	5 129,77	19,39	11,95	11 017,38	918,12	4,77
	brutto	75099,81	6258,32	23,66	14,58	13441,20	1 120,11	5,82
B Y. 2	netto	61 557,22	5 129,77	19,39	11,95	15 128,15	1 260,68	5,81
	brutto	75099,81	6258,32	23,66	14,58	18456,34	1 538,03	7,09
BY.3	netto	61 557,22	5 129,77	19,39	11,95	16536,69	1 378,06	5,50
	brutto	75 099,81	6258,32	23,66	14,58	20 174,76	1 681,23	6,71
BY.4	netto	61 557,22	5 129,77	19,39	11,95	17639,40	1 469,95	5,68
	brutto	75 099,81	6258,32	23,66	14,58	21 520,07	1 793,34	6,93

Grupa odbiorców	Rodzaj stawki	Stawka opłaty miesięcznej za zamówioną moc cieplną [zł/MW]	Stawka opłaty za ciepło [zł/GJ]
BY.5	netto	6294,11	35,81
	brutto	7678,81	43,69

4.3 Wysokość cen i stawek opłat dla grup odbiorców w Pasłęku.

Grupa odbiorców	Rodzaj ceny i stawki	Cena za zamówioną moc cieplną [zł/MW]		Cena ciepła [zł/GJ]	Cena nośnika ciepła [zł/m ³]	Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe [zł/MW]		Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe [zł/GJ]
		roczna	rata miesięczna			roczna	rata miesięczna	
PK.1	netto	56370,61	4 697,55	22,56	7,70	13 182,93	1 098,58	4,61
	brutto	68772,14	5 732,01	27,52	9,39	16083,17	1 340,27	5,26
PK.2	netto	56370,61	4 697,55	22,56	7,70	18 169,80	1 514,15	8,55
	brutto	68772,14	5 732,01	27,52	9,39	22 167,16	1 847,26	10,43
PK.3	netto	56370,61	4 697,55	22,56	7,70	18472,53	1 539,38	7,07
	brutto	68772,14	5 732,01	27,52	9,39	22 536,49	1 878,04	8,63
PK.4	netto	56370,61	4 697,55	22,56	7,70	18666,53	1 555,54	9,42
	brutto	68772,14	5 732,01	27,52	9,39	22773,17	1 897,76	11,49

4.4 Wysokość cen i stawek opłat dla grup odbiorców w Sztumie.

Grupa odbiorców	Rodzaj ceny i stawki	Cena za zamówioną moc cieplną [zł/MW]		Cena ciepła [zł/GJ]	Cena nośnika ciepła [zł/m ³]	Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe [zł/MW]		Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe [zł/GJ]
		roczna	rata miesięczna			roczna	rata miesięczna	
ST.1	netto	53541,66	4461,81	21,61	8,92	10408,34	867,36	5,52
	brutto	65 320,83	5443,41	26,36	10,88	12698,17	1 058,18	6,73
ST.2	netto	53541,66	4461,81	21,61	8,92	16527,50	1 377,29	7,62
	brutto	65 320,83	5443,41	26,36	10,88	20 163,55	1 680,29	9,30
ST.3	netto	53541,66	4461,81	21,61	8,92	15296,20	1 274,68	6,80
	brutto	65 320,83	5443,41	26,36	10,88	18661,36	1 555,11	8,30
ST.4	netto	53 541,66	4461,81	21,61	8,92	15627,01	1 302,25	6,62
	brutto	65 320,83	5443,41	26,36	10,88	19064,95	1 588,75	8,08

4.5 Wysokość cen i stawek opłat dla grup odbiorców w Gniewie.

Grupa odbiorców	Rodzaj ceny i stawki	Cena za zamówioną moc cieplną [zł/MW]		Cena ciepła [zł/GJ]	Cena nośnika ciepła [zł/m ³]	Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe [zł/MW]		Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe [zł/GJ]
		roczna	rata miesięczna			roczna	rata miesięczna	
GN.1	netto	66 820,66	5 568,39	20,07	6,71	9 880,91	823,41	3,49
	brutto	81 521,21	6 793,44	24,49	8,19	12054,71	1 004,56	4,26
GN.2	netto	66 820,66	5 568,39	20,07	6,71	18874,22	1 572,85	6,63
	brutto	81 521,21	6 793,44	24,49	8,19	23 026,55	1 918,88	8,09
GN.3	netto	66 820,66	5 568,39	20,07	6,71	18425,79	1 535,48	5,56
	brutto	81 521,21	6 793,44	24,49	8,19	22 479,47	1 873,29	6,78
GN.4	netto	66 820,66	5 568,39	20,07	6,71	19072,54	1 589,38	6,21
	brutto	81 521,21	6 793,44	24,49	8,19	23 268,50	1 939,04	7,58

Grupa odbiorców	Rodzaj stawki	Stawka opłaty miesięcznej za zamówioną moc cieplną [zł/MW]	Stawka opłaty za ciepło [zł/GJ]
GN.5	netto	3 801,77	41,60
	brutto	4638,16	50,75

Przedstawione w pkt 4.1 - 4.5 ceny i stawki opłat brutto zawierają podatek od towarów i usług (VAT) w wysokości 22 %.

4.6 Stawka opłaty za przyłączenie do sieci ciepłowniczej.

średnica przyłącza [mm]	stawka opłaty netto [zł/mb]
20	95,08
25	96,28
32	101,27
40	102,95
50	109,51
65	117,77
80	128,80

Stawki opłat brutto będą naliczane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

CZĘŚĆ V
Zasady ustalania cen i stawek opłat

Ceny i stawki opłat określone w części IV niniejszej taryfy zostały ustalone zgodnie z art. 45 ustawy oraz według zasad określonych w § 11, 12, i 18-21 rozporządzenia taryfowego. Stawki opłat za przyłączenie do sieci ciepłowniczej określone w niniejszej taryfie zostały ustalone zgodnie z § 7 ust. 8 i § 24 rozporządzenia taryfowego.

CZĘŚĆ VI
Warunki stosowania cen i stawek opłat

1. Ustalone w niniejszej taryfie ceny i stawki opłat są stosowane przy zachowaniu standardów jakościowych obsługi odbiorców, które określone zostały w rozdziale 6 rozporządzenia przyłączeniowego.

2. W przypadkach:

- niedotrzymania przez sprzedawcę standardów jakościowych obsługi odbiorców lub niedotrzymania przez odbiorcę warunków określonych w umowie sprzedaży ciepła lub umowie o świadczenie usług przesyłania i dystrybucji ciepła albo w umowie kompleksowej,
 - uszkodzenia lub stwierdzenia nieprawidłowych wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego,
 - udzielania bonifikat przysługujących odbiorcy,
 - nielegalnego poboru ciepła,
- stosuje się odpowiednio postanowienia określone w rozdziale 4 rozporządzenia taryfowego.

CZĘŚĆ VII
Zasady wprowadzenia zmiany cen i stawek opłat

1. Taryfa może być wprowadzona do stosowania nie wcześniej niż po upływie 14 dni i nie później niż do 45 dnia od dnia jej opublikowania we właściwym miejscowo Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

2. Sprzedawca zawiadomi pisemnie odbiorców ciepła o rozpoczęciu stosowania taryfy, co najmniej na 14 dni przed wprowadzeniem nowych cen i stawek opłat.

Prezes Zarządu
Witold Kościelki

Wydawca: Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Redakcja: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Wydział Nadzoru i Kontroli
Al. Marsz.J.Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, pok. 130, tel. (89) 5232474

Skład komputerowy: Wojewódzki Ośrodek Informatyki TBD w Olsztynie
Al. Marsz.J.Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, tel. (89) 5232334
e-mail: woi@uw.olsztyn.pl

Druk i rozpowszechnianie: Zakład Obsługi Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
Al. Marsz.J.Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, tel. (89) 5232498, 5232400

Rozpowszechnianie i prenumerata odbywa się:

- na podstawie nadesłanego zamówienia w Zakładzie Obsługi Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, Al. Marsz.J.Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, tel. (89)5232498, 5232400
- w punkcie sprzedaży w Zakładzie Obsługi Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, pok. 51, tel. (89)5232498

Egzemplarze archiwalne wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w:

- Wydziale Nadzoru i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, pok. 148, tel. (89) 5232591

Tłoczono z polecenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
w Zakładzie Obsługi Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie
Al. Marsz.J.Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn